

Voorjaarsnota 2021 / Eerste Bestuursrapportage 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Deel 1: Voorjaarsnota 2021	7
1. Een groeiende stad in een wereldwijde crisis	9
1.1. Inleiding.....	9
1.2 Impact van de coronacrisis	10
1.3 Verwachtingen scenario's duur crisis.....	11
1.4. Financiële situatie: kiezen in een context van onzekerheid en krapte.....	11
1.5. Aanpak: investeren in plaats van bezuinigen	14
1.6. Financiële strategie op hoofdlijnen	15
2. Wat willen we bereiken	19
2.1. Herstel uit de crisis	19
2.2. Nieuwe activiteiten om de kwaliteit en leefbaarheid van de stad te versterken	26
2.3. Investeren in een gezonde ontwikkeling van de stad.....	32
2.4. Knelpunten.....	38
3. Actualisatie financieel beeld	45
3.2. Financiële ontwikkeling.....	46
Deel 2: Eerste Bestuursrapportage	59
4. Uitvoering programma's	60
4.1 Financiële ontwikkelingen maatregelenpakketten corona	60
4.2. Incidentele middelen voor Jeugd	60
4.3 Impact Corona op inhuurplafond	60
5. Investeringen	61
5.1 Uitvoering grote investeringsprojecten 2021	61
5.2 Bijsturingsvoorstellen investeringsprojecten 2021	71
6. Budget neutrale bijsturingsvoorstellen.....	77
6.1 Financiële voorstellen	77
6.2 Overheveling taken naar gemeenten	85
6.3 Aanpassingen in de programmastructuur	89

Colofon

Voorjaarsnota 2021 en Eerste Bestuursrapportage 2021

Uitgave

Gemeente Utrecht

Repro

Office Centre

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk

Afdeling FIJ

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl/Voorjaarsnota

Voorwoord

Raadsvoorstel nummer 65
Utrecht, 20 mei 2021

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2021 en Eerste Bestuursrapportage 2021 van de gemeente Utrecht. De Voorjaarsnota maken we jaarlijks als voorbereiding op de programmabegroting. Met deze voorjaarsnota actualiseren we het financieel beeld en maken we waar mogelijk en nodig nieuwe keuzes, waarbij het Coalitieakkoord "Utrecht ruimte voor Iedereen" de basis is.

Samengevat hebben we in deze voorjaarsnota de volgende keuzes gemaakt. Om onontkoombare knelpunten die we op ons af zien komen op te lossen, om te blijven investeren in de gezonde groei van de stad en om op een aantal terreinen extra te investeren. Om dit mogelijk te maken is een pakket van incidentele en structurele maatregelen nodig. Hiermee zorgen we voor een structureel sluitend begrotingsbeeld.

Wij wensen u veel leesplezier.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijkema

Deel 1: Voorjaarsnota 2021

1. Een groeiende stad in een wereldwijde crisis

1.1. Inleiding

Utrecht is een stad in ontwikkeling in een ongekeerde crisis. Dat zorgt voor een zeer moeilijke context voor deze voorjaarsnota. Vorig jaar april besloot uw raad om de integrale afweging van de voorjaarsnota te verplaatsen naar de programmabegroting, omdat de coronapandemie net was uitgebroken en we onvoldoende zicht hadden op het verloop en de effecten ervan. Nu, een jaar later, tekent zich - hoewel we nog steeds niet verlost zijn van het virus en de maatregelen - een duidelijker beeld af van waar we staan. Eén ding is in ieder geval helder; ook als straks de gezondheids crisis onder controle is, zullen de maatschappelijke en economische effecten onze aandacht blijven vragen.

Koers: 'Blijven investeren in een gezonde en veerkrachtige stad'

Om Utrecht er na de coronacrisis zo snel mogelijk weer bovenop te helpen, blijven we volop investeren in een gezonde en leefbare stad voor iedereen. Utrecht is veerkrachtig, maar net als andere steden zijn inwoners door de coronacrisis hard geraakt in hun dagelijks leven, vooral jongeren, zzp'ers en het midden- en kleinbedrijf, zoals horeca, retail, evenementen en cultuur. De crisis brengt mooie initiatieven, waarmee de veerkracht van inwoners zichtbaar wordt, maar tegelijk is de kansengelijkheid in de stad toegenomen. De crisis duurt langer en de impact is groter dan eerder gedacht. We blijven ons daarom inzetten voor het versterken de bestaanszekerheid voor kwetsbare inwoners én we investeren in de gezonde ontwikkeling van de stad voor iedereen.

We hebben een forse opgave om de begroting structureel sluitend te krijgen, onder andere omdat we minder geld krijgen uit het Gemeentefonds. In deze context kiezen we nadrukkelijk niet voor forse bezuinigingen. Nu snijden in voorzieningen zoals onze dienstverlening of het onderhoud en kwaliteit van de openbare ruimte is het laatste wat de stad van ons verwacht. Met bezuinigingen brengen we voorzieningen in de stad schade toe, wat het herstel belemmert. Deze tijd vraagt om een stevige rol voor de overheid om de stad er weer bovenop te helpen. We zorgen daarbij dat het herstel ten goede komt aan iedereen in de stad, vooral ook de groepen voor wie het lastig is om na de crisis er zelf weer bovenop te komen.

We rekenen daarbij ook op eerlijke compensatie van het Rijk, daar hebben onze inwoners recht op. Zowel voor de kosten als gevolg van de crisis, als voor tekorten op specifieke dossiers waaronder jeugdzorg, omgevingswet en klimaat. Ook zetten we onze financiële buffers in. Dit gaat gepaard met de afspraak die zo snel mogelijk na de crisis weer aan te vullen.

En om te kunnen blijven investeren in een evenwichtige begeleiding van de groei van de stad, wijzigen we een aantal gemeentelijke belastingen op een manier waarop iedereen een redelijke bijdrage levert aan een gezond en toekomstbestendig Utrecht voor iedereen.

Kortom: door samen met het Rijk en andere partners volop te blijven investeren in de groeiende stad komen we sneller en sterker uit de crisis. We ondersteunen mensen die hard zijn geraakt door de crisis én investeren in de kwaliteit en de toekomst van de stad voor iedereen.

We zien ons in onze aanpak gesteund door onderzoeken van bijvoorbeeld het recente Centraal Economisch Plan 2021 (CEP; 31 maart 2021) van het Centraal Planbureau. Het basisscenario van het CEP geeft aan dat er gelijk een economisch herstel optreedt in het tweede kwartaal van 2021. De verwachting is dat de consumptie "sterk zal toenemen zodra winkels en horeca weer helemaal opengaan". Bezuinigingen, waarmee we bestaande dienstverlening en voorzieningen afbreken, belemmeren het herstel van de stad.

1.2 Impact van de coronacrisis

Ondanks het feit dat Utrecht een veerkrachtige stad is, raakt de crisis bepaalde groepen en gebieden hard. In het rapport van de "Taskforce Maatschappelijke Effecten Corona", *Samenwerken aan een veerkrachtige stad* (hierna: Taskforce Corona of Taskforce advies), is een analyse gegeven van de stad na een jaar corona en de impact van de crisis voor de middellange termijn. We noemen de belangrijkste effecten op een rij:

- Een aantal groepen in de stad wordt hard getroffen door de crisis. Het gaat met name om zzp'ers, kwetsbare kinderen en jongeren, eenzame ouderen, mensen met een laag inkomen en sommige mkb-ondernemers (zoals horeca, evenementen en retail). Dit versterkt de verschillen en de kansenongelijkheid in de stad.
- De verwachting is dat de werkloosheid in de private sector – die tot nu toe beperkt bleef – fors zal toenemen als de steunmaatregelen van het Rijk straks worden afgebouwd en stopgezet.
- De binnenstad wordt hard geraakt als gevolg van de coronamaatregelen, de leegstand loopt snel op. Corona zorgt voor een versnelling van de transitie in de retail.
- Over de breedte van het onderwijs zien we leervertragingen als gevolg van onderwijs op afstand. Het stopzetten van fysieke onderwijsactiviteiten heeft gevolgen voor de ontwikkeling van leerlingen en studenten in belangrijke fases van hun leven.
- Het aantal zorg- en ondersteuningsvragen vanuit de WMO en de Jeugdwet neemt toe. De problematiek is vaker zwaarder en complexer van karakter dan voorheen.
- Veel culturele en maatschappelijke voorzieningen komen in de problemen vanwege een terugloop in de bezoekersaantallen.
- Er is een toename in het gebruik en herwaardering van de openbare ruimte en groen.
- De totale geregistreerde criminaliteit is gedaald, maar jongerenoverlast en cybercrime nemen zeer fors toe.
- De pandemie heeft geleid tot meer thuiswerken. We weten niet hoe dit zich in de toekomst zal ontwikkelen, maar we verwachten dat Utrecht populair blijft als vestigings- en ontmoetingsplek vanwege de centrale ligging. Dat betekent dat de vraag naar kantoor- en ontmoetingsruimte groot zal blijven, in een markt die al zeer krap was.
- Door het thuiswerken nam de mobiliteit sterk af en dat zorgde voor minder druk op het openbaar vervoer. Het is onzeker in welke mate de trend van thuiswerken doorzet en wat de langere termijn verder brengt, bijvoorbeeld als mensen het OV blijven mijden vanwege angst voor besmettingen. We blijven deze ontwikkelingen monitoren vanwege de betekenis ervan voor de verstedelijkingsopgave.
- De crisis biedt een grotere voedingsbodem voor ondermijning en (drugs-)criminaliteit door verslechterende omstandigheden bij sociaal kwetsbare personen, gezinnen en ondernemers. Zij worden een gemakkelijk doelwit voor de georganiseerde criminaliteit. Leegstaande panden worden als dekmantel gebruikt voor ondermijnende activiteiten.
- Er zijn signalen dat polarisatie toeneemt, veroorzaakt door de coronamaatregelen. Ook groeit het aantal mensen dat complottheorieën aanhangt en anti-overheidssentimenten heeft.

Dit zijn de belangrijkste en meest in het oog springende effecten die we nu zien in de stad. Maar zoals gezegd, de verwachting is dat de maatschappelijke en economische effecten nog lang zullen na-ijlen. Daarom moeten we gesteld staan, herstel aanjagen en blijven investeren in de toekomst van Utrecht.

1.3 Verwachtingen scenario's duur crisis

Net zoals bij de Kaderbrief 2020 en de Programmabegroting 2021 heeft de gemeente in deze Voorjaarsnota 2021, mede als gevolg van Corona, te maken met onvermijdelijke kosten, zoals stijgende zorgkosten, en derving van inkomsten uit onder andere parkeerheffingen en toeristenbelasting.

Bij de Kaderbrief 2020 en de Begroting 2021 zijn we uitgegaan van een scenario dat er gaandeweg het tweede kwartaal 2021 meer economische mogelijkheden zijn en medio 2021 weer meer volledig gaat functioneren. Ook in deze Voorjaarsnota 2021 gaan we uit van dit scenario; het zogenaamde 'scenario C' van het Centraal Planbureau. In het eerdergenoemde [Centraal Economisch Plan 2021](#) van het Centraal Planbureau gaat de basisraming eveneens uit van een scenario dat sterk lijkt op 'scenario C'. Ze geven daarbij aan dat de "economie veerkrachtig is" en het "als geheel eigenlijk goed doet".

Scenario C gaat weliswaar uit van een economie die vollediger gaat functioneren per medio 2021, maar in dit scenario zijn wel na-ijleffecten meegenomen. Toegenomen druk op sociale voorzieningen, die ook voor corona onder druk stonden, zullen bijvoorbeeld niet plots verdwenen zijn maar nog langere tijd inspanningen vragen van de gemeente en haar partners.

Hoewel we ons gesterkt zien in onze keuze voor scenario C vanwege recente publicaties van bijvoorbeeld het CPB, zijn er ook onzekerheden, zoals de vaccinatiebereidheid en het vaccinatietempo. Een bepalende factor binnen scenario C is de mate waarin het Rijk de gemeente compenseert. Verder kunnen zich ook ontwikkelingen voordoen die het scenario beïnvloeden. We weten dat er mutaties van het virus kunnen ontstaan en dat vaccinaties mogelijk niet werkzaam zijn tegen deze nieuwe varianten.

In de berekening van het weerstandsvermogen is rekening gehouden met de mogelijkheid van een negatiever scenario. Dit 'scenario D' gaat uit van een volledig functionerende economie per 1 januari 2022. In de berekeningen van de weerstandsratio gaan we uit van de risico-inschatting van 25% dat 'scenario D' zich voordoet.

1.4. Financiële situatie: kiezen in een context van onzekerheid en krapte

De context van onzekerheid over de rijksbijdrage, het negatieve vertrekpunt van de septembercirculaire 2020 en de onvermijdelijke kosten van de coronacrisis zorgen voor de grootste opgave om tot een sluitend financieel beeld te komen sinds de economische crisis van begin jaren '10. De gemeente Utrecht wordt met deze stevige financiële opgave geconfronteerd vanuit een solide financieel vertrekpunt. In deze paragraaf lichten we de onzekerheden, de krapte en het financiële vertrekpunt verder toe. We ronden de paragraaf af met een doorkijk naar de financiële keuzes die het college voorstelt.

1.4.1. Financieel beeld: onzekerheid vanwege onduidelijkheid vanuit het Rijk

Bijdragen van het Rijk zijn goed voor ongeveer twee derde van totale inkomsten van de gemeente. In 2019 zijn onderzoeken gestart die moeten leiden tot een herijking van het gemeentefonds. Daarnaast is het accres vanwege de coronacrisis 'bevroren'. Deze ontwikkelingen leiden tot onzekerheid met betrekking tot deze belangrijke inkomstenbron.

De uitkomst van de herijking van het gemeentefonds is nog steeds onzeker. De eerste resultaten laten een lichte plus zien voor de gemeente Utrecht, als enige van de vier grote gemeenten. Naast dat deze uitkomst hoogst onzeker is, zijn de middelen ontoereikend voor de maatschappelijke opgaven waar Utrecht voor staat. Wij verwachten geen duidelijkheid over de herijking bij de begroting 2022.

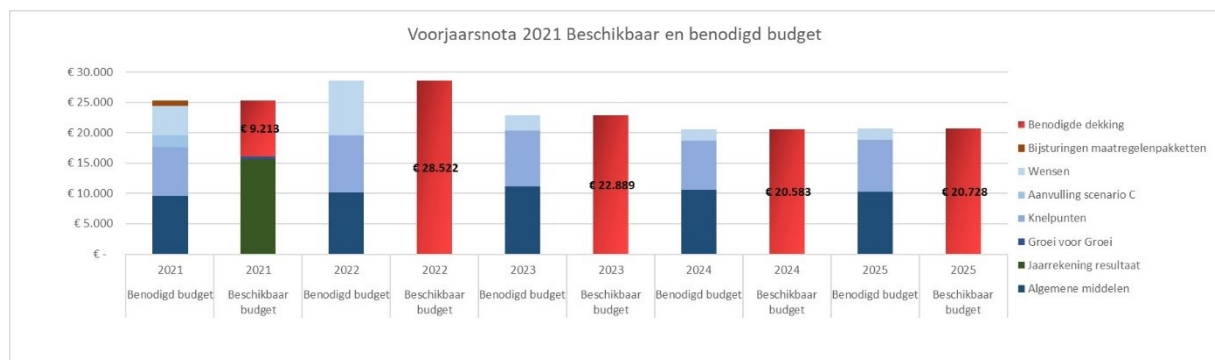
De omvang van het gemeentefonds beweegt mee met de rijksuitgaven volgens de methode van de 'trap op en trap af': besteedt het Rijk meer, dan ontvangen gemeenten meer inkomsten en vice versa. Deze beweging, het accres, is als gevolg van de coronacrisis tijdelijk bevroren en onduidelijk is welke uitgaven

het Rijk in 2022 wel en niet meeneemt in de berekening. Dit zorgt voor onzekerheid over het nieuwe instapniveau van het accres gemeentefonds.

Tot slot spelen andere onzekerheden met betrekking tot de inkomsten van het Rijk voor specifieke taken. Denk daarbij aan middelen voor klimaat, jeugdzorg, WMO-abonnementstarief. Ook vinden nog onderzoeken plaats naar de financiële middelen die gemeenten nodig hebben voor de uitvoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw. In paragraaf 1.6 lichten we verder toe hoe we met deze onzekerheden omgaan en welke aannames we hierin hanteren.

1.4.2. Grootste financiële opgave sinds jaren '10

De gemeente Utrecht staat voor een stevige financiële opgave. De tekorten die wij hieronder toelichten tellen op tot 20,6 miljoen euro structureel (het bedrag in 2025 in onderstaande tabel van 20,7 miljoen minus een incidenteel bedrag in dat jaar van 0,090 miljoen euro) en 20,2 miljoen euro incidenteel (verspreid over meerdere jaren). Meer dan de structurele tekorten van de afgelopen jaren (3,6 miljoen euro bij de begroting 2021 en 6,4 miljoen euro bij de begroting 2020). Utrecht staat daarmee voor de grootste financiële opgave om te komen tot een sluitend financieel beeld sinds de kredietcrisis van 2008. Hieronder lichten wij de oorzaken en omvang van deze opgave kort toe.

In de tabel worden het beschikbare en het benodigde budget weergegeven van 2021 tot en met 2025.

1.4.3. Tekort door negatief meerjarenbeeld gemeentefonds

De circulaires van het Rijk uit 2020 geven voor Utrecht door een actualisatie van de maatstaven een negatief meerjarenbeeld. Zo leidt een meerjarige stijging van het aantal landelijke bijstandsgerechtigden tot negatieve herverdeeleffecten. Omdat wij het relatief beter doen dan gemiddeld, versterkt dat negatieve effect nog eens in de eerste jaren. En omdat de stijging van WOZ-waarden hoger is dan gemiddeld, krijgt Utrecht een kleiner aandeel van het gemeentefonds. Het negatieve effect op de algemene middelen telt op tot 10 miljoen euro structureel. Verdere toelichting op dit tekort wordt gegeven in paragraaf 3.1.

1.4.4. Tekort door onvermijdelijke, onoplosbare en onuitstelbare knelpunten

Daarnaast leiden, bij de uitvoering van de ambities van het coalitieakkoord en van onze gemeentelijke taken, actuele ontwikkelingen tot knelpunten ten opzichte van de vastgestelde begroting. Dit zijn de zaken die onvermijdelijk, onoplosbaar en onuitstelbaar op ons afkomen. Het totaaloverzicht van knelpunten is opgenomen in paragraaf 2.4. Voorbeelden zijn:

- prijsstijgingen in het fysieke domein die eerder incidenteel zijn opgelost, maar nog niet structureel zijn verwerkt in de begroting;
- kosten als gevolg van het herstel van het wervengebied;
- onderhouds- en vervangingsinvesteringen in met name naoorlogse wijken vanaf 2025;
- hogere onvermijdelijke kosten voor gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

Deze en andere knelpunten leiden tot extra onvermijdelijke kosten die afgerond optellen tot 8 miljoen euro structureel. Een deel van de knelpunten is incidenteel van aard. Gezien het onuitstelbare karakter betreft een deel van de knelpunten al het lopende jaar 2021.

1.4.5. Tekort door een aantal nieuwe activiteiten om de kwaliteit en leefbaarheid van de stad te versterken

Vanwege de financiële situatie zijn we zeer terughoudend met nieuwe activiteiten of intensiveringen van beleid. Op een aantal onderwerpen vinden wij het echter belangrijk om nu een stap te zetten, omdat ze de kwaliteit en leefbaarheid van de stad versterken en kwetsbare groepen helpen. Bijvoorbeeld omdat ze eerder slechts incidenteel zijn gedekt en van toegevoegde waarde zijn voor de stad willen we deze activiteiten structureel van dekking voorzien, in plaats van stoppen. Denk aan de inzet van schone stad coaches en handhaving voetgangersgebied Domplein. Andere nieuwe activiteiten waarborgen ontwikkeling van de stad en de kwaliteit van onze dienstverlening voor de lange termijn. Voorbeelden zijn capaciteit ter voorbereiding op het realiseren van de RSU 2040 en het versterken van het 'gezicht' voor onze inwoners: het klantcontactcentrum en team burgerzaken. Ook versterken we, vooruitlopend op de analyse op wat nodig is in de organisatie voor de schaa sprong van de stad, op een klein aantal plekken de capaciteit. Daar waar het in de stad het meeste knelt door de groei en we kansen dreigen mis te lopen: extra capaciteit voor veiligheid en het maken van investeringsvoorstellen (EU / Rijk) voor de verstedelijkingsopgave en herstelmiddelen.

Deze set aan nieuwe activiteiten telt op tot 2,6 miljoen euro structureel.

1.4.6. Tekort door onvermijdelijke kosten als gevolg van Corona

De afgelopen periode hebben wij de onvermijdelijke kosten, die we prognosticeren als gevolg van 'scenario C', verder geactualiseerd. Daarin is, op basis van de ervaringen in 2020, tevens rekening gehouden met nieuwe compensatie vanuit de Rijksoverheid. De actualisatie van 'scenario C' leidt bij deze Voorjaarsnota 2021 incidenteel tot per saldo 1,9 miljoen euro aan extra kosten en minder inkomsten. De totale verwachte onvermijdelijke kosten (inclusief derving inkomsten) voor 2021 tot en met 2024 bedragen daarmee 39,4 miljoen euro. Voor een belangrijk deel van deze extra kosten rekenen we ook weer op een eerlijke compensatie van het Rijk, zoals dit ook over 2020 heeft plaatsgevonden. Bijvoorbeeld voor de derving van parkeerinkomsten en toeristenbelasting en voor het sociaal domein. In totaal rekenen we daarom in 2021 op een compensatie van 27,98 miljoen euro, waarvan 17,8 miljoen euro nog moet worden toegekend. Verdere toelichting hiervan is terug te zien in paragraaf 3.4.

1.4.7. Solide basis

De financiële krapte en de onzekerheden zijn zorgwekkend en vormen een uitdaging voor een structureel sluitende begroting. Utrecht acteert vanuit een solide vertrekpunt. De indicatoren die zijn opgenomen in de paragraaf Weerbaarheid en Wendbaarheid van de Jaarstukken 2020, zoals de solvabiliteit en de netto schuldquote, tonen aan dat de gemeente Utrecht een gezond en solide financieel vertrekpunt heeft. We kunnen prima aan onze financiële verplichtingen voldoen en hebben een passende en gezonde schuldpositie. Juist vanwege deze solide financiële positie kunnen we als gemeente risico's nemen in het oplossen van het structurele tekort.

1.5. Aanpak: investeren in plaats van bezuinigen

Wij vinden het onze verantwoordelijkheid als lokale overheid om nu te investeren in plaats van te bezuinigen. We willen in crisistijd niets onnodig stuk maken, het voorzieningenniveau in de stad op peil houden en bovendien de randvoorwaarden voor een goede toekomstige ontwikkeling van de stad veiligstellen zoals betaalbare woningen en voldoende groen. We houden vast aan onze koers van gezond stedelijk leven voor iedereen. In lijn met het advies van de Taskforce Corona willen we voorkomen dat het herstel van de stad in verschillende snelheden op gang komt en bestaande scheidslijnen worden versterkt. Want de coronacrisis zorgt voor een toenemende kansenongelijkheid in de stad. Dat vraagt om tegensturing. Zodat de woningmarkt, het onderwijs, de arbeidsmarkt en de stedelijke voorzieningen voor iedereen toegankelijk blijven. Onze aanpak bestaat uit drie – elkaar deels overlappende – elementen:

1.5.1. Herstel uit de crisis

De uitvoering van de herstelaanpak voor de coronacrisis is gestart. In de Programmabegroting 2021 zijn vier maatregelenpakketten vastgesteld, gericht op noodsteun voor essentiële voorzieningen, bestaanszekerheid en werk voor Utrechters en extra toekomstbestendige investeringen in de grote transities (zorg, werk, wonen, groen, mobiliteit, energie). Dit zetten we onverminderd door en we stellen in deze voorjaarsnota binnen deze pakketten drie aanvullende maatregelen voor, gebaseerd op de kennis van nu. Ten eerste een intensivering van de aanpak van de leegstand in de binnenstad, waarmee we de transitie van de binnenstad versnellen en negatieve effecten van de crisis tegengaan. Ten tweede willen we extra middelen inzetten om de risico's op ondermijning beter tegen te kunnen gaan. Tenslotte stellen we een investering voor in werkgelegenheid en duurzame innovatie via een nieuwe bijdrage aan het fonds van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM). Dit betreft een voorwaardelijke cofinanciering van middelen die het Rijk beschikbaar stelt.

1.5.2. Versterken van de kwaliteit, leefbaarheid en dienstverlening

We stellen voor om te blijven investeren in het versterken van de kwaliteit en leefbaarheid van de wijken en buurten. De groei van de stad én de druk op de openbare ruimte als gevolg van de coronamaatregelen vragen om gerichte investeringen zoals schone stad coaches, goede publieksdienstverlening, wijkboa's, buurtconciërges, etcetera. De coronacrisis heeft ontegenzeggelijk het belang van een groene, aantrekkelijke en toegankelijk openbare ruimte bevestigd.

1.5.3. Investeringen in een gezonde toekomstige ontwikkeling in de stad

Om op de lange termijn de groei van de stad goed te begeleiden zijn investeringen gericht op kwaliteit en inclusiviteit en oplossingen voor de wooncrisis noodzakelijk. Met andere woorden: de verdere ontwikkeling van de stad gaat voor ons niet zonder investeringen die ook bijdragen aan inclusiviteit, gelijke kansen, kwaliteit en leefbaarheid in de buurten en gebieden in de stad. Daarom stellen we in deze voorjaarsnota verschillende investeringen voor zoals het rondje Stadseiland, maatschappelijke voorzieningen in de Merwedekanaalzone, speelruimte voor kinderen in Pijlsweerd, de realisatie van Lombokplein, cofinanciering aan de OV-systeemsprong en de openbare ruimte Overvecht.

1.6. Financiële strategie op hoofdlijnen

Incidenteel. Gezien ook de grote financiële onzekerheden is het college van mening dat bezuinigen niet de weg is om onze groeiende stad door de crisis te helpen. Juist de coronacrisis toont de noodzaak van een sterke overheid, die een vangnet biedt voor bewoners en ondernemers die ernstig door de crisis zijn getroffen. De coronacrisis laat ook de behoefte zien aan een kwalitatief goede openbare ruimte en voorzieningen, waarin kan worden gerecreëerd en onze (jongste) inwoners voldoende aanbod hebben om te spelen en te bewegen. Naast een coronacrisis bevinden we ons ook in een woning- en klimaatcrisis waarbij de stad van de gemeente investeringen verlangt. Het college vindt dat bezuinigen door middel van het verlagen en versoberen van ons voorzieningenniveau te veel schade toebrengt in onze stad. Dit vraagt om een financiële strategie, waarbij we niet afbreken wat van toegevoegde waarde is voor de stad, maar doorzetten waar we bij de start van de crisis mee zijn begonnen: de gevolgen van de crisis verlichten, perspectief bieden en herstel en veerkracht bevorderen. Om te komen tot een sluitend financieel beeld zet het college in deze Voorjaarsnota 2021 in op de volgende keuzes:

- Vergroten van de financiële risico's om de tijdelijke onzekerheden te overbruggen.
- Minimale set aan versoeringen die geen of nauwelijks impact hebben in de stad.
- Slimmer benutten belastingcapaciteit door betere balans in woonlasten
- Inzetten van financieel-technische maatregelen om de incidentele tekorten op te vangen.
- Toewerken naar voldoende buffers: de solide financiële basis behouden.

1.6.1 Vergroten van de financiële risico's

We hebben een solide financieel vertrekpunt en verwachten het komende half jaar tot jaar meer duidelijkheid op ons financieel kader vanuit de rijksoverheid. Daarom zien we mogelijkheden om onze financiële ruimte te vergroten door op een acceptabele manier meer risico te nemen.

Utrecht acteert vanuit het perspectief van één overheid. Het college is van mening dat het Rijk moet voorzien in voldoende financiële middelen om taken op het juiste kwaliteitsniveau uit te kunnen voeren. Zo zal de implementatie van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw zorgen voor (nieuwe) kosten. Hierover vindt gesprek plaats tussen Rijk en gemeenten. In afwachting van de resultaten begroten wij deze kosten nog niet. Ook zien we dat binnen het programma Ondersteuning op Maat onderdelen structureel uit de pas gaan lopen. Vooralsnog is dit voor de jaren 2021 en 2022 incidenteel op te vangen, maar vanaf 2023 is het erg onzeker of dit nog mogelijk is. Via een actieve lobby zal het college bij het Rijk aandringen dat Utrecht – net als andere gemeenten – recht heeft op een eerlijke vergoeding voor onder andere de jeugdzorg, WMO, inburgering, opvang en begeleiding voor ongedocumenteerden en alleenstaande minderjarige asielzoekers. Kortom: geen nieuwe taken zonder eerlijke vergoeding.

Door deze tijdelijke onzekerheid zullen we tijdelijk overzienbare risico's nemen, omdat nog onduidelijk is hoeveel het Rijk ons gaat bijdragen. Wij vinden dat het Rijk bij de voeding van het gemeentefonds, meer specifiek het sociaal domein, moet zorgen voor voldoende middelen. Hier hebben onze inwoners recht op. De toegekende 600 miljoen euro voor gemeenten jeugdhulp in 2021 is daarin een belangrijke eerste stap.

Vooruitlopend op het 'ontdooien' van het accres van het gemeentefonds en een nieuw regeerakkoord verwachten we, op basis van gemiddelden voorafgaand aan de coronacrisis, een accres van 8 miljoen euro. Dit weten we pas zeker bij een nieuw regeerakkoord. Wanneer de middelen vanuit het Rijk tegenvallen, bijvoorbeeld als gevolg van een lager accres of minder middelen als gevolg van de herijking van het gemeentefonds, zullen we alsnog moeten bezuinigen.

Tot slot is het college van mening dat ze, door op een acceptabele manier meer risico te nemen, structureel 0,2 miljoen euro vrij kan laten vallen (onderbesteding gladheidsbestrijding) en incidenteel de reserve in het kader van riolering met 1,9 miljoen euro kan verlagen.

1.6.2. Minimale set aan versoeringen die niet of nauwelijks impact hebben in de stad

Naast het vergroten van risico's ziet het college de mogelijkheid om een minimaal aantal versoeringen door te voeren. In lijn met het advies van de Taskforce Corona kiezen we alleen voor versoeringen die niet of nauwelijks impact hebben in de stad. Door een gewijzigd BTW-regime zien we bijvoorbeeld kansen om een BTW-voordeel te realiseren op sportaccommodaties. Daarnaast is door een uitspraak van de Hoge Raad de btw voortaan compensabel voor ingekochte dienstverlening met het re-integratiebudget om werkzoekenden te helpen aan een baan. Verder heeft Stadsherstel, de exploitant van Landhuis Oud-Amelisweerd aangegeven geen gebruik te willen maken van de 0,1 miljoen euro subsidie die de gemeente voorheen gaf voor de exploitatie van het landhuis. Tot slot zien we mogelijkheden om door efficiënter te werken een deel van de budgetten voor representatie en volksfeesten te verlagen. Bovenstaande opties leiden tot een besparing van in totaal 1,1 miljoen euro structureel.

1.6.3. Wijzigen gemeentelijke belastingen

Het begeleiden van de groeiopgave, zodat Utrecht een leefbare stad blijft voor iedereen, vraagt enorme inspanningen. We kiezen voor een aanpak met miljoeneninvesteringen om een stad voor iedereen te blijven: aantrekkelijk en veerkrachtig met een hoog voorzieningenniveau en bereikbaar voor iedereen. Naast het nemen van risico's en een kleine set aan versoeringen zetten we hiervoor ook onze belastingcapaciteit in.

Het Rijk gaat er als fondsbeheerder van het gemeentefonds vanuit dat gemeenten hun belastingcapaciteit benutten om hun voorzieningenniveau op peil te hebben. De belastingcapaciteit werkt als een negatieve maatstaf: benut een gemeente haar belastingcapaciteit onvoldoende, dan krijgt de gemeente minder van het Rijk. De belastinginkomsten zijn dan lager dan de korting van de belastingcapaciteit vanuit het Rijk. Dit mechanisme is niet nieuw, maar is knellend geworden nu we breder worden gekort op Rijksmiddelen, de waardeinstijging in Utrecht hoger is dan gemiddeld in Nederland en we voor een grote opgave staan voor het behouden van de bestaanszekerheid en de kwaliteit van de stad. Bij de herijking van het gemeentefonds is het waarschijnlijk dat deze negatieve maatstaf nog groter wordt.

Bovendien is Utrecht een welvarende stad waarin inwoners in staat zijn een redelijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de stad en het herstel uit de crisis. In plaats van te kiezen voor vershraling en het afbreken van voorzieningen door bezuinigingen kiezen we ervoor de Onroerend Zaak Belasting (OZB) met 12,1% extra te verhogen, naast de reguliere inflatie van 3,3%. Hiermee creëren we naast de inflatiecorrectie jaarlijks een extra opbrengst van 12,9 miljoen euro. Daarmee corrigeren we het negatieve effect van de maatstaf, voorkomen we vershraling en het afbreken van voorzieningen door bezuinigingen. Hierdoor kunnen we onze middelen maximaal blijven inzetten voor de (kwetsbare) mensen die de ondersteuning hard nodig hebben en voor een gezonde ontwikkeling van de stad, ook voor toekomstige generaties.

Wijzigingen afval- en rioolheffing

Doordat de rente laag is, stellen we in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften ook de rente die we doorberekenen aan onze producten naar beneden bij. Dit heeft tot gevolg dat ook de rente, die wordt doorberekend in het tarief van de afvalstoffenheffing, daalt. Daarnaast vertragen investeringen in de riolering door onder andere corona doordat er meer tijd nodig is voor het werk met werk maken met andere projecten. Hierdoor is sprake van een beperkte stijging van de afvalstoffenheffing in 2022. De tarieven afvalstoffenheffing stijgen, inclusief de indexatie, met 8,60 euro per huishouden per jaar. De rioolheffing blijft, ondanks de inflatie, in 2022 gelijk met 2021. Woningeigenaren met de laagste WOZ-waarden hebben ook de minste lasten. Een woningeigenaar aan de bovenkant van de markt (WOZ 600.000 euro) krijgt te maken met een woonlastenstijging van circa 74 euro per jaar. Voor een eigenaar van een woning aan de onderkant van de markt (WOZ 0,210 miljoen euro) stijgen de lasten per saldo circa 32 euro per jaar.

Vangnet voor kwetsbare ondernemers

Het verhogen van de OZB geldt voor de eigenaren van woningen en de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Hoewel de hogere OZB-aanslag in het volgende belastingjaar 2022 volgt en er met de BghU afspraken zijn te maken over uitstel van betaling van deze belasting, kan het zijn dat de hogere OZB-last voor een deel van de ondernemers die het toch al zwaar hebben in de coronacrisis, te veel is om te kunnen dragen.

Om kwetsbare ondernemers te ondersteunen kunnen we in de OZB geen gedifferentieerde tarieven voor specifieke doelgroepen hanteren vanwege het gelijkheidsbeginsel. Wel willen we solidair zijn met de ondernemers die het hardst worden getroffen door de coronapandemie. Het college stelt tevens in 2022 eenmalig 0,75 miljoen euro beschikbaar om kwetsbare ondernemers te ondersteunen. Het vangnet richt zich primair op de meest kwetsbare MKB-ondernemers. In de uitwerking houden we ook oog voor maatwerk voor andere kleine/middelgrote organisaties zonder winstoogmerk. De komende periode werken wij uit op welke wijze wij dit vangnet willen benutten. We hanteren daarbij doelmatigheid, doeltreffendheid en juridische zorgvuldigheid als uitgangspunten. Zie ook hoofdstuk 2.2.

Bij de Begroting 2022 zullen wij de uitwerking van dit vangnet voor deze kwetsbare doelgroep presenteren.

1.6.4. Financieel technische maatregelen

Met bovenstaande financiële strategie is de begroting structureel sluitend, maar bestaat in de eerstkomende jaren nog een incidenteel tekort. Incidentele ruimte kan gecreëerd worden door middelen uit reeds bestaande activareserves te laten vrijvallen en de kosten voor rente en afschrijving te dekken met structurele middelen. Door een deel van de vaste activareserves te laten vrijvallen, kunnen we incidenteel 18,3 miljoen euro vrijspelen tegen een relatief lage structurele jaarlijkse last van 0,8 miljoen euro.

1.6.5. Toewerken naar voldoende buffers: de solide financiële basis behouden

In het coalitieakkoord hebben we afgesproken uit te gaan van een weerstandsratio van 1 om klappen op te kunnen vangen. Met de coronapandemie zitten we midden in een dergelijke 'klap' en is de weerstandsratio bijgesteld naar 0,8. Omdat we nog steeds in de coronapandemie zitten, is het bij deze Voorjaarsnota 2021 nog niet het moment om de weerstandsratio aan te vullen. Wel presenteren we in deze voorjaarsnota een plan om het weerstandsvermogen de komende jaren aan te vullen en toe te groeien naar een weerstandsratio van 1. Zie paragraaf 3.6 voor verdere verdieping op dit plan.

2. Wat willen we bereiken

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 is er werk aan de winkel, zowel op korte als op de middellange termijn. Op de korte termijn werken we aan snel en goed herstel van Utrecht uit de crisis, met name gericht op het versterken van de bestaanszekerheid van hen die hard getroffen worden. Dit lichten wij toe in 2.1. Het verder leefbaar maken van de stad en het kwaliteitsniveau op peil houden doen we door budget vrij te maken in onze exploitatiebegroting en door middel van investeringen. Dit beschrijven we in resp. 2.2 en 2.3. We streven ook naar een begroting met zo min mogelijk onvoorziene kosten. In 2.4 beschrijven we daarom welke onvermijdelijke knelpunten we in onze afweging hebben meegenomen.

2.1. Herstel uit de crisis

De uitvoering van de Utrechtse herstelaanpak voor de coronacrisis is gestart. In de Programmabegroting 2021 zijn vier doelen benoemd voor de herstelaanpak:

- Essentiële voorzieningen overeind houden
- Versterken van bestaanszekerheid
- Werk, opleiden en begeleiden
- Investeren met maatschappelijk rendement.

Deze doelen zijn in vier maatregelenpakketten uitgewerkt, aanvullend aan de bestaande programma's waarin uiteraard ook aan het tegengaan van de negatieve effecten van corona wordt gewerkt. De pakketten zijn in werking per 1 januari 2021, met uitzondering van de steun voor essentiële voorzieningen die al in 2020 startte. Het is nog te vroeg om alle output en effectiviteit in beeld te hebben. Tegelijkertijd hebben we nu meer inzicht in de crisis. Een crisis die langer duurt dan verwacht en waarbij de maatregelen strenger zijn. Deze voorjaarsnota biedt een nieuw afwegingsmoment en zodoende een mogelijkheid om bij te sturen, mede op basis van het advies van de Taskforce Corona over de maatschappelijk effecten coronacrisis.

Hieronder worden per pakket kort het doel van het pakket, de huidige stand van zaken en de voorgestelde bijstellingen besproken. De meeste bijstellingen worden binnen de pakketten en de programma's opgevangen. Drie specifieke nieuwe maatregelen zijn gericht op het voorkomen van ondermijning, het tegengaan van leegstand in de binnenstad en de cofinanciering van rijksmiddelen voor 'coronaherstel' van het innovatieve MKB via een nieuwe bijdrage aan het ROM-fonds, vragen om extra middelen. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel en worden verderop in deze paragraaf toegelicht.

Voorgestelde bijstellingen	Financiële toelichting
Ondermijning en polarisatie: versterking BIBOB en PGA	Extra bedrag van 0,380 miljoen euro incidenteel voor één jaar
Binnenstad: extra investeringen vanwege leegstandsproblematiek	Extra bedrag van 0,500 miljoen euro incidenteel voor één jaar
ROM: cofinanciering rijksmiddelen voor 'coronaherstel' innovatief MKB	Door de risicoafdekking van de verstrekte ROM middelen te verlagen naar 33,3% kan de Utrechtse bijdrage aan het ROM Fonds (kapitaalverstrekking) worden verhoogd met 2 miljoen euro. Ervaring bij andere ROM-fondsen in Nederland laat zien dat met deze afdekking van het risico, het revolverende karakter behouden kan blijven.

2.1.1. Maatregelenpakket 'Essentiële voorzieningen overeind houden'

Doel van het pakket

Voor een groot deel van de voorzieningen zoals sport, welzijn, cultuur, erfgoed en evenementen geldt dat ze in de anderhalvemeterfase maar deels of zelfs niet kunnen functioneren, waardoor er geen sluitende exploitatie mogelijk is. Veel voorzieningen zijn essentieel voor de stad en het is dus belangrijk om ze zoveel mogelijk te behouden, nu en ná de crisis. Vanwege de voorziening én vanwege de werkgelegenheid die ze bieden.

Ontwikkeling van de context van het pakket

Een sluitende exploitatie was door de crisismaatregelen voor veel voorzieningen onmogelijk. Gelukkig zien we dat veel Utrechtse voorzieningen veerkrachtig zijn en goed door de eerste fase van de coronacrisis heen zijn gekomen door hun eigen vermogen aan te spreken en kostenbeperkende maatregelen te nemen. Het aantal aanvragen voor ondersteuning was daarom beperkt. Dit maakt wel dat er nu weinig tot geen vlees meer op de botten zit en we in 2021 meer verzoeken om noodsteun verwachten. We zien ook dat commerciële organisaties dreigen om te vallen die maatschappelijke meerwaarde hebben voor de stad, zoals galerieën, culturele nachtinstanties, sportscholen met aanbod gericht op kwetsbare groepen en evenementen.

Stand van zaken en voorgestelde bijsturing op het pakket

De cultuurregeling voor noodsteun is ingezet; in 2020 werd 3,7 miljoen euro aan steun verleend. Voor sport en welzijn was dit 0,5 miljoen euro. Vijf evenementen die een subsidie uit het evenementenfonds hebben ontvangen maar die, als gevolg van de coronamaatregelen, niet in 2020 konden plaatsvinden zijn, met behoud van subsidie, verplaatst naar 2021.

Het Rijk heeft bovenop de steun die zij rechtstreeks aan een 30-tal Utrechtse culturele instellingen geeft, onze steun voor een deel met cofinanciering aangevuld. Dat geldt ook voor de provincie Utrecht. In totaal werd 4,3 miljoen euro door cofinanciering aangevuld, waarmee in totaal 8 miljoen euro aan noodsteun is verstrekt. Voor 2021 heeft de minister van OCW in november 2020 een tweede steunpakket voor de culturele sector afgekondigd. Uit deze middelen ontvangen wij afgerond 7,5 miljoen euro gericht op het ondersteunen van instellingen en makers bij de productie van tentoonstellingen, films en voorstellingen. Over de inzet van deze middelen hebben wij u [geïnformeerd](#).

Nu er zicht lijkt te komen op meer versoepelingen is het belangrijk de focus te verschuiven van noodsteun naar sterker en duurzaam uit de crisis komen. Wij stellen voor het gemeentelijke budget van 2021 beschikbaar te houden voor ondersteuning van essentiële voorzieningen. Het afwegingskader scherpen wij aan op twee onderdelen:

- Focus de ondersteuning aan essentiële voorzieningen cultuur, sport en welzijn op sterker uit de crisis komen. Omdat het uitgangspunt was dat voorzieningen optimaal gebruik maken van hun beschikbare reserves, zien we nu dat sommige instellingen niet meer vitaal genoeg zijn op de langere termijn. Dit betekent naast de noodsteun ook maatwerk gericht op innovatie en programmering om zodoende duurzaam financieel gezond uit de crisis te komen.
- Kleine verbreding van de reikwijdte, zodat in beperkte mate ook andere essentiële voorzieningen zonder winstoogmerk met wie we in 2021 geen subsidierelatie hebben gebruik kunnen maken van de steunregeling. Het gaat dan bijvoorbeeld om kerken met een publieksopenstelling anders dan de religieuze functie en anders georganiseerde sport- en welzijnsorganisaties die wel degelijk essentieel aanbod voor de buurt/wijk/stad verzorgen.

Daarnaast zetten we de aanvullende rijksmiddelen voor jeugd, sport, cultuur en dergelijke gericht in, passend bij de doelstelling van de middelen. Dit kan binnen het reguliere beleid of via aparte besluitvorming. Op deze wijze kunnen ook andere organisaties met of zonder winstoogmerk, activiteiten voor specifieke (kwetsbare) groepen en ZZP'ers/makers binnen deze branches worden ondersteund. Voor een gedetailleerde stand van zaken op het gebied van cultuur en sport verwijzen we naar de raadsbrieven Utrecht [Herstel en Innovatie pakket](#) en [Utrechtse sportverenigingen](#) in corona-tijd.

Financiën

De bij Programmabegroting 2021 vastgestelde bedragen voor het pakket zijn toereikend om de voorgestelde bijsturing te realiseren. Voor cultuur en erfgoed wordt de noodsteun in het eerste half jaar bekostigd ten laste van de rijksmiddelen, het gemeentelijke deel blijft gereserveerd voor de tweede helft van 2021.

Netto bedragen noodsteun

Onderdeel	x € 1.000.000 2021
Cultuur en erfgoed	2,5
Sport en welzijn	1,8
Evenementen	0,3
Totaal	4,6

2.1.2. Maatregelenpakket 'Versterken van bestaanszekerheid'

Doel van het pakket

De crisis heeft gevolgen voor de bestaanszekerheid en kansengelijkheid van veel Utrechters. Daarom bevat dit pakket een aantal maatregelen gericht op het bieden van een kansrijke start, het inhalen van vertraging in de JGZ, het opvangen van uitgestelde zorgvragen en extra en nieuwe vragen op het gebied van schulden, zorg en veiligheid. Dit naast de maatregelen uit de andere pakketten die ook bijdragen aan bestaanszekerheid en kansengelijkheid. De maatregelen zijn gericht op innovatie (versneld vernieuwen) en het opvangen van effecten (beroep op steun en zorg).

Ontwikkeling van de context van het pakket

Door de langere duur van de crisis en strengere maatregelen zie we dat mentaal welbevinden sterk is verslechterd; er is een toename van depressiviteit, angst, somberheid en eenzaamheid bij met name jongeren en jongvolwassenen. Ook signaleren we een sterke verslechtering van gezond gedrag. Bij jongeren in een kwetsbare positie zien we een risicovolle verzwaring en/of stapeling van problematiek. Sommige effecten zijn voornamelijk uitgebleven (bijvoorbeeld de boegolf schulden), op andere terreinen zien we dat de toeloop nu op gang komt en dat zorgvragen zwaarder en complexer zijn en langer duren. Meer dan verwacht is er toename van problemen op het gebied van openbare orde en een verhoogd risico op veiligheidsproblematiek, waaronder ondermijning. Er zijn zorgelijke signalen over polarisering nu de economie en de samenleving onder spanning staan.

Stand van zaken en voorgestelde bijsturing op het pakket

Versneld vernieuwen

Zoals in meerdere raadsbrieven is te lezen ([raadsbrief 'Maatregel versneld vernieuwen'](#), [raadsbrief beantwoording raadsreacties Maatregel Versneld Vernieuwen](#) en [Product - Versneld vernieuwen, subsidie aanvragen - Online loket \(utrecht.nl\)](#)), zijn middelen gereserveerd en ingezet voor tijdig bieden van passende zorg en ondersteuning (en verkorten opgelopen wachttijden), terwijl eerder werd gedacht dat investeren in versneld vernieuwen (een groter deel van) de te verwachten oplopende zorgvraag kon opvangen. Door de tweede lockdown en de voortdurende maatregelen, zagen we eind 2020 dat directe inzet op zorg nodig is. Gezien de omvang van de problematiek verwachten we dat deze inzet langer nodig is.

Landelijk wordt inmiddels ook gezien dat extra middelen nodig zijn om kwetsbare groepen te ondersteunen. Via de [extra subsidie perspectief voor jongeren](#) en de middelen uit het [Steunpakket kwetsbare groepen](#) vanuit het Rijk kunnen we samen met onze partners de komende periode extra inzet plegen. Het steunpakket is gericht op jongeren, eenzaamheid, kwetsbare volwassenen en op gezonde leefstijl en sporten en bewegen. Daarnaast willen we in overleg met de scholen en het Rijk het rijkssteunpakket voor het onderwijs benutten voor duurzame doorbraken op kansongelijkheid in het onderwijs. Voor een meer gedetailleerde voortgang van de maatregelen 'Versneld vernieuwen' verwijzen we naar de raadsbrief [Effecten corona Jeugd-Wmo en voortgang versneld vernieuwen](#).

Kansrijke start

De aanpak kansrijke start voor kinderen is gestart. Voorbeelden van interventies die uitgevoerd worden zijn: Voorzorg (2), Taalaanloop, kortdurende video hometraining (k-VHT), Ouders inc., Eerste 1000 dagen project Al Amal en collectieve opvoedondersteuning kansrijke start. Daarnaast is de vertraging binnen de JGZ ingehaald. Voor twee wijken zijn met partners pilots in voorbereiding voor een vernieuwende samenwerking kansrijke start voor jonge kinderen van 0 tot 6 jaar.

Schulden

De door corona geactualiseerde Actieagenda Utrechters Schuldenvrij wordt uitgevoerd, zie ook de raadsbrief [Tweede voortgangsrapportage actieagenda Utrechters Schuldenvrij](#). De verwachte boegolf aan schuldenproblematiek is vooralsnog niet gekomen met als belangrijkste oorzaak dat nog veel maatregelen van overheidssteun van kracht zijn; daardoor loopt de werkloosheid en het beroep op bijstand minder hard op dan verwacht, net als het aantal faillissementen bij bedrijven en de omvang van problematische schulden. De boegolf wordt wel verwacht, want dat meer inwoners met schulden zich zullen gaan melden is zo goed als zeker. We houden ook rekening met een forse groei van ondernemers (MKB, zoals horeca, evenementen en retail) met schulden wanneer de rijkssteun afneemt.

Voorgestelde bijstelling op Ondernijning en polarisatie: versterking BIBOB en PGA:

In lijn met het advies van de Taskforce Corona stellen we voor pakket 2 een bijstelling voor.

De activiteiten gericht op kwetsbare personen, risicojongeren en ondermijnende criminaliteit in kwetsbare wijken zijn opgestart. Doel is het vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid van criminele activiteit en jeugdproblematiek. We zetten met extra capaciteit steviger in op het contact maken met jongeren en jongvolwassenen. We bieden nu online hulp aan ter vergroting van de weerbaarheid aan ouders/ opvoeders, onderwijs, zelforganisaties en intensiveren dit na de lockdown. Zie ook de raadsbrief [Voortgang Uitvoering Integraal Veiligheidsplan 2020](#).

We zien een toename in het aantal (jongeren) overlast meldingen, een toename van drugsgebruik, toename van risico op jonge aanwas in ontwrichtende drugscriminaliteit, toename van meld misdaad anoniem meldingen, meer en ingewikkeldere casuïstiek (op persoonsniveau) in de wijken en zorgelijke signalen over toename casuïstiek polarisering en radicalisering (anti overheids sentiment, rechts extremisme) en een exponentiele stijging van demonstraties. Het aantal leegstaande panden in de binnenstad neemt toe en vormen potentiële bronnen voor criminele activiteiten en ondermijning. Dit alles betreft problematiek die versterkt is door corona en naar verwachting langdurig zal doorwerken. Ons voorstel in deze voorjaarsnota is daarom om de inzet op BIBOB-onderzoeken en de specialistische persoonsgebonden aanpakken uit te breiden (3 fte onderzoekers BIBOB en een PGA-expert hoog risicopersonen).

Financiën

Bij de Programmabegroting 2021 zijn de volgende bedragen vastgesteld voor het pakket. De bedragen worden besteed zoals hierboven toegelicht. De voorgestelde bijstelling in de maatregel veiligheid is in 2021 de tabel verwerkt in de kolom actueel.

Beschikbare bedragen per maatregel

Maatregel	Begroot 2021	Actueel 2021	Begroot 2022	x € 1.000.000	
				Begroot 2022	Actueel 2022
Versneld vernieuwen Zorg dichtbij en op maat*	8	7,2	3,2		8
Kansrijke start voor kinderen	0,8	0,8	1,0		1,0
Schulden voorkomen of versneld oplossen	2,54	2,54	2,11		2,11
Veiligheid	0,6	0,98	0,45		0,45
Totaal	3,94	4,32	3,56		3,56

* Deze post is hier in beeld gebracht, maar maakt geen deel uit van het pakket, omdat de kosten zijn opgenomen in het scenario C. Deze onvermijdelijke kosten zetten we in voor extra investering in de sociale basis en basiszorg waarmee de transformatie versneld wordt met als doel hogere kosten later te voorkomen.

In paragraaf 3.4 van deze voorjaarsnota is een actuele stand van scenario C opgenomen. De onvermijdelijke kosten voor Zorg dichtbij en op maat zijn hoger dan begroot, maar de verwachte rijkscompensatie in 2021 neemt ook toe. Per saldo neemt het in 2021 voor rekening gemeente benodigde bedrag af van 8 miljoen euro naar 7,2 miljoen euro.

2.1.3. Maatregelenpakket 'Werk, opleiden en begeleiden'

Doel van het pakket

Met dit pakket helpen we werkzoekenden snel weer aan het werk en willen we de negatieve economische effecten van de pandemie zoveel mogelijk dempen. We begeleiden mensen in de overstap en omscholing naar een toekomstbestendige baan in de bouw, ICT, zorg of het onderwijs. We ondersteunen (kwetsbare) jongeren bij het vinden van stages en leerwerkplekken. Ook investeren we in vitale winkelgebieden en in Utrechts innovatief MKB dat voor werkgelegenheid zorgt. Het maatregelenpakket bestaat uit een samenhangende mix van bewezen effectieve instrumenten die we opschalen, nieuwe en geïntensiveerde samenwerkingen en veelbelovende pilotprojecten.

Ontwikkeling van de context van het pakket

De economie in het stadsgewest Utrecht kromp in 2020 met 3%. De werkloosheid en het aantal mensen in de bijstand steeg en het aantal werkenden daalde licht, maar minder dan in eerste instantie verwacht. Ook voor 2021 en 2022 houden we op basis van de meest recente ramingen van het CPB rekening met een lagere stijging van het aantal mensen in de bijstand. We zien dat werknemers met een tijdelijk contract, jongeren en zelfstandig ondernemers harder worden geraakt dan andere groepen. Het aantal faillissementen bleef relatief beperkt door de steunmaatregelen van de rijksoverheid. Wel waren er beduidend meer bedrijfsbeëindigingen. Het betrof hier met name ZZP'ers en kleine bedrijven. We verwachten nog steeds een golf van faillissementen, baanverlies en stijgende werkloosheid als gevolg van slinkende reserves in combinatie met (op termijn) aflopende overheidssteun voor ondernemers.

Stand van zaken en voorgestelde bijsturing op het pakket

We hebben verschillende maatregelen uitgewerkt om mensen zo snel mogelijk naar ander werk toe te leiden met projecten en programma's die specifiek daarop zijn gericht. Opschalen op 'volume' is belangrijker geworden, vanwege de verwachte stijging van de werkloosheid. Samen met de branches hebben we een verkenning gemaakt welke projecten zich lenen voor opschalen en hoe deze op te schalen. Ook investeren we in toegankelijke financiering voor startende en groeiende bedrijven via de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en verbetering van bestaande werklocaties door een dotatie in de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU). Daarnaast versterken we de hoofdstructuur voor de Utrechtse retail in de stad met specifieke aandacht voor de binnenstad. Voor een gedetailleerde uitwerking van de maatregelen in dit pakket verwijzen we naar de raadsbrief Uitwerking Maatregelenpakket 3 Werken Opleiden en Begeleiden. [Hoewel we een lagere stijging van het aantal mensen in de bijstand verwachten, zien we bij een deel van de \(Tozo\) ondernemers en ZZP'ers een groeiende behoefte aan dienstverlening.](#) Dit heeft mogelijk nog effect op de invulling van in het bijzonder de maatregel Begeleiden naar Werk. In deze voorjaarsnota stellen we voor om extra te investeren in twee elementen uit dit maatregelenpakket die hieronder worden toegelicht.

Voorgestelde bijstelling: intensivering aanpak leegstand binnenstad

In het maatregelenpakket is bij de begroting in totaal (2021 en 2022) 1 miljoen euro opgenomen voor de retail in de binnenstad en kwetsbare wijken. Die aanpak is verder uitgewerkt waarbij 600.000 euro voor kwetsbare wijken en 400.000 euro voor de binnenstad wordt bestemd. Voor de binnenstad is een samenwerkingsplan uitgewerkt met vastgoedeigenaren en Centrum Management Utrecht: 'Morgen mooier maken'. Dit plan richt zich op drie zwakkere straten rond de Elisabethstraat en zet in op investeringen door vastgoed partijen, initiatieven bevorderen, investeringen openbare ruimte en wonen boven winkels (zie ook de raadsbrief [Samenwerkingsplan 'Morgen Mooier Maken' voor beperken leegstand binnenstad Utrecht](#)). We constateren dat de binnenstad harder getroffen is en gaat worden dan we in eerste instantie voorzagen. In lijn met het advies van de Taskforce Corona stellen we voor de huidige aanpak uit te breiden, anticiperend op meer zwakke plekken in de binnenstad en in lijn met de interventies die net van start zijn gegaan, waarmee we ook versneld werken aan de omgevingsvisie.

Voorgestelde bijstelling ROM: cofinanciering rijksmiddelen voor 'coronaherstel' innovatief MKB

Nog voor zijn oprichting heeft de ROM meer dan 90 ondernemingen geholpen door een Corona Overbruggingslening (COL) te verstrekken. In totaal ging dit om ruim 18 miljoen euro. Meer dan 65% van de ondersteunde bedrijven is gehuisvest in de stad Utrecht. Het Rijk heeft inmiddels een derde maatregelenpakket opgesteld met herstelmiddelen. Voor de ROM Regio Utrecht is in dit pakket 16 miljoen euro beschikbaar op voorwaarde van regionale cofinanciering met een gelijk bedrag. Zodoende wordt een extra fondsstorting mogelijk gemaakt van 32 miljoen euro. Anders dan bij de vorige COL betreft het geen leningen aan bedrijven, maar een participatievorm. Belangrijk om te benadrukken is dat deze extra middelen aanjager zijn voor private financiering. De ROM heeft namelijk als vereiste om private investeerders minimaal voor 50% mee te laten doen. In het bestaande pakket zijn hiervoor middelen vrijgemaakt, maar die zijn onvoldoende om samen met de partners de volledige regionale cofinanciering te organiseren. Het voorstel is daarom om de bijdrage met 2 miljoen euro te verhogen. Een bedrag dat we vrijmaken door de risicoafdekking van de verstrekte ROM middelen te verlagen naar 33,3%.

Financiën

Bij de Programmabegroting 2021 zijn de volgende bedragen vastgesteld voor het pakket. De bedragen worden besteed zoals hierboven (en uitgebreider in de raadsbrief) toegelicht. De voorgestelde bijstelling in de intensivering van de aanpak leegstand binnenstad is in 2022 verwerkt in de kolom actueel.

Benodigde investeringen per maatregel

Maatregel	x€ 1.000.000			
	Begroot 2021	Actueel 2021	Begroot 2022	Actueel 2022
Cofinanciering bijdrage Rijk voor ROM ten behoeve van innovatief MKB*	0,51	0,51	0,01	0,01
Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties (OMU)	0,75	0,75	0,32	0,32
Herhuisvesten bedrijven	0,1	0,1	0,1	0,1
Vitale hoofdstructuur Retail	0,875	0,875	0,13	0,63
Versterken Toekomstbestendige werken via marktgroepen	0,75	0,75	1,5	1,5
Voucherregeling	0,5	0,5	0,5	0,5
Stimuleringsregeling	0,5	0,5	0,5	0,5
Leerwerkplekken maakindustrie	0,5	0,5	0,5	0,5
Aanpak kwetsbare jongeren	0,3	0,3	0,3	0,3
Begeleiden naar werk	1,87	1,87	1,93	1,93
Totaal	6,155	6,155	5,290	5,790

*De verhoogde bijdrage aan de ROM komt niet ten laste van de begroting van het maatregelenpakket, zie het budgettaire neutrale bijstellingsvoorstel in paragraaf 6.1

2.1.4. Maatregelenpakket 'Investeren met maatschappelijk rendement'

Doel van het pakket

Dit pakket bevat investeringen die de (lokale) economie en duurzame werkgelegenheid stimuleren. Die investeringen zijn gericht op een duurzaam herstel dat bovendien bijdraagt aan noodzakelijke aanpassingen op gebied van klimaat, energie, groener en gezonder maken van de stad, het versnellen en betaalbaar maken van woningbouw voor alle doelgroepen en mobiliteitsoplossingen die woningbouw en werkgelegenheid mogelijk maken. In de uitvoering sluiten we aan op bestaande processen en projecten: het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) met daarbinnen het Meerjaren Groenprogramma (MPG) en Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB).

Ontwikkeling van de context van het pakket

Een aantal effecten van de coronacrisis heeft gevolgen voor dit investeringspakket. De behoefte aan en waardering voor openbare ruimte en groen is toegenomen. Die druk heeft effect op de kwaliteit voor beleving en ontspanning, op de biodiversiteit en de recreatieve en beweegmogelijkheden. De voorgenomen extra investeringen in groen en openbare ruimte vanuit de 2e tranche van dit pakket zijn daarom extra van belang. De druk op de koopwoningmarkt blijft hoog en de woningproductie blijft vooralsnog goed op peil. We houden de ontwikkeling rond 'mixed-use' projecten scherp in de gaten, omdat horeca en winkelvastgoed op dit moment minder aantrekkelijk is de markt. Omdat mensen door corona meer thuis zijn, is er meer aandacht voor woningkwaliteit en energiebesparing. We zien een toenemende vraag bij particulieren naar verduurzaming van de woning. Dit wordt ook mogelijk gemaakt omdat er meer spaargeld is. De aanpak energiebesparing zetten we daarom door. Inwoners zijn door het thuiswerken anders gaan nadenken over mobiliteit. De gemeente heeft versneld afspraken gemaakt met werkgevers en onderwijsinstellingen over spitsmijding en spreiding van mobiliteit. Dit is een beweging richting de transitie die ons voor ogen staat. Deze beweging zullen we verder ondersteunen met de uitvoering van de voorgenomen maatregelen.

Stand van zaken en voorgestelde bijsturing op het pakket

De middelen voor de maatregelen zijn sinds begin januari beschikbaar. Dat betekent dat projecten dit voorjaar zijn opgestart. Veel (grote) ruimtelijke projecten hebben een aanloop/voorbereiding nodig voordat je resultaat in de stad ziet. De voorgestelde projecten in de openbare ruimte starten in de loop van dit jaar met de uitvoering. De duurzame bouwproductie blijven we stimuleren. Utrecht doet het goed qua woningbouwaantallen in vergelijking met andere steden. Van de G4 groeide de Utrechtse woningvoorraad door nieuwbouw met 1,5% procentueel het hardst in 2020. We houden ook op termijn de productie op gang met nieuwe planvorming en het 'hard maken' van zachte plannen. De extra ruimte voor duurzaamheidsleningen wordt ingezet. De vraag naar duurzaamheidsleningen is in 2020 77% hoger dan in 2019. Door de toezegging van een gemeentelijk budget uit het coronapakket voor de aanpak Overvecht heeft ook het Rijk geld vrijgemaakt en kunnen we hier verder aan de slag.

Effectueren tweede tranche-maatregelen

Bij de begroting 2021 is een deel van het budget achter de hand gehouden om de tweede tranche te kunnen heroverwegen als de ontwikkeling van de crisis daar aanleiding voor is of om te kunnen anticiperen op keuzen die het rijk maakt bij herstelplannen. Op basis van de scenario's waar we rekening mee houden, zien we geen aanleiding om de tweede tranche anders in te zetten. De grotere behoefte aan openbare ruimte en groen versterkt de wens om de tweede tranche, die juist is gericht op het creëren van groen, in te zetten.

Er bestaat nog steeds behoefte om te anticiperen op keuzen die het Rijk maakt ten aanzien van het herstel en deze tweede tranche te benutten voor mogelijkheden voor cofinanciering. Maar we blijven niet op het Rijk wachten. Binnen de kaders die de Raad vaststelt met deze voorjaarsnota, zullen wij bij de planontwikkeling en uitvoering van deze plannen tot en met september 2021 alert blijven of er zich nieuwe mogelijkheden voor cofinanciering voordoen bij een mogelijk herstelplan van het Rijk.

Verschuiving budget van Rivierenwijk naar Noordwest

De groenaanpak in Rivierenwijk is deels gekoppeld aan de buurtaanpak Merwedekanaalzone (MWKZ). We zijn in Rivierenwijk nu aan de slag met een aantal vergroeningsinitiatieven uit de buurt, waaronder groene ommetjes. Na besluitvorming over de MWKZ start, gekoppeld aan de buurtaanpak Rivierenwijk, de participatie over extra vergroening waarvoor in de Samenwerkingsovereenkomst MWKZ budgetten zijn gereserveerd, onder andere gedekt uit de rioolheffing. Een deel van de uitgaven voor vergroening van Rivierenwijk verschuift daardoor naar een later moment, ten laste van een ander budget. We stellen voor het in het pakket beschikbare bedrag te benutten om in Noordwest alvast te starten met twee vergroen-initiatieven die dit jaar nog gerealiseerd kunnen worden.

Extra versnelling Maarschalkerweerd

Wij zien kansen om het project Maarschalkerweerd te versnellen. Het is mogelijk om de planvorming reeds dit jaar te starten, waardoor de uitvoering ook kan worden versneld. Dit vraagt om een verschuiving van 150.000 euro naar 2021 (in plaats van 2022).

Oorspronkelijk voorstel PB2021 Tweede Tranche

x € 1.000.000

	"Nieuw geld"		Naar voren halen			
	2021	2022	2021	2022	2023	2024
Gezonde leefomgeving						
Vergroening Rivierenwijk en omgeving	0,75	0,75	1,25	1,25		
Riolering Vasco da Gama			0,10	0,10	1,25	1,25
Maarschalkerweerd overige twee parken		1,50				
Enecoterrein herinrichting		2,00				
Totaal 2e tranche	0,75	4,25	1,35	1,35	1,25	1,25

Aangepast voorstel VJN 2021 Tweede Tranche

x € 1.000.000

	"Nieuw geld"		Naar voren halen			
	2021	2022	2021	2022	2023	2024
Gezonde leefomgeving						
Vergroening Rivierenwijk en omgeving	0,20	0,60	1,25	1,25		
Vergroening Noordwest	0,55	0,15				
Riolering Vasco da Gama			0,10	0,10	1,25	1,25
Maarschalkerweerd overige twee parken	0,15	1,35				
Enecoterrein herinrichting		2,00				
Totaal 2e tranche	0,90	4,10	1,35	1,35	1,25	1,25

2.2. Nieuwe activiteiten om de kwaliteit en leefbaarheid van de stad te versterken

In veel opzichten is Utrecht een aantrekkelijke stad, voor inwoners en voor bedrijven. We zien dat op onderdelen de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening niet meer past bij de stad die we willen zijn. Er zijn ook gebieden waar de leefbaarheid onder druk staat. Op die plaatsen willen we het beleid gericht intensiveren.

Nieuwe activiteiten per programma

x € 1.000

Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Bewoners en Bestuur	396	927	945	685	685
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en erfgoed	700	1.425	165	165	165
Openbare ruimte en groen	80	420	420	335	335
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	0	750	0	0	0
Bereikbaarheid	2.280	3.060	80	80	80
Veiligheid	0	130	130	0	0
Utrechts Vastgoed	334	245	245	245	245
Overhead	1.078	2.004	540	375	375
Totaal	4.868	8.961	2.525	1.885	1.885

Programma Bewoners en Bestuur					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Uitvoering PBZ op juiste niveau brengen:					
Burgerzaken	30	185	345	345	345
Uitvoering PBZ op juiste niveau brengen: KCC	35	130	320	320	320
Buurtbudgetten	0	20	20	20	20
Staatloosheid	331	332	0	0	0
Organisatieontwikkeling in relatie tot schaalsprong van de stad – deel B&B	0	260	260	0	0
Totaal	396	927	945	685	685

Uitvoering PBZ op juiste niveau brengen: Burgerzaken

Burgerzaken draagt zorg voor de basis van de individuele rechtspositie van iedere inwoner. Om ervoor te zorgen dat iedere inwoner daarin goed wordt gefaciliteerd is het nodig dat de medewerkers meer opgeleid worden en meer ruimte hebben om tot de juiste oplossing voor de inwoner te komen. Ook als een vraagstuk wat complexer is of als méér tijd nodig is om af te stemmen met andere afdelingen van de gemeente of andere overheidsinstanties. Een goede en snelle standaardroute én kennis en ruimte voor maatwerk waar dat nodig is om ervoor te zorgen dat niemand tussen wal en schip komt.

Uitvoering PBZ op juiste niveau brengen: KCC

Het KCC kent jaarlijks meer dan 6 miljoen individuele klantcontacten. Veel daarvan kunnen efficiënt en gestandaardiseerd worden afgewikkeld. Maar als de vraag meerdere lagen, terreinen, aspecten heeft, is er meer kennis en ruimte nodig om de inwoner adequaat te helpen. Deze financiële investering is noodzakelijk om deze ontwikkeling van de medewerkers te faciliteren, zodat ook de meer gelaagde/complexere vraagstukken goed worden herkend en op de juiste manier bij de overheid worden opgepakt.

Buurtbudgetten

Met een inventarisatie lokaal en landelijk naar ervaringen met buurtbudgetten, de evaluatie van Noordwest Begroot komen we in 2021 tot een uitwerking van twee moties: "De buurt die stuurt" (2019/429) en "Buurtbudgetten serieus nemen, niet ten koste van het Initiatievenfonds" (2019/398). Onze inzet is om ook op andere plekken in de stad ruimte te bieden voor verschillende vormen van buurtbudgetten. Om dit in 2022 en verder vorm te geven is extra inzet noodzakelijk: specifieke vormen van digitale participatie en uitrollen van nieuwe aanpak. Dit is exclusief het budget dat nodig is voor het buurtbudget zelf, het budget dat bewoners kunnen inzetten.

Staatloosheid

In Utrecht hebben ruim 1.000 personen de status "nationaliteit onbekend". Als de inwoner voldoende bewijsmateriaal heeft, kan die bij de gemeente aanvragen om dit om te zetten naar een (vermoedelijke) nationaliteit of naar staatloosheid. De gemeente kan ook zelf het initiatief nemen om een dossier opnieuw te beoordelen. Deze herbeoordeling van de dossiers van inwoners met onbekende nationaliteit is arbeidsintensief. We starten hiermee in 2021. Dit vraagt extra inhuur van capaciteit en er is afstemming met de IND om deze herbeoordeling op tijd en zorgvuldig te kunnen doen. We streven ernaar om deze beoordelingen in 2022 af te ronden.

Organisatieontwikkeling in relatie tot schaa sprong van de stad – deel programma Bewoners & Bestuur

De schaa sprong heeft invloed op de organisatie en vraagt nader onderzoek voor de langere termijn. Voor de korte termijn vraagt de schaa sprong acuut voor 0,260 miljoen euro extra inzet op propositiebouw, lobby- en mediastrategie voor in ieder geval de verstedelijkingsopgave en kansen op herstel middelen van het rijk (onder andere hervorming arbeidsmarkt). Dit deel wordt opgenomen in het programma Bewoners & Bestuur. Daarnaast is 130.000 euro strategische capaciteit op het gebied van openbare orde en veiligheid urgent dat wordt opgenomen in het programma Veiligheid.

Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en erfgoed					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Uitwerking RSU 2040	700	700	0	0	0
Integrale programma-aanpak					
Kanaalstraat/Damstraat en Amsterdamsestraatweg	0	560	0	0	0
Registratieplicht toeristisch verhuur	0	165	165	165	165
Totaal	700	1.425	165	165	165

Uitwerking RSU 2040

In de RSU is de koers uitgewerkt waarlangs we de gezonde groei van de stad willen faciliteren. De volgende stap is het uitwerken van deze koers. Hiervoor is het noodzakelijk om structureel door middel van ontwikkelstrategieën, (omgevings)visies en uitwerkingsstudies concreter te onderzoeken wat de mogelijkheden, kansen en ambities van verschillende gebieden zijn. Zoals wij hierover ook in de raadsbrief van de coronapakketten hebben aangegeven, is het nodig dat wij als gemeente hier regie op nemen; wij willen met input van alle belanghebbenden onderzoek doen en concreter richting geven aan de ontwikkelingen van gebieden in de stad. De visies die daarvoor nodig zijn, zullen zich richten op kansen voor toevoegen van programma voor wonen en werken (duurzaam hoge bouwproductie), maar nadrukkelijk ook voor het toevoegen en verbeteren van sport, groen en (maatschappelijke) voorzieningen, de gefaseerde realisatie van het wiel met spaken en de overige mobiliteitsmaatregelen en de openbare ruimte van de stad. Het gaat bij de ontwikkeling van deze visies om structurele kosten voor de baat uit: zodra voor locaties een ontwikkelrichting helder is en vastgoedontwikkeling kan starten, is er ook weer sprake van kostenverhaal.

De dekking van ruimtelijke ontwikkeling in Utrecht is nu gebaseerd op kostenverhaal bij marktpartijen of gemeentelijke grondexploitaties. In beide financiële situaties gaat het alleen om direct toe te rekenen kosten; ontwikkelvisies en studies zoals hierboven genoemd, kunnen niet op deze manier worden bekostigd. Bij de definitieve vaststelling van de RSU wordt ook de investerings- en uitvoeringsstrategie ter besluitvorming voorgelegd. Deze geven richting aan de prioritering van de investeringen van de RSU en hoe de benodigde investeringen gefaseerd kunnen worden over meerdere jaren. Daarmee zijn de investerings- en uitvoeringsstrategie helpend om de RSU haalbaar en betaalbaar te maken.

Op basis van de RSU zijn, aanvullend aan wat er in het kader van UNED wordt opgepakt (zie onder programma bereikbaarheid), gebiedsvisies en uitwerking nodig voor de Binnenstad (gebiedsprofielen), gebiedsonderzoek Overvecht, Kanaleneiland en Transwijk en Rijnenbrug. Conform Amendement 152 bekostigen wij een ontwerpstudie voor Rijnenburg uit de grondexploitatie Leidsche Rijn. Voor de overige gebieden zijn aanvullende middelen nodig.

Integrale programma-aanpak Kanaalstraat/Damstraat en Amsterdamsestraatweg

Inzet is voortzetting in 2022 van de integrale programma-aanpak Kanaalstraat en Amsterdamsestraatweg (om de Buurtvisie Kanaalstraat/Damstraat en het Uitvoeringsprogramma Amsterdamsestraatweg uit te voeren). De programma-aanpak voor de Kanaalstraat en Amsterdamsestraatweg zet in op het in samenhang en samen met de buurt aanpakken van de problemen. Beide straten zijn mede door de integrale programma-aanpak verbeterd, maar niet alle problemen zijn opgelost. De sociale veiligheid is verbeterd, ondermijning is zoveel mogelijk teruggedrongen en de economische vitaliteit, onder andere blijkend uit een lagere leegstand, is versterkt. Komende periode worden beide straten met een investering van bijna 18 miljoen euro opnieuw ingericht. Wens is dat alle thema's structureel worden opgepakt, zoals veiligheid, leefbaarheid, welzijn en buurtconomie.

De integrale aanpak omvat:

- De uitvoering van programma-management, omgevingsmanagement en communicatie en samenwerking met de betrokkenen in de wijk: 0,180miljoen euro voor beide straten.
- Een straatconciërge in Lombok: 0,040 miljoen euro.
- Extra wijkboa's op extra handhaving en uitvoering van de economische visies (1fte met taakaccent Kanaalstraat/Damstraat en 1 fte met taakaccent Amsterdamsestraatweg): 0, 200 miljoen euro
- Uitvoering van de economische visies: 0,140 miljoen euro voor beide straten.

Registratieplicht toeristische verhuur

De nieuwe wet Toeristische Verhuur van woningen biedt gemeenten instrumenten die in de huisvestingsverordening kunnen worden opgenomen om beter toezicht te houden op vakantieverhuur en om ongewenste neveneffecten van de toeristische verhuur te voorkomen of beperken.

Programma Openbare ruimte en groen					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Schone stad coaches project Utrecht Schone Stad in relatie tot problematiek bijplaatsingen, aanpak parken	0	340	340	255	255
Dierenwelzijn	80	80	80	80	80
Totaal	80	420	420	335	335

Schone stad coaches in relatie tot problematiek bijplaatsingen, project "Utrecht Schone stad", aanpak parken

Op dit moment worden "schone stad coaches" Utrecht Schone Stad (USS) gefinancierd met incidenteel geld (zwerfafvalvergoeding). De schone stad coaches leveren een belangrijke toegevoegde waarde aan een schone stad. Structurele activiteiten kunnen niet worden bekostigd uit de zwerfafvalvergoeding. De totale kosten van de gezonde stad coaches bedragen jaarlijks 0,340 miljoen euro, de verwachting is dat met het invoeren van het statiegeld op flesjes en blik vanaf 2024 25% van de kosten gecompenseerd kan gaan worden door een lagere benodigde inzet en lagere afvalverwerkingskosten.

Dierenwelzijn

Voor een goed dierenwelzijn heeft de dierenbescherming een belangrijke rol. Zij leveren opvang van wilde dieren en hulpbehoevende dieren met een vermoedelijke eigenaar voor minimaal twee weken. Met extra middelen kunnen de toegenomen kosten als gevolg van de heraanbesteding worden opgevangen en wordt de ambtelijke capaciteit op dit beleidsdossier verruimd.

Programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
OZB Fonds	0	750	0	0	0
Totaal	0	750	0	0	0

OZB Fonds

Om kwetsbare ondernemers te ondersteunen kunnen we in de OZB geen gedifferentieerde tarieven voor specifieke doelgroepen hanteren vanwege het gelijkheidsbeginsel. Wel willen we solidair zijn met de ondernemers die het hardst worden getroffen door de coronapandemie. Het college stelt tevens in 2022 eenmalig 0,75 miljoen euro beschikbaar om kwetsbare ondernemers te ondersteunen. De komende periode werken wij uit op welke wijze wij dit vangnet willen benutten. Het vangnet richt zich primair op de meest kwetsbare MKB-ondernemers. In de uitwerking houden we ook oog voor maatwerk voor andere kleine/middelgrote organisaties zonder winst oogmerk. We hanteren daarbij doelmatigheid, doeltreffendheid en juridische zorgvuldigheid als uitgangspunten:

- Doeltreffendheid: we bieden ondersteuning aan ondernemers die hard zijn geraakt door de coronacrisis.
- Doelmatigheid voor ondernemers én gemeente: we streven naar een vangnet dat de hoeveelheid administratieve lasten beperkt voor de doelgroep. Een beroep doen op het vangnet moet eenvoudig en snel kunnen gebeuren. Omgekeerd moet het vangnet ook voor de gemeentelijke organisatie eenvoudig en snel zijn uit te voeren. Daarmee zijn de eenmalige middelen die we uittrekken maximaal gericht op de kwetsbare MKB-ondernemers.
- Juridische zorgvuldigheid: vanwege het eerdergenoemde gelijkheidsbeginsel vraagt de uitwerking van dit vangnet een zorgvuldige juridische toets.

Bij de Begroting 2022 zullen wij de uitwerking van dit vangnet voor deze kwetsbare doelgroep presenteren

Programma Bereikbaarheid					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Uned; inhoudelijke uitwerking van de programmalijnen	600	1.530	PM	PM	PM
Uitwerking mobiliteitsplan	1.300	1.150	0	0	0
Beleidscapaciteit	300	300	0	0	0
Handhaving voetgangersgebied en beheer Ketenregistratie Domplein	80	80	80	80	80
Totaal	2.280	3.060	80	80	80

Uned; inhoudelijke uitwerking van de programmalijnen

In het programma UNed werken Rijk, provincie en gemeenten samen aan verstedelijkingsmaatregelen voor de regio Utrecht. De extra middelen zijn nodig voor de Utrechtse bijdrage (ook aan ambtelijke inzet) aan de beleidsvoorbereiding (onderzoeken) om te komen tot de gezamenlijke investeringsbesluiten. Binnen UNed lopen verschillende onderzoeks-/uitwerkingssporen zoals o.a. de Mirt Verkenning OV en Wonen, de drie gebiedsonderzoeken voor USP Lunetten/Koningsweg, A12-zonde en Leische Rijn- Zuilen en de regionale parkeerstrategie. De onderzoeken zijn noodzakelijk om te komen tot gedragen ontwikkelvisies en keuzes om onze verstedelijkingsvraagstukken op te lossen. De samenwerking met onze partners aan deze opgave moet worden gezien als voorinvestering.

Uitwerking mobiliteitsplan

In het mobiliteitsplan is een raamwerk neergezet hoe we maatregelen kunnen nemen om de mobiliteit mee te kunnen laten groeien met de ruimtelijke groei. Het betreft een combinatie van knelpunten en een transformatie naar duurzame mobiliteit. Onderzoek naar beste toepassingsmogelijkheden, raming van de kosten van de maatregelen en de planning is noodzakelijk. Voor Zuidwest is dit al uitgewerkt maar voor andere gebieden is dit ook noodzakelijk. Daarnaast wordt in samenwerking met de provincie Utrecht de OV-systeemsprong uitgewerkt. Het betreft de pre-initiatieffase voor de lightrail waarna vervolgafspraken kunnen worden gemaakt over de verdere uitwerking en realisatiestrategie.

Beleidscapaciteit

We werken aan een sterke omslag naar duurzame mobiliteit, met nadruk op een gezondere en meer ruimte-efficiënte wijzen van verplaatsen, zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer. Dit vraagt om meer inzet van (strategische) beleidsadvies bij gebiedsontwikkelingen en (mobiliteits-)projecten.

Handhaving voetgangersgebied en beheer kentekenregistratie Domplein

Dit betreft de structurele dekking voor het toezicht (camerabeheer) en de handhaving voetgangersgebied op het Domplein.

Programma Veiligheid					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Organisatieontwikkeling in relatie tot schaa sprong van de stad – deel Veiligheid		130	130		
Totaal	0	130	130	0	0

Organisatieontwikkeling in relatie tot schaa sprong van de stad – deel programma Veiligheid

De schaa sprong heeft invloed op de organisatie en vraagt nader onderzoek voor de langere termijn. Voor de korte termijn vraagt de schaa sprong acuut voor 0,260 miljoen euro extra inzet op propositiebouw, lobby- en mediastrategie voor in ieder geval de verstedelijkingsopgave en kansen op herstellmiddelen van het rijk (onder andere hervorming arbeidsmarkt). Dit deel wordt opgenomen in het programma Bewoners & Bestuur. Daarnaast is 130.000 euro strategische capaciteit op het gebied van openbare orde en veiligheid urgent dat wordt opgenomen in het programma Veiligheid.

Programma Utrechts Vastgoed

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Ventilatie	184	245	245	245	245
Pilot Maatschappelijke waarde vastgoed	150	0	0	0	0
Totaal	334	245	245	245	245

Ventilatie

Het vastgoed van de VGU voldoet aan wet- en regelgeving. Door Corona zijn er door het RIVM aanvullende richtlijnen opgesteld rondom ventilatie in gebouwen. In deze richtlijnen wordt uitgegaan van ventilatie op het niveau van bouwbesluit 2012. We hebben al ons vastgoed geïnventariseerd en daar waar aanleiding was voor nader onderzoek (gebouwen die geen vervangingsonderhoud hebben gehad na 2012), hebben we gecontroleerd op de richtlijnen van het RIVM. Daar waar mogelijk hebben we aanpassingen gezocht in aangepast gebruik (aantal aanwezigen in één ruimte en het openen van ramen). In een deel van de panden was een kleine investering nodig om te kunnen voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Hier ging het bijvoorbeeld om het plaatsen van roosters boven de ramen of het plaatsen van CO2 meters. Voor een klein aantal panden moeten er grotere investeringen plaatsvinden, het gaat hierbij om het (deels) vervangen van installaties. We hebben hierbij kritisch gekeken naar panden waar kwetsbare mensen komen, panden die gebruikt worden door medewerkers van de gemeente Utrecht en panden waar grote groepen samenkomen. Om deze panden aan te passen aan de richtlijnen van het RIVM is een structureel budget nodig van 0,245 miljoen euro vanaf 2022.

Pilot Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed

In het kader van de het ambitiedocument 'Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed' wordt een pilotproject opgestart. Hierbij zetten we het pand in Overvecht in om te onderzoeken wat de maatschappelijke baten en kosten kunnen zijn bij het gebruik van de instrumenten uit deze beleidsvisie. Op deze wijze geven we invulling aan de ambitie om meerwaarde te creëren in de wijk door ons vastgoed tijdelijk te verhuren aan initiatieven in het kader van de wijkaanpak Samen voor Overvecht. In deze pilot wordt ook onderzocht hoe we het pand een permanente invulling kunnen geven binnen de huidige bestemming en welke technische ambities we kunnen realiseren (denk aan verduurzaming, toegankelijkheid, gezondheid etc). Hiervoor zal een integrale afweging gemaakt worden op basis van het waardenwiel zoals omschreven in het ambitiedocument.

Programma Overhead

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Overheadopslag nieuwe activiteiten	1.078	2.004	540	375	375
Totaal	1.078	2.004	540	375	375

Overheadopslag nieuwe activiteiten

De overhead biedt ondersteuning om oplossingen voor maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren. Denk aan control op ruimtelijke projecten of bezwaar & beroep bij uitkeringen in het sociaal domein. In de begroting van 2021 is aangegeven dat de overhead is genormeerd en meebeweegt met de omvang van de organisatie (maximaal 25,7% van de apparaatslasten). Op deze manier kan de overhead de gewenste ondersteuning blijven bieden. Nieuwe activiteiten die leiden tot een grotere organisatie, zoals onder andere de uitwerking van de RSU 2040 en Staatloosheid, leiden ook tot extra kosten voor de overhead.

2.3. Investeren in een gezonde ontwikkeling van de stad

We willen dat de groei van de stad in balans blijft met een toename van groen in de stad, groei van het aantal banen en voorzieningen, passende infrastructuur en met de ambities op het terrein van energietransitie en daarnaast ook het cultureel erfgoed meer zichtbaar maken. Op die manier kunnen we gezond en evenwichtig groeien. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) hebben we dan ook aangegeven dat we de groei van de stad als een kans zien om gezond stedelijk leven te versterken. Een gezonde ontwikkeling van de stad vraagt substantiële investeringen, die de gemeente niet alleen kan bekostigen. Bij de RSU hoort dan ook een investeringsstrategie die de (financiële) opgave hanteerbaar maakt. De investeringsvoorstellen in deze voorjaarsnota en de dekking daarvan zijn in lijn met de RSU en de investeringsstrategie.

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), dat tegelijkertijd met deze voorjaarsnota voorligt, beschrijft hoe we er op dit moment voor staan met de uitvoering en planontwikkeling van de thematische en gebiedsgerichte opgaven. Als we dat confronteren met de ambities uit de RSU zien we waar bijsturing en intensiveringen noodzakelijk zijn in de komende periode van ongeveer vijf jaar. Een deel daarvan is verwerkt in het MPR, maar de beschikbare middelen in het MPR zijn niet toereikend voor alle op korte termijn noodzakelijk investeringen. Daarom leggen we in deze paragraaf aanvullend daarop een investeringspakket voor, dat erop is gericht het bouwtempo te handhaven op circa 3.000 woningen per jaar, gecombineerd met investeringen die bijdragen aan de gewenste evenwichtige groei. Dit pakket draagt bovendien bij aan onze strategie om met investeringen uit de crisis te komen. Wij leggen u een integraal investeringspakket voor van in totaal 58 miljoen euro, met daarin de meest noodzakelijke investeringen voor dit moment en een gezonde balans in de verschillende thema's van de barcode. Het pakket bevat investeringsvoorstellen die randvoorwaardelijk zijn voor behoud van het bestaande kwaliteitsniveau van de stad, voor het realiseren van groei op korte termijn en voor verdere groei op langere termijn en investeringen voor een extra kwaliteitsimpuls op basis van de ambities uit de RSU.

Investeren in een gezonde ontwikkeling					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Maatschappelijke voorzieningen		640	2.600	2.600	2.600
Groen	3.382	3.400	2.200		
Mobiliteit	4.200	870	3.736	2.220	
Wonen	10.900	3.000			
Openbare ruimte	14.405	1.250			
Totaal	32.887	9.160	8.536	4.820	2.600

De uitvoering van de opgenomen investeringen in groen (met uitzondering van de Kameleon), mobiliteit, wonen en openbare ruimte vanaf 2022 is afhankelijk van de verwerking van de verwachte meeropbrengsten Leidsche Rijn in de actualisatie grondexploitatie 2022 (zie 3.3).

2.3.1. Maatschappelijke voorzieningen

We investeren in maatschappelijke voorzieningen om in balans te groeien, in lijn met de RSU. Als gemeente hebben we een wettelijke plicht om te zorgen voor voldoende onderwijshuisvesting. Daarnaast is het voor de kwaliteit van leven in de stad van belang dat er voldoende voorzieningen zijn voor sport, cultuur en ontmoeting. In de Nota Kapitaalgoederen Vastgoed is de uitbreiding van het voorzieningenniveau vastgelegd. Op basis van de actuele ontwikkelingen op gebiedsniveau is het programma geactualiseerd. Wij stellen voor de volgende voorzieningen in te passen, deels om het bestaande kwaliteitsniveau van de voorzieningen te handhaven, deels om de verwachte groei op korte termijn op te vangen. De opgenomen bedragen zijn (structurele) kapitaallasten, waarbij de nu structureel ingepaste voorbereidingskosten te zijner tijd worden benut als dekking van de totale investering.

x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Onderwijshuisvesting (gedeeltelijke programmering)		0	1.960	1.960	1.960
Voetbal: Uitbreiding veldsport 6 stedelijke onderzoeken voorbereidingskrediet		19	19	19	19
Voetbal: Leidsche Rijn/Vleuten de Meern (omzetting kunstgras)		75	75	75	75
Voetbal: Maarschalkerweerd (uitbreiding veld+kleedvoorziening)		116	116	116	116
Hockey: Maarschalkerweerd (uitbreiding veld en kleedvoorziening)		92	92	92	92
Korfbal: Overvecht (2de veld en kleedvoorziening)		44	44	44	44
Sporthal: Voordorp (voorbereidingskrediet)		11	11	11	11
Sporthal: Cartesiusdriehoek (voorbereidingskrediet)		10	10	10	10
Sporthal: Merwedekanaalzone (voorbereidingskrediet)		18	18	18	18
correctie Bontekoelaan		-192	-192	-192	-192
Zwembad: Maximapark (voorbereidingskrediet)		26	26	26	26
Cultuur: Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn		150	150	150	150
Cultuur: Voorbereidingsbudget wijkvoorzieningen		75	75	75	75
Cultuur: Voorbereidingskrediet Regio + voorzieningen (Beurskwartier)		169	169	169	169
Cultuur: Voorbereidingskrediet Uitbouw muzikale oefenstudio's (Cartesiusdriehoek)		27	27	27	27
Totaal		640	2.600	2.600	2.600

Onderwijshuisvesting

De groei van het aantal leerlingen brengt een omvangrijk investeringsprogramma met zich mee, dat is vastgelegd in het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting. In de jaren 2023-2025 worden veel nieuwe scholen opgeleverd, bijvoorbeeld in de Merwedekanaalzone. Het opgenomen bedrag anticipeert alvast op een gedeelte van op deze piek.

Sport

Voetbal en hockey

Gekoppeld aan verschillende gebiedsontwikkelingen zijn onderzoeken nodig naar mogelijke uitbreidingslocaties (Nieuw Welgelegen, Maarschalkerweerd Noord, Strijkviertel, Overvecht, Zuid) om kansen te pakken om ruimte te vinden voor veldsport. Vanwege het gebrek aan ruimte voor veldsport in gebiedsontwikkelingen zoals het Beurskwartier en de Merwedekanaalzone wordt onderzocht waar ruimte is voor uitbreiding van veldsport.

In Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern is nu al een tekort aan trainingscapaciteit. Het omzetten van bestaande velden naar kunstgras geeft de mogelijkheid om trainingscapaciteit uit te breiden en daarmee tegemoet te komen aan de vraag die nu al bestaat.

De investering voor sport in Maarschalkerweerd is gekoppeld aan de investering vanuit het corona maatregelenpakket 4 voor Maarschalkerweerd (Sportcampus en Krommerijn Oeverpark) in 2022. Voor deze locatie is de variantenstudie reeds opgestart. De uitbreiding van sport (in combi met groen, etc.) wordt mogelijk gemaakt door het beschikbaar komen van een locatie.

Sporthallen

Voor de geplande nieuwe sporthallen in Voordorp, de Cartesiusdriehoek en de Merwedekanaalzone zijn de voorbereidingen gestart en is een voorbereidingskrediet nodig.

In de Programmabegroting 2021 is een investering van 230.000 euro voor een sporthal aan de Bontekoelaan opgenomen. De sporthal wordt met een schoolbestuur ontwikkeld, waardoor gecombineerd gebruik mogelijk is. Buiten onderwijstijden is de sporthal beschikbaar voor

sportverenigingen/breedtesport. Daardoor zijn de geraamde grondkosten niet nodig. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager dan geraamd, omdat de afmetingen van de hal zijn aangepast aan het beschikbare kavel.

Zwembad Maximapark

Ter voorbereiding van het definitieve investeringsbesluit worden kosten gemaakt.

Cultuur

Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn

In 2020 en 2021 is incidenteel geld beschikbaar gesteld vanuit het budget voor Berlijnplein om te zorgen dat er een programma georganiseerd werd voor jongeren in Leidsche Rijn, als tijdelijke oplossing in aanloop naar de structurele voorzieningen die was opgenomen in de investeringsagenda. Wij stellen voor het budget voor de periode 2022 tot en met 2024 eerst als programmabudget voor jongerenactiviteiten in het stadsdeel beschikbaar te stellen. Op die manier kunnen wij gedurende die komende periode zonder coronamaatregelen en samen met de partijen die in het stadsdeel actief zijn, monitoren en evalueren wat een jongerencultuurhuis op deze plek concreet vraagt en dit gedegen voorbereiden.

Vorbereidingskosten wijkvoorzieningen, stedelijke voorzieningen en regio+ voorzieningen

Gekoppeld aan de gebiedsontwikkelingen Beurskwartier en Cartesiusdriehoek worden nieuwe culturele voorzieningen voorbereid. Het gaat hier om regio+ voorzieningen zoals een beeldende kunst presentatieruimte en maak- en presentatieplek voor podiumkunsten. Om de stad in balans te laten groeien is het daarnaast van belang dat de wijkcultuurvoorzieningen meebewegen met het aantal inwoners. Daarvoor treffen we de komende jaren voorbereidingen door te onderzoeken, beleid te ontwikkelen en waar nodig nieuwe samenwerkingsvormen stimuleren. Daar waar mogelijk, zetten we in op slim ruimtegebruik op basis van de bestaande culturele infrastructuur.

2.3.2. Groen

De hier voorgestelde groenprojecten geven een kwaliteitsimpuls voor groei in balans. Daarnaast is aankoopbudget randvoorwaardelijk om kansen voor vergroening te verzilveren.

	2021	2022	2023	2024	x€ 1.000 2025
Aankoopbudget ten behoeve van groen & sport	3.000				
Herinrichting bij uit gebruik nemen Thomas à Kempisweg bij Thomas à Kempisplantsoen	382		1.200		
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte/kindvriendelijke buurten - Herinrichting Speelplaats de Kameleon, Pijlsweerd		1.600			
Landschapspark Oud Zuilen incl. bos		800			
Rondje Stadseiland - Ravellaan Noord (1,0 mln) en Johan Wagenaarkade (1,0 mln)		1.000	1.000		
Totaal	3.382	3.400	2.200		

Aankoopbudget ten behoeve van groen & sport

Om aangekochte grond ook om te kunnen zetten naar de bestemming groen of sport is naast een risicovoorziening (zie anticiperende verwervingen) aanvullend budget nodig om de waardedaling en de inrichting te kunnen bekostigen.

Herinrichting bij uit gebruik nemen Thomas à Kempisweg bij Thomas à Kempisplantsoen

Nu de plannen voor herontwikkeling van de woningen van Mitros en Portaal aan het Thomas à Kempisplantsoen duidelijker worden, is ook duidelijk welk deel de gemeente naar rato zou moeten bijdragen aan de herinrichting van de uit gebruik te nemen Thomas à Kempisweg. Hierbij zijn kansen voor werk met werk maken (riolering, opvang hemelwater). Om de investering te kunnen realiseren is in 2021 een voorbereidingsbudget nodig. Investering in 2023 is randvoorwaardelijk voor de woningbouw tijdens ontwerpfase en randvoorwaardelijk in uitvoering.

Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte/kindvriendelijke buurten - Herinrichting Speelplaats de Kameleon, Pijlsweerd

Er is een programma nodig om te kunnen sturen op speel- en sportaanbod (kwantitatief en kwalitatief) in de buurten; bewegen, ontmoeten en verblijven. Wij stellen voor een budget van 0,5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor investeringen in (het) (ver)nieuwe(n van) speelplekken, opstellen speelruimtescans voor alle wijken, doorlopende advisering bij onderhoudsprojecten, bewonersinitiatieven, ruimtelijke ontwikkelingen, gebiedsontwikkelingen, opdrachtgeverschap vernieuwen speelplekken, en plankosten.

Daarnaast is er een concrete wens de verloederde speel- en ontmoetingsplaats de Kameleon in de Balkstraat in Pijlsweerd op te knappen, te vergroenen, klimaatadaptief te maken en de directe omgeving (bestrating) eromheen mee te nemen. De kosten daarvan worden geraamd op 1,1 miljoen euro.

Landschapspark Oud Zuilen inclusief bos

In het kader van de uitvoering van de RSU2040 willen we niet alleen woningen toevoegen, maar ook nieuwe groengebieden. En daar kunnen we op korte termijn mee starten. We hebben de mogelijkheid om ruim 30 hectare groen en beleefbaar gebied toe te voegen, als onderdeel van de Vechtscheg. Dit doen we door het landbouwgebied Oud Zuilen, dat in eigendom is van de gemeente Utrecht, gefaseerd uit de pacht te halen. Hier kunnen we de bestaande bosranden robuuster maken en de natuurwaarden van de Vecht weer volop tot wasdom laten komen door o.a. vernatting in het zuidelijke deel als onderdeel van onze klimaatopgave en natuuropgave. Het gebied is aangewezen als onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland en dat biedt kansen om dat volledig te benutten. Voor bewoners wordt dit een nieuw gebied, waar ze kunnen recreëren en van de natuur kunnen genieten. Zo laten we de vergroeningsopgave gelijk oplopen met de verstedelijkingsopgave.

Rondje Stadseiland - Ravellaan Noord en Johan Wagenaarkade

Voor de verdichtingsopgave ontwikkeling Merwedekanaalzone is al een paar jaar geleden gestart met het Rondje Stadseiland. Daarmee herontwikkelen we oevers van Amsterdam-Rijnkanaal en Merwedekanaal tot interessante parkgebieden met verblijffunctie. In totaal transformeren we zo ruim 40 hectare oeverzone tot aangenaam park, met daarin een twaalf kilometer lang lint dat de omliggende wijken verbindt. Samen met Merwede werken we nu aan deze opgave in deelgebied 4 en 5 en Wilhelminawerf. Eerder zijn al delen rondom het Amsterdam-Rijnkanaal (Rooseveltboulevard en Stadsstrand) omgevormd tot attractief park en Wagenaarkade fase 1 wordt eind van het jaar aangelegd. Voor Wagenaarkade fase 2 ligt nu de aanvraag. De huidige verkeersontsluiting wordt getransformeerd tot fiets- en wandelroutes die aangenaam in een groene setting lopen.

2.3.3. Mobiliteit

Aanvullend op het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid binnen het MPR bevat het voorgestelde investeringspakket een aantal mobiliteitsprojecten om op korte termijn gebiedsontwikkelingen mogelijk te maken. De fietsenstallingen in het stationsgebied geven een kwaliteitsimpuls aan het gebied.

	2021	2022	2023	2024	2025
					x€ 1.000
Doorsteek Papendorp (Churchillaan-Mercatorlaan-Papendorpseweg)		370	1.110	2.220	
Dynamisch verkeersmanagement (DVM) noordelijke Europalaan			2.626		
Schaalsprong Fiets (inclusief negen nieuwe bruggen en tunnels) - onderzoek Boorstraat		500			
0,5 miljoen euro					
Inpandige fietsenstallingen stationsgebied (afh. tender JBP-gebouw en knoop)	4.200				
Totaal	4.200	870	3.736	2.220	

Doorsteek Papendorp

De verkeersdruk op de Europalaan is hoog. Hierdoor kan de ontwikkeling van woningbouw en bedrijvigheid in Zuidwest niet zondermeer doorgang vinden, zonder passende maatregelen en monitoring. Uit de mobiliteitsstudie Zuidwest is gebleken dat de verkeersdruk op de Europalaan kan worden verminderd door verkeer meer via Papendorp te laten rijden van en naar de A12. Dit leidt tot afname van het autoverkeer op de A12-aansluiting Westraven en daarmee de Europalaan, waardoor er voldoende ruimte ontstaat voor ontwikkeling in het gebied.

Dynamisch verkeersmanagement (DVM) noordelijke Europalaan

Om de doorstroming van het verkeer in Zuidwest te stroomlijnen is dynamisch verkeersmanagement zeer wenselijk. Dit is gebleken uit de mobiliteitsstudie Zuidwest. Onderdeel hiervan is de Noordelijke Europalaan. Omdat deze onderdeel is van de plannen rondom de Merwedekanaalzone kan werk met werk gemaakt worden.

Schaalsprong Fiets (inclusief negen nieuwe bruggen en tunnels) - onderzoek Boorstraat

Eén van de doelen van het Mobiliteitsplan 2040 betreft de schaa sprong fiets: meer ruimte voor de fietser, stedelijk en regionaal. We zetten daarbij onder andere in op het spreiden van fietsstromen door het uitbreiden van het netwerk met nieuwe schakels en het aanpassen van fietsroutes/verbindingen. In het 'verkennd onderzoek nieuwe fietsverbindingen' zijn acht bruggen en één tunnel beoordeeld als meest wenselijk, waaronder de Boorstraat. Om de technische haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze fietsverbinding te onderzoeken stellen we voor 0,5 miljoen euro te programmeren.

Inpandige fietsenstallingen stationsgebied (Jaarbeurspleingebouw en Knoop)

In het centrum van Utrecht groeit de vraag naar fietsparkeren. Gezien de groeiende drukte in het centrum van geparkeerde fietsen, ligt er nog een forse taak ten aanzien van fietsparkeren, met name in gebouwde voorzieningen.

Deze vraag laat zich uitsplitsen naar binnenstad (een tekort aan circa 4.000 fietsparkeerplekken) en OV gerelateerde fiets-parkeerplekken (ruim 9.000 extra fietsparkeerplekken o.b.v. groei Utrecht CS tot 2030) Het gebied is volop in ontwikkeling en het tempo van ontwikkelen van het gebied maakt dat we nu moeten aanhaken. Voor 2021 staan de ontwikkeling van de Knoop (door Rijksvastgoed) en de start van de tender voor de uitgifte van het Jaarbeurspleingebouw al op de agenda.

In het Programma Bereikbaarheid is een budget gereserveerd door het "on hold" zetten van het project fietsroute langs het spoor Amsterdam. Daarnaast is cofinanciering noodzakelijk. Het investeringsvoorstel is exclusief de structurele exploitatie- en beheer/onderhoudslasten die geregeld moeten worden in de parkeerexploitatie na gereedkoming van de stalling en waarvoor een business case moet worden opgesteld samen met ProRail en NS.

2.3.4 Wonen

Binnen de verstedelijkingsopgave is de woningbouwproductie de kern. Wij stellen voor een impuls te geven om de beoogde 3.000 woningen per jaar te kunnen realiseren.

x€ 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Toevoegen reserve betaalbaar wonen (conform motie erfpacht conversieregeling 2017)	7.000				
Risico planschade	900				
Investeringsruimte pre-grondexploitaties	1.500	1.500			
Anticiperende verwervingen (risicoreservering)	1.500	1.500			
Totaal	10.900	3.000			

Reserve betaalbaar wonen

Voor het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment zijn middelen beschikbaar uit de conversieregeling 2017, die door middel van motie 2017/191 zijn geoormd. De geïnventariseerde projecten voor de besteding van deze middelen overschrijden ruimschoots de

beschikbare middelen. Gezien de urgentie van deze stedelijke opgave en de wens om ook op langere termijn betaalbaar wonen te kunnen blijven stimuleren, is een toevoeging wenselijk.

Opvangen risico planschade bij actualiserende bestemmingsplannen

Bij het in procedure brengen van actualiserende bestemmingsplannen is het niet mogelijk om eventuele planschade claims te dekken uit de business case van het betreffende gebied, aangezien er geen sprake is van een gebiedsontwikkeling. Daarom stellen wij voor om voor het opvangen van deze specifieke risico's 0,9 miljoen euro te bestemmen.

Investeringsruimte pre-grondexploitaties

Met deze investeringsruimte kunnen wij voorstellen aan de Raad doen voor het oppakken en doelmatig invullen van een gebiedsontwikkeling. Wij denken hierbij aan het beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten of aanvullende gewenste investeringen ten laste van gebiedsontwikkelingen waar een batig saldo op wordt verwacht die niet onder het BBV vallen, maar wel de doelmatigheid van de ontwikkeling vergroten en bijdragen aan het realiseren van de (ruimtelijke) ambities in de RSU.

Anticiperende verwervingen (risicoreservering)

In de voorjaarsnota stellen we voor om financiële ruimte te bestemmen voor het opvangen van risico's op anticiperende aankopen. Met deze financiële ruimte kunnen wij ook aankopen doen ten behoeve van het invullen van de ambities uit de (nog vast te stellen) RSU 2040. Het gaat dan om locaties waar grondpositie cruciaal is voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke opgave (waaronder dubbel ruimtegebruik). Dit kan een opgave zijn die niet door de markt wordt opgepakt (bijvoorbeeld recreatief groen) of een opgave waarbij door middel van een gemeentelijke grondpositie betere sturing mogelijk is op de (programmatische) invulling.

2.3.5. Openbare ruimte

De investeringen die wij voorstellen in de openbare ruimte zijn gericht op het behouden en het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast maakt de realisatie van het Lombokplein ook woningbouw mogelijk. In het MPR heet deze categorie investeringen, in lijn met de barcodethema's Mobiliteit/groen.

	x€ 1.000				
	2021	2022	2023	2024	2025
Integrale aanpak Openbare Ruimte Kanaleneiland - Winkelcentrum Vasco Da Gamalaan en herinrichting Columbuslaan		750			
Realisatie Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn	14.405				
Integrale aanpak Openbare Ruimte Overvecht - Herinrichting openbare ruimte Taagdreef en omgeving		200			
Integrale aanpak Openbare Ruimte Overvecht - Watertoren		300			
Totaal	14.405	1.250			

Integrale aanpak Openbare Ruimte Kanaleneiland - Winkelcentrum Vasco Da Gamalaan en herinrichting Columbuslaan

In Kanaleneiland ligt een grote opgave om de openbare ruimte te vernieuwen. De inrichting van veel wegen is versleten en er ligt een opgave voor groot onderhoud. Het groen wordt niet optimaal gebruikt voor gezonde verstedelijking. De inrichting van de straten is te veel gericht op auto's en 50 kilometer per uur. Door de straten her in te richten (versmallen) leveren we een bijdrage aan de klimaatbestendigheid van de wijken. Vernieuwing/herinrichting openbare ruimte is essentieel voor wijkverbetering en voor het toevoegen van circa 2.000/3.000 woningen in Kanaleneiland.

Het investeringsvoorstel Vasco Da Gamalaan en de herinrichting Columbuslaan richt zich op de openbare ruimte bij het winkelcentrum aldaar. We willen hier de kans benutten om de openbare ruimte integraal in te richten, in combinatie met de investeringen vanuit Stadsbedrijven in rioleringen en verharding.

Realisatie Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (in combinatie met betaalbaar wonen Lombokplein)

De Leidse Rijn wordt bevaarbaar gemaakt en het Westplein wordt omgevormd van een verkeersplein naar een levend stukje stad. Hier komen woningen (met name in sociaal en midden categorie) en andere functies. Lombok zal weer meer verbonden zijn met de stad. Ook de Graadt van Roggenweg wordt geherstructureerd tot een stadsstraat voor bestemmingsverkeer, in de lijn van het stedelijke mobiliteitsbeleid. De (her)ontwikkeling van het Lombokplein kan op korte termijn starten, omdat de grond in bezit van de gemeente is. De realisatie kan in 2024 starten met werkzaamheden voor de herinrichting en vanaf 2027 kunnen gronduitgiftes plaatsvinden. Bij het in procedure brengen en daarna vaststellen van het bestemmingsplan door de raad in 2022, moet de financiële uitvoerbaarheid worden aangetoond.

Wij stellen wij voor 14,4 miljoen euro te bestemmen voor de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn. Samen met de 5,5 miljoen euro die wij in het MPR (paragraaf 6.6) bestemmen in de reservering betaalbaar wonen en de al eerder in de programmabegroting bestemde meerjarige financiële ruimte is de dekking volledig om daadwerkelijk te kunnen starten met (de voorbereiding van) de realisatie van Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.

Integrale aanpak Openbare Ruimte Overvecht - Watertoren en Herinrichting openbare ruimte Taagdreef en omgeving

In Overvecht ligt een grote opgave om de openbare ruimte te vernieuwen. De inrichting van veel wegen is versleten en er ligt een opgave voor groot onderhoud. Het groen wordt niet optimaal gebruikt voor gezonde verstedelijking. De inrichting van de straten is te veel gericht op auto's en 50 kilometer per uur. Door de straten her in te richten (versmallen) leveren we een bijdrage aan de verkeersveiligheid, vergroening en klimaatbestendigheid van de wijken. Vernieuwing/herinrichting openbare ruimte is essentieel voor wijkverbetering en voor het toevoegen van duizenden woningen in Overvecht. De voorbereiding van project Herinrichting Taagdreef en omgeving loopt al enige tijd. Het FO/SO is besproken met omwonenden in het gebied. De Watertoren in Overvecht is overgedragen van Vitens naar een private eigenaar. Er ligt een bouwvelop voor de ontwikkeling van de Watertoren. Aansluitend aan die ontwikkeling willen we als gemeente Park de Watertoren deels herinrichten en een betere rol laten vervullen voor (ontmoeten in) de wijk.

2.4. Knelpunten

De gemeentelijke begroting staat voortdurend onder spanning door ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen. Dat kunnen prijsstijgingen zijn of consequenties van wettelijke verplichtingen. Als de kosten van deze knelpunten niet langer kunnen worden uitgesteld en ook niet kunnen worden opgevangen binnen de programma's, moeten ze worden opgelost. Zo blijft de begroting reëel sluitend.

Hieronder vindt u de knelpunten per programma.

Vervolgens geven we in dit hoofdstuk per programma meer uitleg over de knelpunten.

Samenvatting knelpunten	x € 1.000				
Programma	2021	2022	2023	2024	2025
Bewoners en Bestuur	606	606	606	606	606
Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en erfgoed	232	270	315	205	105
Openbare ruimte en groen	3.725	3.728	5.058	4.058	4.558
Werk en Inkomen	0	400	400	400	400
Ondersteuning op maat	0	0	0	0	0
Volksgezondheid	170	120	0	0	0
Veiligheid	600	780	680	680	680
Utrechts Vastgoed	1.000	1.000	0	0	0
Overhead	1.640	2.296	1.918	1.918	2.068
Geheim knelpunt	0	200	200	200	200
Totaal	7.973	9.400	9.177	8.067	8.617

Programma Bewoners en Bestuur					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Meerkosten BRP	121	121	121	121	121
Doorontwikkeling Bewoners en Bestuur	335	335	335	335	335
Redacteuren extra taken	150	150	150	150	150
Totaal	606	606	606	606	606

Meerkosten BRP

Het landelijk onderhoud van de Basis Registratie Personen (BRP) wordt gefinancierd door alle gebruikers, dus ook door gemeenten. De betaling is op basis van verzonden en ontvangen BRP-gegevens en verloopt gestaffeld. Vanaf 2021 zal de gemeente in een hogere staffel vallen. De oorzaak is dat steeds meer geautomatiseerde systemen gebruik maken van de relevante gegevens uit de BRP in plaats van losstaande gegevensbestanden op te bouwen. Bij de volgende staffel gaan we naar 0,121 miljoen euro meerkosten per jaar waar geen dekking voor is binnen de bestaande begroting.

Doorontwikkeling Bewoners en Bestuur

Toegenomen landelijke, lokale en interne wet- en regelgeving vraagt een extra investering op de kwaliteit van het (openbare) besluitvormingsproces en op de kwaliteit van de organisatie. Ditzelfde geldt voor de taakverzwaring in de dienstverlening aan inwoners en organisaties die willen participeren in de politiek-bestuurlijke besluitvorming. Tot slot wordt er ruimte gereserveerd voor het versterken van de controlerende rol van de gemeenteraad door inzet van incidentele onderzoeken en adviezen.

Redacteuren extra taken

In 2020 is de wet digitale toegankelijkheid ingegaan. Deze wet vraagt dat alle content die wij online publiceren voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen. Dit zijn 38 eisen waaraan content en techniek moet voldoen. Daarnaast hebben we vanaf 2021 ook te maken met de wet Single Digital Gateway en de dienstenwet. De Wet Single Digital Gateway en de dienstenwet stelt ons dat wij een deel van onze website en diensten in het Engels moeten gaan aanbieden aan onze inwoners. Deze wetten vragen extra handelingen en kennis van onze redacteuren maar ook extra ondersteuning en advies aan de organisatie. Door de enorme hoeveelheid content die dagelijks geplaatst moet worden vraagt dit extra capaciteit. Uitbreiding van redactiecapaciteit is nodig om te kunnen blijven voldoen aan de aangescherpte wet- en regelgeving.

Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en erfgoed					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Doorontwikkeling RUD	32	30	15	15	15
Digitalisering Erfgoed	200	240	300	190	90
Totaal	232	270	315	205	105

Doorontwikkeling RUD

De Regionale Uitvoeringsdienst groeit uit de kinderschoenen en dit vereist een investering in de professionaliteit van de RUD-organisatie, de onderlinge samenwerking tussen de deelnemers en het accounthouderschap vanuit de deelnemers. Dit besef is het afgelopen jaar gegroeid bij alle deelnemers in de context van het traject Kleur Bekennen, de komst van de Omgevingswet en het aanstaande advies van de commissie Van Aartsen over het VTH-stelsel. Op 11 februari 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de RUD unaniem besloten om de doorontwikkeling uit te voeren.

Digitalisering Erfgoed

Een grote hoeveelheid erfgoeddata moet worden geordend en ontsloten. Op dit moment voldoet de documentatie erfgoed niet aan de archiefwet. Daarnaast vragen interne gemeentelijke processen om een bredere aanpak van de data- en documentatiestromen bij Erfgoed. De gemeente is bevoegd gezag en erkend depot in de erfgoedwet in het kader van vergunningverlening. Met de komst van de omgevingswet (digitale stelsel) wordt de digitalisering daarmee extra urgent.

Programma Openbare ruimte en groen

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Openbare Ruimte GWW index en BDB index	3.144	3.144	3.144	3.144	3.144
Uithoflijn groot onderhoud	96	96	96	96	96
Rattenbestrijding	185	185	185	185	185
Maaibeheer	300	300	300	300	300
Herziening Programma Wervengebied	0	0	1.330	330	330
Nota Beheer Openbare Ruimte	0	0	0	0	500
Havens emissievrije boten	0	50	50	50	50
Opvangen knelpunt Havens emissievrije boten	0	-47	-47	-47	-47
Totaal	3.725	3.728	5.058	4.058	4.558

Openbare Ruimte GWW index en BDB index

De gemeente Utrecht werkt met een index die meebeweegt met de prijzen in de markt. Gemeentebreed wordt een verzamelindex gehanteerd, de IMOC, die voor de gehele breedte van de gemeentelijke dienstverlening prijscompensatie biedt. Een aantal markten heeft een grotere fluctuatie dan de IMOC. De grond-, weg-, waterbouwindex (GWW) en de bouwindex (BDB) is veel hoger dan de IMOC-index. De hogere indexen GWW en BDB met betrekking tot 2018 en 2019 zijn incidenteel gecorrigeerd in 2020, de structurele verwerking vanaf 2021 is een knelpunt. Hervredeling van middelen (van het ene programma naar het andere) is onderzocht om dit knelpunt vanaf 2021 op te lossen, maar leidt tot knelpunten in andere programma's waar verplichtingen voor zijn aangegaan. Bijvoorbeeld met jeugdzorgaanbieders, de politie, et cetera.

Uithoflijn groot onderhoud

Het groot onderhoud van de Uithoflijn overeenkomstig afspraken met de Provincie Utrecht.

Rattenbestrijding

De kosten in verband met de rattenbestrijding nemen toe omdat er meer meldingen binnenkomen over rattenoverlast. De toename van het aantal meldingen leidt tot het nemen van meer (fysieke) maatregelen om de overlast terug te dringen. In de loop van 2021 volgt een evaluatie op de rattenbestrijding.

Maaibeheer

Nieuwe aanbesteding maaibestek valt duurder uit dan geraamd en is hoger zoals bij de integrale afweging 2020 toegekend, zie raadsbrief oktober 2020.

Herziening Programma Wervengebied

Conform de voorgestelde financiële strategie bij het programmaplan Wervengebied is voor de jaren 2021-2023 een concrete planning gemaakt van de benodigde werkzaamheden in het kader van:

- herstel van wal- en kluiswanden
- maatregelen om zwaar verkeer te weren
- inzet van interventieteam ten behoeve van bescherming en veiligheid erfgoed
- noodzakelijke onderzoeken naar schade en herstel van kelders
- samenwerking tussen gemeente en keldereigenaren in te vullen
- intensivering beheer.

De totale kosten voor 2021-2023 bedragen 48,3 miljoen euro. Beschikbaar, na de "herlabeling" van de beschikbare budgetten van project Wal- en kluiswanden, is voor het programma nog 38,9 miljoen euro beschikbaar voor de meest dringende werkzaamheden. Voor de eerste drie jaren is aanvullend nog 9,4 miljoen euro nodig. Van deze 9,4 miljoen euro kunnen we conform de huidige regelgeving een deel van de kosten activeren waardoor het benodigde budget in 2023 1,330 miljoen euro bedraagt, waarvan 0,330 miljoen euro structurele kapitaallasten.

Nota Beheer Openbare Ruimte

In de financiële strategie, zoals beschreven in de Nota Beheer Openbare Ruimte, is een knelpunt 'op termijn' benoemd. Beginnend in 2025, het laatste jaar van de meerjarenbegroting, is er cumulatief structureel jaarlijks oplopend 0,95 miljoen euro nodig voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte om de toenemende onderhouds- en vervangingsinspanning in de naoorlogse wijken "het hoofd te kunnen bieden" en het achterstallig onderhoud weg te werken.

Logischer is om de start van het ingroeipad van het benodigde budget, in de Nota beheer openbare ruimte 0,950 miljoen euro vanaf 2025 cumulatief per jaar, aan te passen aan de vertraagde besluitvorming. Omdat de Nota beheer openbare ruimte pas in februari 2021 is vastgesteld, circa een half jaar later dan eerder verwacht, is het niet mogelijk om de planning zoals in de Nota benoemd al in 2021 volledig waar te maken. Indien we het ingroeipad ook met een half jaar vertragen dan kunnen we in 2025 volstaan met een budgetverhoging van 0,500 miljoen euro. Daarna blijft het bedrag cumulatief 0,950 miljoen euro per jaar.

Havens emissievrije boten

Conform besluit uit het Coalitieakkoord zijn de laatste jaren de tarieven voor emissieboten fors verhoogd. De tarieven voor de emissievrije boten zijn daarentegen alleen geïndexeerd. Eigenaren hebben hun motoren sneller vervangen dan verwacht. Dit heeft ertoe geleid dat de opbrengsten uit deze tarieven zijn gedaald, waardoor ook de kostendekkendheid van de haventarieven is afgenomen.

Opvangen knelpunt Havens emissievrije boten

Voorstel is het knelpunt havens emissievrije boten op te vangen binnen de verordening door middel van een tariefstijging van de beroepsvaart.

Programma Werk en Inkomen					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Beschermingsbewind	0	400	400	400	400
Totaal	0	400	400	400	400

Beschermingsbewind

Door de rechtbank kunnen bewoners onder andere vanwege schuldenproblematiek onder bewind worden gesteld. De bewindvoerders declareren hun kosten bij Werk en Inkomen als bijzondere bijstand. In 2017 is extra budget beschikbaar gesteld om deze kosten op te vangen. In het coalitieakkoord is een taakstelling meegegeven dat door de effecten van de actieagenda schulden gedacht werd dat deze kosten zouden dalen. Dit effect zien we niet optreden, hoewel schuldenbewind afneemt zien we het aantal toestandenbewinden toenemen. Ook worden door de actieagenda ook meer bewoners gewezen op de mogelijkheid tot bewindvoering. We verwachten dat de kosten nog iets dalen door aanvullende acties, maar niet genoeg om de daling in het budget te compenseren.

Programma Ondersteuning op maat					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Risico kostenstijgingen jeugd, WMO en Asiel en Integratie	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0

Risico kostenstijgingen jeugd, WMO en Asiel en Integratie

Het programma ondersteuning op maat is een breed programma voor alle Utrechters, die in meer of mindere mate ondersteuning nodig hebben in leven van alle dag. In dit programma wordt jaarlijks circa 300 miljoen euro aan lasten gemaakt. We zien de laatste jaren dat programmaonderdelen structureel uit de pas gaan te lopen. Vooral nog is dit voor de jaren 2021 en 2022 incidenteel op te vangen, mede dankzij de incidentele extra rijksbijdrage voor de jeugdzorg (zie ook de toelichting in Hoofdstuk 4, in de Eerste bestuursrapportage) in die jaren en door binnen het programma te schuiven. Binnen het beleidsterrein Asiel en integratie lopen veel incidentele baten af (bijv. voor Plan Einstein en de LVV-pilot). Dit betekent dat er voor een deel van deze activiteiten vanaf 2023 geen toereikend budget is. Vanaf

2023 worden de middelen voor Beschermd Wonen doorgedecentraliseerd naar alle gemeenten, waarmee een groot deel van de flexibiliteit in het programma verdwijnt. In de financiële strategie van deze voorjaarsnota gaan wij ervan uit dat het Rijk de kostenstijgingen voor jeugd en WMO (o.a. abonnementstarief) structureel compenseert net als de nieuwe taak onder de Inburgeringswet. De VNG is hierover indringend in gesprek met het Rijk, met als eerste resultaat een verhoging van het incidentele bedrag voor jeugdzorg in 2021. Deze bijdrage vermindert het risico in het programma en is daarmee niet vrij inzetbaar.

Programma Volksgezondheid					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Implementatie richtlijn Visus en Ondergewicht	170	120	0	0	0
Totaal	170	120	0	0	0

Implementatie richtlijn Visus en Ondergewicht

Deze richtlijnen zijn herzien op basis van wetenschappelijke inzichten. Hierbij is aangegeven dat onderzoeken naar de visus (gezichtsvermogen) en het gewicht op een eerder moment (vervroeging van twee jaar) moeten plaatsvinden. Hierdoor worden kinderen eerder geholpen, waardoor minder gezondheidsschade optreedt. Door de verschuiving van deze contactmomenten is er een overgangperiode waarin een dubbele hoeveelheid kinderen gezien moeten worden in het basisonderwijs. Landelijk zijn geen middelen beschikbaar gesteld waardoor er een dekkingprobleem is voor de overgangperiode: 0,170 miljoen euro incidenteel 2021 en voor 2022 0,120 miljoen euro (t/m einde schooljaar juli 2022).

Programma Veiligheid					x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
VRU aanpassing ijkpunt scores	0	280	280	280	280
VRU kosten FLO (Functioneel Leeftijdsontslag)	400	400	400	400	400
Investering in ventilatie brandweerkazernes	200	100	0	0	0
Totaal	600	780	680	680	680

VRU aanpassing ijkpunt scores

De Veiligheidsregio Utrecht krijgt haar budget van de 26 deelnemende gemeenten. De bijdrage van Utrecht is ongeveer 1/3. De verdeling van het budget vindt plaats volgens een verdeelmodel net zoals het gemeentefonds. Jaarlijks worden dan de ijkpunt scores per gemeente berekend. Op basis van die scores berekent de VRU welke gemeente welke bijdrage moet betalen. Belangrijkste parameter is het aantal inwoners. Als de stad Utrecht relatief meer inwoners heeft ten opzichte van de overige gemeenten wordt ons relatieve aandeel hoger en dan moet Utrecht relatief meer betalen, andere gemeenten minder. Dit doet zich nu voor. Op basis van de berekende ijkpuntscore moet Utrecht vanaf 2022 0,280 miljoen euro meer betalen.

VRU kosten FLO (Functioneel Leeftijdsontslag)

Bij het vormen van de Veiligheidsregio zijn afspraken gemaakt over functioneel leeftijdsontslag voor brandweerpersoneel (wetgeving), de FLO. Voor de komende jaren zijn de kosten hiervoor 0,4 miljoen euro hoger.

Investering in ventilatie brandweerkazernes

Uit nadere onderzoeken blijkt dat de installaties van 3 locaties brandweer niet voldoen aan Bouwbesluit 2012, de richtlijnen van het RIVM en de Arbowet. De brandweerpost aan de Belcampostraat voldoet inmiddels wel, nu een aantal gebreken is hersteld. Om zorg te dragen voor een gezonde en veilige werkomgeving voor de VRU moeten er in de drie panden aanpassingen worden gedaan aan de klimaatinstallaties.

Programma Utrechts Vastgoed

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Tijdelijke invulling Oudegracht 167	1.000	1.000	0	0	0
Totaal	1.000	1.000	0	0	0

Tijdelijke invulling Oudegracht 167

Het complex aan de Oudegracht 167 (voormalige Openbare Bibliotheek en Broese Boekhandel) staat sinds medio 2020 leeg. Momenteel vindt er besluitvorming plaats over de pandvisie en wordt dit verder uitgewerkt om te komen tot een definitieve invulling. Naar verwachting kunnen er tot 2023 tijdelijke initiatieven in het complex gehuisvest worden. De huuropbrengsten van deze initiatieven zijn fors lager dan de begrote opbrengsten. Om dit tekort op te vangen is er extra budget nodig.

Programma Overhead

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Het nieuwe werken 3.0	1.050	1.550	1.300	1.300	1.300
Overheadopslag knelpunten	590	746	618	618	768
Totaal	1.640	2.296	1.918	1.918	2.068

Het nieuwe werken 3.0

Pre corona was er sprake van een grote druk op het aantal werkplekken in het stadskantoor. De wettelijke ARBO-eisen kwamen in gedrang. Met de COR is afgesproken hoe de werkgever gaat voldoen aan de wettelijke ARBO-eisen. Door corona zijn we digitaal gaan werken en onderzoeken wijzen uit dat post-corona het hybride werken de nieuwe werkwijze zal zijn. Het hybride werken vraagt om aanpassingen om het stadskantoor zoals voorzieningen in de IT: devices, infrastructuur en toepassingen (infrastructuur). Maar hybride werken gaat ook over de thuiswerkplek laten voldoen aan ARBO-eisen en veilige apparatuur.

Overheadopslag knelpunten

De overhead biedt ondersteuning om oplossingen voor maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren. Denk aan control op ruimtelijke projecten of bezwaar & beroep bij uitkeringen in het sociaal domein. In begroting van 2021 is aangegeven dat de overhead meebeweegt met de omvang van de organisatie (maximaal 25,7% van de apparaatslasten). Op deze manier kan de overhead de gewenste ondersteuning blijven bieden. Knelpunten die leiden tot een grotere organisatie, zoals onder andere extra taken voor redacteuren en de rattenbestrijding, leiden tot een verhoging van de overhead.

Geheim knelpunt

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Geheim knelpunt	0	200	200	200	200
Totaal	0	200	200	200	200

Geheim knelpunt

Dit knelpunt wordt in een aparte, geheime bijlage toegelicht.

3. Actualisatie financieel beeld

In dit hoofdstuk geven we meer in detail een toelichting op het actuele financiële beeld. We beginnen met het financiële beeld en de financiële ontwikkelingen. Vervolgens gaan we in op de groei en ontwikkelingen en de onvermijdelijke coronakosten. We ronden het hoofdstuk af met de financiële strategie die ons in staat stelt om tot een sluitend meerjarenbeeld te komen.

3.1. Financieel beeld

Onderstaande tabel laat de samenhang zien tussen de beschikbare financiële ruimte en de bestemming van deze middelen.

Samenvattend financieel beeld						x € 1.000
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	Structureel
Financiële ontwikkelingen	5.127	-7.039	-8.065	-7.509	-7.104	-7.104
Bijsturingen maatregelenpakketten	-880	0	0	0	0	0
Nieuwe activiteiten	-4.868	-8.961	-2.525	-1.885	-1.885	-1.885
Groei kader	1.350	-3.122	-3.122	-3.122	-3.122	-3.122
Knelpunten	-7.973	-9.400	-9.177	-8.067	-8.617	-8.527
Aanvulling scenario C	-1.969	0	0	0	0	0
Financiële strategie	-773	20.638	20.638	20.638	20.638	20.638
Totaal Financiële ruimte	-9.986	-7.884	-2.251	55	-90	0
Vereveningen via de algemene dekkingsreserve	9.986	7.884	2.251	-55	90	0
Saldo	0	0	0	0	0	0

In deze tabel staan de positieve bedragen voor voordelen ten opzichte van de vastgestelde meerjarenraming (minder uitgaven of meer inkomsten) en negatieve bedragen voor nadelen (meer uitgaven of minder inkomsten). De meerjarenraming is in de actuele Programmabegroting 2021 vastgelegd.

Een aantal onderdelen van bovenstaande tabel zijn al toegelicht in hoofdstuk 2, te weten:

- Bijsturingen maatregelenpakketten (zie hoofdstuk 2.1)
- Nieuwe activiteiten (zie hoofdstuk 2.2)
- Knelpunten (zie hoofdstuk 2.4)

De overige onderdelen in de tabel worden in onderstaande hoofdstukken onderbouwd en toegelicht.

3.2. Financiële ontwikkeling

Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2021 zijn er ontwikkelingen geweest die het gemeentelijke financiële beeld beïnvloeden. Hiermee wordt de ruimte bepaald om knelpunten, nieuwe activiteiten en uitgaven voor de groeiende stad te kunnen dekken. In dit beeld zijn de autonome ontwikkelingen verwerkt (accres gemeentefonds, bijstellingen in verband met onder andere loon- en prijscompensatie), de middelen die we verwachten als gevolg van de groei van de stad en overige ontwikkelingen. De samenstelling van de financiële ruimte is als volgt:

Financiële ontwikkelingen

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Te bestemmen resultaat 2020	15.679				
Autonome ontwikkelingen	-10.584	-9.789	-10.965	-10.559	-10.154
Groei van de stad	-950	3.122	3.122	3.122	3.122
Overige ontwikkelingen	982	-372	-222	-72	-72
Totaal	5.127	-7.039	-8.065	-7.509	-7.104

Hierboven zijn de mutaties geordend per onderwerp. In onderstaande paragrafen lichten wij deze mutaties toe.

3.2.1. Te bestemmen resultaat 2020

Het voorlopige resultaat over het begrotingsjaar 2020 bedraagt 28,613 miljoen euro (exclusief winsten uit grexen) voor bestedings- en dekkingsvoorstellen. Op dit resultaat wordt per saldo 12,934 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische) bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de Jaarrekening 2020. Bij de behandeling van de jaarstukken worden de bestedings- en dekkingsvoorstellen in een separaat raadsvoorstel voorgelegd. Voorgaande cijfers zijn nog onder voorbehoud van de uitkomsten uit de accountantscontrole.

3.2.2. Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen bestaan uit externe, niet beïnvloedbare nominale (loon en prijs) en reële (volume) ontwikkelingen in 2021 en 2022. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt conform vastgesteld beleid.

	x 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentefonds	-5.017	17.254	16.078	16.484	16.889
Loon- en prijscompensatie programma's	-5.567	-30.835	-30.835	-30.835	-30.835
Vrijval weerstands- vermogen	0				
Belasting en heffingen (inflatiecorrectie)	0	3.792	3.792	3.792	3.792
Totaal	-10.584	-9.789	-10.965	-10.559	-10.154

Gemeentefonds

Met het Interbestuurlijk Programma dat is overeengekomen tussen het nieuwe kabinet en de decentrale overheden zijn uitgangspunten afgesproken die doorwerken in de systematiek en de omvang van het gemeentefonds. Het gemeentefonds beweegt mee met een breed deel van de rijksuitgaven. De begroting, en dus ook de algemene uitkering wordt in constante prijzen geraamd. Voor het jaar t+1 worden jaarlijks bij de voorjaarsnota de budgetten gecompenseerd voor stijgende kosten. Dat is ook het moment om de raming van de algemene uitkering te gaan prognosticeren inclusief de loon en prijsontwikkeling voor t+1 (het is een combinatie van correctie van het prijspeil en herverdeelnadelen).

Loon- en prijscompensatie programma's

De bijstelling van het gemeentefonds hebben we nodig om een deel van onze uitgaven te indexeren voor loon- en prijsontwikkelingen. De uitkomst van de cao-onderhandelingen is nog niet duidelijk. We werken in deze Voorjaarsnota, gezien de financiële krapte, met voorzichtige aannames. Hierin is tevens een volledig jaar van de huidige CAO (effect: 1,75%) opgenomen.

Voor de prijsindex hanteren we het gemiddelde van de ontwikkeling van de overheidsconsumptie over de afgelopen 3 jaren. Die bedraagt 2,15%. In de berekening van de prijsindex 2022 is ervoor gekozen een gedifferentieerde index te hanteren, namelijk Grond-, weg- en waterbouw index (GWW) en de Bouwindex. We hanteren ook gemiddelde over de afgelopen 3 jaren, de GWW index bedraagt 3,35% en de BDB index bedraagt 2,5%.

Zowel de looncorrectie over 2021 als de loon- en prijsontwikkeling 2022 vertalen we vanaf 2022 naar een gewogen index voor de subsidiebudgetten. Met de geschetste ontwikkelingen bedraagt die 3,3% voor 2022.

Weerstandsvermogen

Op basis van de voorlopige jaarrekeningcijfers blijkt de stand van het weerstandsvermogen 0,8. Er is dus geen afroaming of toevoeging nodig om het weerstandsvermogen op 0,8 te krijgen (zie hoofdstuk 3.6 voor spelregels van het herstelplan).

Momenteel vindt de controle van de jaarrekening door de accountant plaats. Eventuele correcties die daaruit voortvloeien kunnen impact hebben op het weerstandsvermogen.

Belastingen (inflatiecorrectie)

Jaarlijks indexeren we de belastingopbrengst met de inflatie. Evenals voorgaande jaren bepalen we die aan de hand van de verwachte loon- en prijsontwikkeling vanaf 2022. De indexering komt daarmee op 3,3%.

3.2.3. Groei van de stad

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentefonds, groei van de stad	-2.728	854	854	854	854
Belasting en heffingen	1.778	2.268	2.268	2.268	2.268
<i>Toename OZB</i>	<i>2.000</i>	<i>2.551</i>	<i>2.551</i>	<i>2.551</i>	<i>2.551</i>
<i>Afdracht ondernemersfonds</i>	<i>-222</i>	<i>-283</i>	<i>-283</i>	<i>-283</i>	<i>-283</i>
Totaal	-950	3.122	3.122	3.122	3.122

Groei van de stad (volumeontwikkelingen)

Op basis van ramingen die de afdeling Onderzoek opstelt, worden de parameters van de algemene uitkering jaarlijks geactualiseerd bij de voorjaarsnota. We actualiseren het lopende jaar en ramen de groei voor het komende jaar. De groei voor het komend jaar trekken we structureel door. We ramen dus niet de groei voor de jaren t+2+3+4. We ramen immers ook niet de eventuele extra lasten die zich in de jaren t+2+3+4 gaan voordoen.

Belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Met de groei van de stad neemt het bestand aan woningen en niet-woningen toe waarover onroerendezaakbelasting (OZB) wordt ontvangen. We ramen extra OZB-inkomsten omdat uit de jaarrekening van 2020 blijkt dat er een toename van OZB is en deze is te danken aan extra opbrengsten uit woningen. Er is rekening gehouden met een areaaltoename voor woningen van 2 miljoen euro. Daarnaast is, door het uitbreiden van het woningenbestand, rekening gehouden met 0,551 miljoen euro extra opbrengsten als gevolg van een toegenomen areaal woningen. Deze toename is exclusief de OZB toename zoals beschreven in hoofdstuk 3.5.

Afdracht ondernemersfonds

Conform de spelregels wordt 11% van de OZB-inkomsten aan het ondernemersfonds afgedragen.

3.2.4. Overige ontwikkelingen

Naast de bovenstaande ontwikkelingen zijn er nog andere ontwikkelingen die invloed hebben op het financiële beeld.

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Toevoegjaar	0	0	0	0	0
Rente	574	0	0	0	0
Dividend	480	-300	-150	0	0
Erfpacht	-72	-72	-72	-72	-72
Totaal	982	-372	-222	-72	-72

Toevoegjaar

Iedere voorjaarsnota wordt er een nieuwe jaarschijf toegevoegd aan de meerjarenbegroting. Door wijzigingen in de begroting die wel meerjarig maar niet structureel zijn, kan er daarbij een saldo in de begroting ontstaan. Dat saldo wordt opgenomen in de voorjaarsnota onder de noemer toevoegjaar. Het saldo van de begroting uit de nieuw toegevoegde jaarschijf 2025 is echter nihil.

Rente

Over 2021 wordt ten opzichte van de geldende begroting een voordeel verwacht van per saldo 0,574 miljoen euro. Als gevolg van een gedaalde marktrente wordt in 2021 voor 1,387 miljoen euro aan lagere externe rentelasten voorzien. Door een verwacht verminderd extern beroep op met name kredietfaciliteiten wordt 0,3 miljoen euro minder aan rentebaten voorzien. Tenslotte wordt door afwijkende boekwaarden van activa, grondexploitaties en van vaste activa-reserves vanuit de interne rentetoerekening een nadeel voorzien van 0,506 miljoen euro. Dit is een inschatting op basis van de balanscijfers 2020 na afsluiting periode 13.

Met betrekking tot de jaren 2022 t/m 2025: de sterk gedaalde marktrente heeft bij her- en aanvullende financieringen een verlagend effect op de gemiddelde rente van de gemeentelijke leningenportefeuille. Op grond van BBV-voorschriften moet de interne toerekening zoveel mogelijk aansluiten bij de werkelijke rentelasten, dit met inachtneming van een beperkt toegestane marge. Op dit moment voorzien wij dat de dalende gemiddelde rente van de leningenportefeuille ons noodzaakt om de interne rente met ingang van 2022 te verlagen van 2% naar 1,5%. Voor de interne rentetoerekening is dit gemeentebreed budgetneutraal: tegenover de verlaging van het financieringsresultaat op centraal niveau staat verlaging van de kapitaallastbudgetten van organisatieonderdelen. Vandaar dat de effecten hiervan voor de jaren 2022 t/m 2025 vooralsnog op nihil gesteld zijn. Wel kunnen er buiten de interne rentetoerekening budgettaire effecten optreden bij onderdelen waarbij met de interne rente wordt gerekend, zoals rioolheffingen.

Dividend

De gemeente Utrecht is aandeelhouder van de NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en bezit 1,37% van de aandelen. Er ligt een aanbeveling van de Europese Centrale Bank om over de boekjaren 2019 en 2020 (normaal te ontvangen en te verantwoorden in resp. 2020 en 2021) vooralsnog niet meer dan circa 26 miljoen euro aan dividend uit te keren. Die aanbeveling heeft een looptijd t/m eind september 2021. BNG heeft te kennen gegeven binnenkort dit bedrag tot uitkering te brengen. Het dividendbesluit over 2019 bedroeg 71 miljoen euro. De resterende 45 miljoen euro blijft in principe gereserveerd voor uitkering maar dan na september 2021 en er van uit gaand dat er niet nog meer (ECB-)beperkingen komen.

Recent heeft BNG Bank haar resultaat over 2020 gepubliceerd. Ten opzichte van de raming geeft dit voor 2021 een voordeel van 0,48 miljoen euro. Ook voor dit bedrag heeft BNG laten doorschemeren dit na september 2021 tot uitkering te willen brengen maar ook dit is onder voorbehoud van mogelijke toekomstige ECB-aanbevelingen.

Op grond van de huidige economische ontwikkeling met mogelijke kredietrisico's verwachten wij voor 2022 en 2023 een daling van het nettoresultaat van de bank en/of verlaging van de door haar toegepaste payout ratio. Als gevolg daarvan worden lagere dividendbaten voorzien. Wel verwachten wij met ingang van 2024 een herstel naar de geldende ramingen

Erfpacht

In het rekeningresultaat 2020 zijn incidentele opbrengsten opgenomen uit de conversie van erfpachtcontracten naar eeuwigdurende afkoop. Met deze conversie vervallen echter ook de structurele inkomsten in de vorm van de canons. De structurele inkomstendaling verwerken we in deze voorjaarsnota.

3.3. Groei en investeringen

In de jaren voor corona groeide de bevolking jaarlijks met tussen 4.100 en 5.400 inwoners. De helft van deze groei komt uit geboorte(overschot) en vestigingsoverschot (vestiging minus vertrek). Het aantal op te leveren woningen fluctueert de komende jaren rond 3.000, met een bandbreedte tussen 2.000 en 4.000 woningen. Dat sluit aan bij de woningbehoefte van 60.000 tot 2040. In 2020 groeide de stad 'slechts' met 1.636 Utrechters. De belangrijkste oorzaken houden verband met Corona: afgenomen immigratie en toegenomen binnenlands vertrek. In 2019 was er nog een sterke toename van immigratie. In 2019 was er ook al een toename van binnenlands vertrek, maar die toename is in het afgelopen jaar versterkt. Landelijke prognoses zeggen dat in 2021 en 2022 nog een coronaeffect optreedt in de bevolkingsgroei door beperkte buitenlandse immigratie, daarna bereikt de groei weer het oude niveau. Voor Utrecht geldt in 2021 en 2022 dat we verwachten met respectievelijk 2.281 en 685 minder mensen te groeien dan de prognose van eind 2020. Deze vertraging' in de groei lijkt vooralsnog niet significant van invloed op langetermijngroei en het bereiken van de mijlpaal van 450.000 inwoners.

De vertraging van de groei leidt tot een nadeel in de begroting 2021. De gerealiseerde groei in 2020 is veel lager dan de prognose. Daardoor neemt het Gemeentefonds in 2021 minder toe dan begroot. Deze groeivertraging werkt structureel door naar de Begroting 2022. De nieuwe groeiprognose voor 2022 maakt het verschil maar deels goed.

In Utrecht hanteren we het uitgangspunt groei voor groei: extra inkomsten (gemeentefonds en belastingen) dankzij de groei worden bestemd voor uitgaven in verband met de groei. Dit is vastgelegd in het coalitieakkoord. De begrote groei-inkomsten 2021 zijn in de programmabegroting deels bestemd voor noodzakelijke extra exploitatie-uitgaven als gevolg van de groei (referentiekader) en deels voor groei-investeringen. Omdat er minder inwoners zijn in 2021, worden er minder onvermijdelijke exploitatiekosten gemaakt. Daarom stellen wij voor een deel van de toegekende middelen uit het referentiekader terug te halen uit de programma's en toe te voegen aan het financiële beeld ter compensatie van het nadeel.

Opbouw en verdeling groeiruinimte

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Groei van de stad	-950	3.122	3.122	3.122	3.122
Referentiekader groei	1.350	478	478	478	478
Voorzieningen Leidsche Rijn		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Investeringen groei		-2.600	-2.600	-2.600	-283
Totaal	400	0	0	0	0

Referentiekader groei

Door de tegenvallende groei van het aantal inwoners is bij het referentiekader groei meer budget toebedeeld dan achteraf gezien nodig was voor de uitvoering van (wettelijke) taken, zoals publieksdienstverlening en zorg. We brengen nu de budgetten in lijn met de noodzakelijke middelen voor de taakuitvoering door een budgetuitname. Deze uitname wordt naar evenredigheid gedaan en heeft alleen effect op onze eigen organisatie. In 2021 halen we geen middelen terug bij partners in de stad, die taken uitvoeren die deels uit het referentiekader groei worden bekostigd.

	x € 1.000			
Referentiekader groei	2021	2022	2023	2024
Bewoners en Bestuur	-80	-30	-30	-30
Stedelijke ontwikkeling	-57	-20	-20	-20
Openbare ruimte en groen	-430	-150	-150	-150
Werk en inkomen	-190	-70	-70	-70
Onderwijs	-3	0	0	0
Ondersteuning op Maat	-440	-153	-153	-153
Samenleven en Sport	-85	-30	-30	-30
Volksgezondheid	-55	-20	-20	-20
Veiligheid	-10	-5	-5	-5
Totaal	-1.350	-478	-478	-478

Voorzieningen Leidsche Rijn

Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren voordat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. De structurele dekking voor de (instandhouding van) de voorzieningen komt uit de extra gemeentefondsinkomsten en belastingopbrengsten dankzij de groei van Leidsche Rijn. Omdat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan er kosten. Die komen ten laste van de stelpost referentiekader Leidsche Rijn en worden gedekt door de reserve Leidsche Rijn. Vooruitlopend op de realisatie van de groei in Leidsche Rijn zijn en worden dus via de stelpost referentiekader Leidsche Rijn incidentele bedragen toegekend voor opgeleverde (maatschappelijke) voorzieningen en openbare ruimte. De structurele kapitaallasten, exploitatie-uitgaven en onderhoudslasten worden gedekt uit de groeiruimte. Op basis van de huidige bevolkingsprognoses komen er na 2022 of 2023 geen structurele kosten van voorzieningen in Leidsche Rijn meer ten laste van de groeiruimte.

Investeringsruimte

Uit de groeimiddelen is 2,6 miljoen euro beschikbaar voor investeringen in verband met de groei van de stad. Met de RSU 2040 werken we verder toe naar één integrale stedelijke investeringsagenda met verschillende dekkingsbronnen, waaronder de groeimiddelen. Daarbij hanteren we de lijn dat meeropbrengsten in de fysieke leefomgeving (i.c. grondexploitatie, erfpacht en parkeerinkomsten) in beginsel worden ingezet voor dekking van de investeringsopgaven uit de RSU 2040, tenzij zwaarwegende financiële overwegingen andere bestuurlijke afwegingen vragen. De lijn 'herinvesteren, tenzij ...' is onderdeel van de voorgestelde investeringsstrategie bij de RSU. Het investeringspakket is opgenomen in hoofdstuk 2.3.

Investeringsruimte

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Groei	0	2.600	2.600	2.600	2.600
Vrijval reserve grondexploitaties	32.770	0	0	0	0
Verdichting Leidsche Rijn	0	9.000	2.000	2.000	2.000
Totaal	32.770	11.600	4.600	4.600	4.600

Vrijval reserve grondexploitaties

Door de positieve ontwikkeling van het actueel geprognosticeerd resultaat op de grondexploitaties Leidsche Rijn, Stationsgebied en Binnenstedelijk is er financiële ruimte beschikbaar in de reserve grondexploitaties (32,77 miljoen euro). Het resultaat grondexploitatie Leidsche Rijn is positief (15,9 miljoen winstneming en 4,5 miljoen vrijval risicoreservering) met name door het vervallen van het stikstofrisico bij deelgebied Haarrijn. Het geprognosticeerd resultaat grondexploitatie Stationsgebied is verbeterd (10,6 miljoen euro) door de realisatie van de uitgifte van Wonderwoods in het Healthy Urban Quarter. Wij stellen voor financiële ruimte in de reserve grondexploitatie te onttrekken en te bestemmen voor het investeringspakket in paragraaf 2.3.

Verdichting Leidsche Rijn

Naast de in de Jaarstukken 2020 verwerkte verbeterde geprognosticeerde resultaten op de grondexploitatie is de verwachting dat er komende jaren aanvullende financiële ruimte beschikbaar zal zijn vanwege een verdichtingsopgave in Leidsche Rijn. In lijn met de RSU 2040 gaan wij ervan uit dat wij 1000 woningen extra kunnen toevoegen in Leidsche Rijn. Daarvoor zullen wij komend jaar een voorstel aan de Raad voorleggen. Als de Raad instemt met deze verdichting, zal dit in de Jaarstukken 2021 en bij het Meerjarenperspectief Ruimte 2022 onderdeel zijn van de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn, die dan een verbetering van het saldo laat zien. De verbetering van het saldo leidt conform de BBV-richtlijnen tot een hogere tussentijdse winst in van 9 miljoen euro in 2022 en de drie daarop volgende jaren tot een hogere tussentijdse winstneming van 2 miljoen euro.

De financiële ruimte van in totaal 15 miljoen euro door de verwachte hogere opbrengsten koppelen wij in paragraaf 2.3 aan het deel van het investeringspakket dat geprogrammeerd is in jaarsneden 2022-2025. Randvoorwaarde voor het uitvoeren van deze investeringen is de verwerking van voornoemde geprognosticeerde opbrengsten in de Jaarstukken 2021 en in de besluitvorming over het MPR 2022. Daarna kunnen de uitgaven voor deze investeringen worden geautoriseerd.

3.4. Aanvulling Scenario C

In de begroting 2021 is scenario C uitgangspunt. In de Voorjaarsnota 2021 blijft dit scenario het uitgangspunt. We hebben wel te maken met langere en strengere lockdowns. De omvang van de onvermijdelijke kosten in dit scenario is daarom geactualiseerd. Deze kosten komen voort uit het feit dat de gemeente meer kosten maakt, of dat de gemeente als gevolg van corona minder baten heeft.

In deze paragraaf lichten we de financiële effecten van de actualisatie toe.

Scenario C Begroting 2021

-/- opbrengst / positief resultaat

+/+ kosten / negatief resultaat

x € 1.000

Programma	2020	VJN 2021	Compensatie rijk VJN 2021	Saldo VJN na Rijkscompensatie 2021	2022	2023	2024
Algemene Middelen	31	2.100	-4.000	-1.900	1.600	1.100	500
	-						
Bereikbaarheid	1.035	925	0	925	0	0	0
Bewoners en bestuur	1.400	0	0	0	0	0	0
Cultuur	3.500	0	0	0	0	0	0
Economie	150	0	0	0	0	0	0
	-						
Diverse programma's	1.100	900	0	900	0	0	0
Ondersteuning op maat	-835	11.000	-3.000	8.000	3.200	0	0
Openbare ruimte & groen	3.163	1.344	0	1.344	300	300	300
Overhead	3.690	1.746	0	1.746	328	328	328
Samenleven en Sport	800	0	0	0	0	0	0
Stedelijke Ontwikkeling	635	1.335	0	1.335	1.125	0	0
Vastgoed	2.000	1.000	0	1.000	0	0	0
Veiligheid	557	398	0	398	0	0	0
Volksgesondheid	761	476	0	476	0	0	0
	-						
W&I	8.200	3.950	-1.500	2.450	2.750	3.050	0
Totaal	5.518	25.174	-8.500	16.674	9.303	4.778	1.128

Scenario C actualisatie

-/- opbrengst / positief resultaat

+/+ kosten / negatief resultaat

x€ 1.000

Programma	JS 2020	VJN 2021	Compensatie rijk VJN 2021	Saldo VJN na Rijkscompensatie			
				2021	2022	2023	2024
Algemene Middelen	-2.662	2.233	-7.964	-5.731	1.513	713	413
Bereikbaarheid	2.975	9.563	-10.340	-777	720	0	0
Bewoners en bestuur	1.840	3.788	-685	3.103	0	0	0
Cultuur	248	0	0	0	0	0	0
Economie	0	0	0	0	0	0	0
Diverse programma's	-1.623	0	0	0	0	0	0
Ondersteuning op maat	0	12.700	-5.500	7.200	8.000	3.200	0
Openbare ruimte & groen	3.864	3.109	-2.467	642	585	235	185
Overhead	3.770	3.140	0	3.140	459	459	459
Samenleven en Sport	525	0	0	0	0	0	0
Stedelijke Ontwikkeling	590	1.233	0	1.233	553	0	0
Vastgoed	1.000	500	0	500	0	0	0
Veiligheid	503	650	0	650	0	0	0
Volksgezondheid	747	805	-25	780	0	0	0
W&I	-7.691	1.500	-1.000	500	2.400	3.250	900
Totaal	4086	39.221	-27.981	11.240	14.230	7.857	1.957

Vershil B2021 en actualisatie scenario C

-/- opbrengst / positief resultaat

+/+ kosten / negatief resultaat

x€1.000

Programma	2020	VJN 2021	Compen- satie rijk VJN 2021	Saldo VJN na Rijkscompensatie				Totaal
				2021	2022	2023	2024	
Algemene Middelen	-2.693	133	-3.964	-3.831	-87	-387	-87	-7.085
Bereikbaarheid	4.010	8.638	-10.340	-1.702	720	0	0	3.028
Bewoners en bestuur	440	3.788	-685	3.103	0	0	0	3.543
Cultuur	-3.252	0	0	0	0	0	0	-3.252
Economie	-150	0	0	0	0	0	0	-150
Diverse programma's	-523	-900	0	-900	0	0	0	-1.423
Ondersteuning op maat	835	1.700	-2.500	-800	4.800	3.200	0	8.035
Openbare ruimte & groen	701	1.765	-2.467	-702	285	-65	-115	104
Overhead	80	1.394	0	1.394	131	131	131	1.867
Samenleven en Sport	-275	0	0	0	0	0	0	-275
Stedelijke Ontwikkeling	-45	-102	0	-102	-573	0	0	-720
Vastgoed	-1.000	-500	0	-500	0	0	0	-1.500
Veiligheid	-54	252	0	252	0	0	0	198
Volksgezondheid	-14	329	-25	304	0	0	0	290
W&I	509	-2.450	500	-1.950	-350	200	900	-691
Totaal	-1.431	14.047	-19.481	-5.434	4.927	3.079	829	1.969

De actualisatie leidt per saldo tot een stijging van de totale verwachte onvermijdelijke kosten (en derving van inkomsten) van 1,969 miljoen euro. Het bedrag dat in de algemene reserve wordt gereserveerd voor de dekking van deze onvermijdelijke kosten wordt daarom met dit bedrag verhoogd. Met name voor 2021 is de verwachting dat de gedeerde inkomsten hoger zullen zijn dan begroot als gevolg van de langere en strengere lockdowns. Op basis van toezeggingen door het Rijk rekenen we op compensatie van het Rijk, vergelijkbaar met 2020, waardoor het financieel effect van de gemeente per saldo beperkt is. In de jaren daarna zijn met name de onvermijdelijke kosten van de extra en zwaardere zorgvraag hoger ingeschat. Hieronder worden de mutaties per programma groter dan 0,5 miljoen euro ten opzichte van de begroting nader toegelicht.

Algemene Middelen

Het programma Algemene Middelen laat een groot voordeel zien. Dit wordt veroorzaakt omdat we voor een groot deel van de stijging van de onvermijdelijke kosten rekenen op compensatie van het Rijk. Dit betreft met name compensatie voor gedeelde inkomsten uit toeristen- en precariobelasting, en markt- en evenementenleges (5 miljoen euro voor 2020 en 2021). Daarnaast hebben wij vanuit het Rijk compensatie ontvangen voor het gemeentelijke schuldenbeleid, voor noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep en voor voorschoolse voorziening peuters die in het programma Algemene Middelen zijn geland (2 miljoen euro 2020 en 2021). Voor een bedrag van 3,9 miljoen euro zijn er wel toezeggingen van het Rijk, maar zijn nog geen concrete toekenningen gedaan. Dit betreft gedeelde toeristen- en precariobelasting voor 2021. Deze Rijkscompensatie is dus nog onzeker. Het saldo van 2021 is positief, omdat een deel van de Rijkscompensatie over 2020 nog in 2021 wordt ontvangen.

Bereikbaarheid

De coronamaatregelen leiden tot een sterke afname van het aantal parkeerbewegingen. De gemiste parkeerinkomsten in 2020 waren hoger dan de compensatie van het Rijk. Door de lockdowns in de eerste helft van 2021 zijn ook de gemiste opbrengsten voor 2021 hoger dan eerder verwacht en dat deze ook naar verwachting (deels) worden gecompenseerd. De definitieve compensatie hiervan zal plaatsvinden in 2021, derhalve worden deze opbrengsten als voordeel naar 2021 verschoven. Bij een versoepeling van de coronamaatregelen per medio 2021 is de verwachting dat het corona-virus nog enig effect zal hebben op de parkeerbaten in de eerste maanden van 2022 (0,720 miljoen euro).

Bewoners & Bestuur

De extra onvermijdelijke kosten van het programma Bewoners & Bestuur zijn voor het jaar 2021 niet bij de begroting 2021 geprognosticeerd. Met deze actualisatie van scenario C zijn deze wel geprognosticeerd. Ongeveer een derde van de onvermijdelijke kosten wordt veroorzaakt door de extra kosten van de Tweede kamer verkiezing waarbij rekening moest worden gehouden met de RIVM maatregelen en de extra eisen vanuit het rijk (onder andere early voting, centrale stemopneming en briefstemmen). De extra kosten worden maar gedeeltelijk gecompenseerd vanuit het rijk. Een deel van de kosten zit in een minder efficiënte manier van werken. Daarnaast wordt er een 'boeggolf' verwacht als de reisrestricties worden opgegeven (oopenstapeling vraag naar onder andere reisdocumenten). Om dat te kunnen wegwerken zal er extra personeel moet worden ingehuurd. De langere en diepere lockdown van 2021 leidt tot een verdere inkomstenderving van de leges. Huwelijken blijven voorlopig klein en verlopen reisdocumenten worden maar beperkt (rond de 40%) aangevraagd.

Diverse programma's

Compensatie van het Rijk voor het jaar 2020 voor overige onderwerpen. Deze gecompenseerde bedragen zijn niet toebedeeld aan een programma.

Openbare ruimte & groen

Hogere lasten komen deels door de gedeelde inkomsten en deels door de hogere lasten met betrekking tot afvalinzameling. Door de coronamaatregelen zullen in 2021 naar verwachting minder leges- en huurinkomsten binnenkomen (0,485 miljoen euro). Het betreft de leges en huur voor o.a. evenementen, standplaatsen en verkeersontheffingen. Bij het inzamelen van het huishoudelijk afval wordt tijdens de lockdown door het vele thuiswerken en internet bestellingen meer afval opgehaald ondanks het feit dat de winkels en horeca gesloten zijn. Bij de afvalscheidingsstations zijn tijdens de lockdown erg veel bezoekers en dit leidt tot meer afval. In 2021 is een aanname gedaan voor de rijkscompensatie 2020 en 2021 waardoor het saldo onvermijdelijke kosten in 2021 lager is geworden.

Vastgoed

De huurderving als gevolg van de coronamaatregelen en extra personele inzet is in 2020 1 miljoen euro lager dan verwacht bij de begroting 2021.

Overhead

De hogere lasten komen door de aanhoudende coronamaatregelen. Hierdoor zijn interne maatregelen genomen om het werken mogelijk te maken. Ten behoeve van het thuiswerken is het aantal telefoonabonnementen en de mogelijkheid om te streamen uitgebreid. Ook om de gemeentelijke kantoren na de lockdown weer veilig en gezond te kunnen gebruiken, moet er extra schoongemaakt

worden, zijn preventieve middelen aangeschaft en worden er maatregelen getroffen om werken met 1,5 meter afstand mogelijk te maken. Bovendien heeft er een eerste investering plaatsgevonden in de techniek voor videoconferenties, om elkaar hybride te kunnen ontmoeten. Om de crisis en de nasleep daarvan het hoofd te bieden is extra menskracht ingezet op de helpdesk en op het gebied van communicatie, bezwaar en beroep, crisismanagement, business continuïteitsmanagement en securitymanagement.

Stedelijke ontwikkeling

Het gaat bij Stedelijke ontwikkeling voornamelijk om de inkomstenderving leges omgevingsvergunningen en woonruimte zaken. Het Economisch Instituut voor de Bouw verwacht in 2021 en 2022 een krimp in de bouw door de economische gevolgen van de corona-pandemie. Er wordt daarom een daling verwacht van het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen. Naar verwachting zal er in 2021 vanwege de corona-crisis 1,105 miljoen euro minder legesopbrengsten worden ontvangen dan begroot. Scenario C gaat uit van versoepelingen van coronamaatregelen per medio 2021 waardoor de prognose van lagere baten in 2022 bijgesteld is.

Ondersteuning op maat

Het is op basis van de prognoses te zien dat de maatschappelijke effecten van deze crisis groot zijn. De groep die al kwetsbaarder was, wordt extra geraakt door de gevolgen van de coronacrisis en wordt ingeschat dat een nieuwe groep ontstaat door de verwachte recessie die in de problemen komt. De extra middelen worden ingezet op korte en lange termijn om de negatieve gevolgen in de ontwikkeling van de zorgvraag zo veel mogelijk te beperken.

Veiligheid en Volksgezondheid

Deze programma's hebben geen mutatie die groter is dan 0,5 miljoen euro.

Werk & Inkomen

De onvermijdelijke kosten laten een daling zien ten opzichte van de begroting 2021. Bij armoede & schulden is sprake van een vertragend effect in de kosten. De nieuwe prognose laat zien dat de verwachte boeg golf later komt en de extra kosten stijgen (0,750 miljoen euro). Tegenover deze stijging is er sprake van een daling van de extra kosten voor het verstrekken van de bijstand. Dit is naar beneden bijgesteld op basis van de laatste prognose van het Central Planbureau (1,7 miljoen euro).

3.5. Financiële strategie

In hoofdstuk 1 hebben we reeds kort toegelicht hoe we met de financiële strategie komen tot een sluitend financieel beeld. In dit hoofdstuk geven we per onderdeel meer in detail weer hoe de financiële strategie is opgebouwd. Voordat we de financiële strategie toelichten informeren we u over de stand van zaken van de opdracht om 0,8 miljoen te besparen door Vernieuwing Sociaal Domein per 2023.

Stand van zaken Vernieuwing Sociaal Domein

Zoals in de programmabegroting 2021 aangegeven informeren we u in deze voorjaarsnota over de lopende opdracht om door middel van vernieuwing in het sociaal domein 0,8 miljoen euro te besparen per 2023. Er worden vier zoekrichtingen genoemd die invulling moet geven aan de bezuinigingstaakstelling van 0,8 miljoen euro op het sociaal domein per 2023. Dit zijn de Regeling Tegemoetkoming Ziektekosten (RTZ), Dyslexiezorg, Social Return (SROI) en MBO-teams. We onderzoeken momenteel per onderdeel de haalbaarheid van een aanpassing, versobering of afschaffing waarbij we ook kijken naar de impact op de transformatie binnen het sociaal domein. We kijken daarbij naar het besparingspotentieel qua bedrag in relatie tot de impact op de inwoners en de zorg die we bieden.

- Volledige afschaffing van de RTZ levert maximaal 0,5 miljoen euro op. De afweging die nog gemaakt moet worden is of het voor de gebruikers van deze regeling hanteerbaar is dat ze een tegemoetkoming van 200 euro per jaar kunnen missen. We onderzoeken of versobering een optie is, zodat degene die deze tegemoetkoming het hardst nodig hebben wellicht gespaard kunnen worden.

- Voor het dossier EED (dyslexie) realiseren we de functie van poortwachter. Deze functie heeft als belangrijk doel om de kwaliteit van de ketenzorg rond leren spellen en lezen te verbeteren én de relatief hoge kosten terug te dringen. Daarbij houden we in ere dat elk kind die deze zorg nodig heeft ze ook krijgt.
- Samen met mbo's en regiogemeenten willen we de jeugdhulp en het mbo-onderwijs beter op elkaar aan laten sluiten. We zijn in gesprek met bestuurders van de mbo's en omliggende gemeenten. Dit kan er voor zorgen dat deze aansluiting inhoudelijk eenvoudiger en financieel duurzamer wordt.
- Het meer inzetten van social return (SROI) kan een besparing op onze uitkeringslasten opleveren. Om dit te bereiken is er een investering nodig in de social return organisatie en de inbedding in de gehele inkooporganisatie. Momenteel wordt uitgewerkt wat er nodig is en welke besparing dit dan kan opleveren.

Financiële strategie

In onderstaande tabel en uitwerking geven we een overzicht van en toelichting op de wijze waarop we tot een sluitend financieel beeld komen bij het eerder gepresenteerde tekort van 20,6 miljoen euro.

Samenvatting financiële strategie

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Risico's vergroten</i>					
Vrijval onderuitputting gladheidsbestrijding		200	200	200	200
Inboeken te verwachten accres GF		8.000	8.000	8.000	8.000
<i>Financiële techniek</i>					
Kapitaallasten als gevolg van vrijval activareserve	-848	-848	-848	-848	-848
<i>Minimale set versoeringen</i>					
Slimmer organiseren en begroten representatie, volksfeesten en internationale activiteiten	75	100	100	100	100
Btw-voordeel reïntegratiebudget		400	400	400	400
Vrijvallen subsidie Landhuis Oud Amelisweerd		100	100	100	100
Btw-verlaging sport		450	450	450	450
<i>Inkomsten verhogen</i>					
Verhoging OZB		12.236	12.236	12.236	12.236
Totaal	-773	20.638	20.638	20.638	20.638

Vrijval onderuitputting gladheidsbestrijding

Als gevolg van zachtere winters zien we een jaarlijkse onderuitputting van het budget gladheidsbestrijding van 0,2 miljoen euro. Daarmee kan 0,2 miljoen euro structureel vrijvallen. Eventuele extra kosten, bijvoorbeeld bij een strenge winter, komen ten laste van het jaarrekeningresultaat.

Inboeken te verwachten accres gemeentefonds

De omvang van het gemeentefonds loopt mee met de uitgaven van het Rijk. Dit noemen we 'de trap op en trap af'-methode. Deze toename en afname noemen we het accres. Als gevolg van corona is het accres tijdelijk bevroren. Onduidelijk is wat het nieuwe accres wordt. Voorafgaand aan de coronacrisis bedroeg de groei van het accres gemiddeld 1,2%. De verwachting is dat het nieuwe Kabinet zal kiezen voor een strategie waarbij zij zal investeren in plaats van stevig bezuinigen. Wij houden hierdoor dus rekening met inkomsten vanuit het Rijk. Door uit te gaan van 1,2% gaan we ervan uit dat het accres voor Utrecht 8 miljoen euro structureel bedraagt.

Kapitaallasten als gevolg van vrijval activareserve

Naast structurele middelen is er ook behoefte aan incidentele middelen. Bijvoorbeeld omdat knelpunten spelen in 2021 en maatregelen pas ingaan per 2022. Net als bij de financiële strategie in de begroting 2021 zien we een manier om incidentele middelen vrij te spelen door een vaste activareserve te laten vrijvallen en dit op te lossen door een extra last op de structurele middelen.

Slimmer organiseren en begroten representatie, volksfeesten en (inter)nationale activiteiten

Door onze activiteiten effectiever te organiseren en meer in lijn te brengen met de organisatie kan een kostenbesparing gerealiseerd worden zonder dat we aan kwaliteit inboeten. Dat doen we door beter en meer digitaal samen te werken. Zo hebben we bijvoorbeeld minder reis- en verblijfkosten en minder fysieke ontvangsten. De geringe onderuitputting op het budget voor volksfeesten wordt ingeleverd.

Btw-voordeel reïntegratiebudget

Onze inzet is erop gericht dat bijstandsgerechtigden gaan werken of participeren naar vermogen. Dit bereiken we door het begeleiden en faciliteren van werkzoekenden. Dit doen we deels zelf en deels door inkoop van dienstverlening. Hiervoor zetten we vooral het re-integratiebudget in. Tot voorkort was een deel van de btw op ingekochte dienstverlening niet 'compensabel' en daardoor kostprijsverhogend. In de praktijk bestond hier veel weerstand tegen. Als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad in 2020 en daaropvolgende afstemming met de Belastingdienst is deze btw voortaan wel compensabel. Dit voordeel van 0,4 miljoen euro kan vrijvallen aan de algemene middelen.

Vrijvallen subsidie Landhuis Oud-Amelisweerd

In 2017 is door de raad besloten om 0,1 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de exploitatie van Landhuis Oud-Amelisweerd onder de voorwaarde dat het landhuis 250 dagen per jaar opengesteld werd voor publiek en de exploitant de verantwoordelijkheid op zich nam voor het op een zorgvuldige manier conserveren van het landhuis. Nu er met Stadsherstel weer een permanente exploitant is gevonden zou Stadsherstel aanspraak kunnen maken op dit budget. Echter Stadsherstel heeft aangegeven daar geen gebruik van te willen maken. Dit budget kan dus met ingang van 2022 vrijvallen.

Btw-verlaging sport

Het btw-tarief op de sportaccommodaties is verlaagd van 6% naar 0%. Door de tarieven voor sportclubs niet te verlagen maar gelijk te houden leidt dit tot een voordeel van 0,45 miljoen euro per 2022.

Verhoging OZB

De wetgever gaat er echter vanuit dat gemeenten tot een bepaalde mate haar belastingcapaciteit benut om een bepaald voorzieningenniveau te waarborgen. Omdat de nominale heffingen op afval en riool kunnen worden verlaagd met 9,50 euro als gevolg van onder andere een lagere interne rekenrente en vertraging van investeringen, stelt het college voor om de OZB bovenop de inflatie met 12,9 miljoen euro te verhogen. Het totaal komt daarmee uit op 16,6 miljoen euro. Het bedrag van 12,2 miljoen euro dat in bovenstaande tabel is opgenomen is inclusief de kosten die de gemeente Utrecht maakt als vastgoedeigenaar.

Een hogere OZB raakt ook ondernemers die, als gevolg van de coronacrisis, momenteel mogelijk in een kwetsbare positie zitten. Hoewel de hogere OZB van toepassing is in 2022 en er via de BghU mogelijkheden zijn voor het maken van betaalafspraken, stelt het college eenmalig 0,75 miljoen euro beschikbaar om kwetsbare ondernemers te ondersteunen.

Vereveningen via de algemene dekkingsreserve

In de eerste jaren bestaat in het financieel beeld nog een tekort omdat de knelpunten zich al in 2021 voordoen, terwijl de structurele dekking pas vanaf 2022 kan worden gerealiseerd. Ook zijn in 2022 en 2023 nog een aantal incidentele knelpunten en nieuwe activiteiten, die we dekken met incidentele middelen. Normaal gesproken kan dit worden opgevangen vanuit de algemene dekkingsreserve. Omdat deze bijna volledig is ingezet om de kosten van de crisis op te vangen, is dat niet mogelijk. Om de tekorten te kunnen opvangen, vullen we de algemene dekkingsreserve daarom eerst aan door een deel van de vaste activareserves en de reserve riolering naar de algemene dekkingsreserve over te hevelen. Op deze manier kan de verevening plaatsvinden via de algemene dekkingsreserve en worden de incidentele tekorten in het financieel beeld gedekt.

3.6. Herstelplan weerstandsvermogen

In de begroting 2021 is, mede als gevolg van kosten om de coronaeffecten te bestrijden, de weerstandsratio gedaald van 1 naar 0,8. Tevens is in de Begroting 2021 afgesproken om in de winter te bepalen of bepaalde risico's zich opnieuw voordoen en is aangegeven met een plan te komen om het weerstandsvermogen opnieuw aan te vullen.

De weerstandsratio bedraagt in het voorjaar van 2021 nog steeds 0,8. Een weerstandsratio van 0,8 wordt door de VNG gezien als 'matig'. Omdat het weerstandsvermogen is bedoeld om negatieve effecten als gevolg van een crisis op te kunnen vangen, vinden wij een ratio van 0,8 op dit moment passend. Om de weerstandsratio de komende jaren te herstellen naar 1 formuleert het college een aantal spelregels.

Spelregel 1

Vanaf de Voorjaarsnota 2022 brengen we de weerstandsratio, zo snel als de financiële omstandigheden toelaten, terug tot 1. Dit doen we door in te zetten op de vrijval van (een groot deel van) het risico Stationsgebied

Spelregel 2

Als het risico Stationsgebied bij de Voorjaarsnota 2022 nog niet of onvoldoende is vrijgevallen, of het risicoprofiel verslechtert, waardoor de weerstandsratio nog niet volledig naar 1 is teruggebracht, dan doteren we jaarlijks 4 miljoen euro en indien mogelijk meer aan de algemene dekkingsreserve vanuit de incidentele baten totdat de weerstandsratio 1.

Spelregel 3

Uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2024 moet de weerstandsratio zijn aangevuld tot 1.

Deel 2: Eerste Bestuursrapportage

Naast de bijstellingen die wij in het samenvattende financiële beeld hebben verwerkt in 2021 in de Voorjaarsnota (zie ook hoofdstuk 2 en 3), zijn er ook nog andere ontwikkelingen. In deze bestuursrapportage lichten wij deze andere ontwikkelingen zoals de stand van zaken met betrekking tot de grote investeringen, de budgettair neutrale wijzigingen en de inhoudelijke wijzigingen in de doelstellingen en effecten in de programma's toe.

4. Uitvoering programma's

4.1 Financiële ontwikkelingen maatregelenpakketten Corona

In hoofdstuk 2.1 van de Voorjaarsnota 2021 is de stand van zaken van de pakketten beschreven, waarbij de ontwikkelingen ook financieel zijn toegelicht. De uitgaven in 2021 komen ten laste van de Bestemmingsreserve corona. In de Tweede bestuursrapportage 2021 doen wij een onttrekkingsvoorstel.

4.2. Incidentele middelen voor Jeugd

Op 22 april maakte het Rijk een incidentele tegemoetkoming in 2021 voor gemeenten bekend voor de acute problematiek in de jeugdzorg van 613 miljoen euro landelijk.

De middelen worden deels beschikbaar gesteld via het gemeentefonds en deels via specifieke uitkeringen. Voor de specifieke uitkeringen geldt dat Utrecht de middelen krijgt als coördinerende gemeente namens de provincies Utrecht en Flevoland.

De exacte bedragen per gemeente zijn nog niet bekend gemaakt. Op basis van de bekende verdeelsleutels voor het gemeentefonds en de betreffende specifieke uitkeringen verwachten we ongeveer € 12 miljoen euro via het gemeentefonds en € 10 miljoen via een specifieke uitkering als coördinerende gemeente.

De middelen zijn hard nodig om de acute problematiek die we, ondanks onze extra inzet vanuit bijvoorbeeld Versneld vernieuwen en perspectief voor jongeren al doen, ook in Utrecht zien op te kunnen pakken. Gezien het moment dat de middelen beschikbaar komen is het echter niet reëel dat de middelen volledig ingezet worden in 2021. De druk op de jeugdhulp is de afgelopen periode alleen maar toegenomen en dit maakt dat we met name in moeten zetten op het realiseren van tijdige beschikbaarheid van passende jeugdhulp. Deze inzet vraagt een goede afweging in de balans tussen korte termijn interventies en transformatiegerichte oplossingen, en daarom ook langduriger inzet dan alleen in het tweede deel van 2021. Bij de behandeling van de begroting 2022 informeren we de raad nader over de inzet van deze incidentele middelen.

4.3 Impact Corona op inhuurplafond

In de begroting 2021 is het uitgavenplafond voor externe inhuur vastgesteld op 55,8 miljoen euro. Dit is het reguliere plafond, exclusief de effecten van extra inhuur als gevolg corona. Net als in 2020 hebben we door corona te maken met extra werkzaamheden en een verhoogd ziekteverzuim. Met name de extra taken die wij uitvoeren als gevolg van de coronapandemie, leiden tot een extra benodigde capaciteit, die wij tijdelijk moeten invullen via inhuur. Dit betreft onder andere extra capaciteit benodigd voor het behandelen van aanvragen voor TOZO en TONK, het opvangen van een verwachte boeggolf voor uitgestelde publieksdienstverlening (onder andere reisdocumenten) en extra handavingsinzet in de openbare ruimte. De impact op de externe inhuur voor deze extra taken en het opvangen van ziekteverzuim als gevolg van corona bedraagt naar verwachting circa 6,2 miljoen euro. Dit zal leiden tot een verwachte overschrijding van het inhuurplafond van circa 5 miljoen euro. De budgettaire effecten zijn verwerkt in scenario C, inclusief de verwachte compensatie van het Rijk voor een aantal van deze taken, zie paragraaf 3.4.

5. Investerings

5.1 Uitvoering grote investeringsprojecten 2021

In deze paragraaf lichten we de ontwikkelingen bij grote investeringsprojecten toe. Criteria voor grote investeringsprojecten zijn een door uw gemeenteraad beschikbaar gesteld krediet van 10 miljoen euro of meer, een lange looptijd, de mate van complexiteit en het risicoprofiel. Per project worden in het kort de bijzonderheden aangegeven met betrekking tot de voortgang van het project en de kaders als planning en budgetuitputting ten opzichte van het geautoriseerde budget. Tevens worden de grootste risico's of bijzonderheden benoemd met betrekking tot realisatie van het project. Waar u separaat over een project wordt geïnformeerd, wordt daarnaar verwezen.

5.1.1. Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project	x € 1.000	
				Project gereed in jaar...	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Parkeergarage P&R Berlijnplein	2018	17.820	17.662	2021	2021

Parkeergarage P&R Berlijnplein

De parkeergarage P&R Berlijnplein is eind 2020 technisch opgeleverd en in gebruik genomen. Er vinden nog aanvullende werkzaamheden plaats waardoor de garage nog niet volledig geëxploiteerd kan worden. De aanvullende werkzaamheden betreffen de elektra aansluiting van de commerciële ruimtes en een onderzoek door bouwbedrijf BAM naar aanleiding van de technische storingen in de afgelopen periode in een electraverveler. Er is sprake van overmatige condensvorming en wateroverlast in de parkeergarage. Uit voorzorg is de parkeergarage gesloten. Er wordt gewerkt aan een plan met de aannemer zodat de garage zo snel mogelijk weer open kan. De inschatting is nu dat de parkeergarage dicht blijft totdat er een oplossing ligt. Het is nog te vroeg om een indicatie van de duur van de sluiting te geven.

5.1.2. Programma Bereikbaarheid

Voor een aantal projecten geldt dat deze zo goed als afgerond zijn: Uithoflijn, Daphne Schippersbrug, Busbaan Transwijk en Busbaan Dichterswijk. De overige projecten bevinden zich nog niet in de uitvoeringsfase. Over de Uithoflijn en de NRU wordt en werd u separaat uitgebreider geïnformeerd middels een aparte voortgangsrapportage en betreft deze rapportage een korte samenvatting.

De bedragen in onderstaande tabel betreffen de vrijgegeven kredieten.

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project*	x € 1.000 euro
				Project gereed in jaar...
Uithoflijn	2006	139.061	127.092	2020
Bijdrage Allonge Uithoflijn	2018	17.500	15.100	2020
Dafne Schippersbrug	2013	18.462	18.462	2020
Busbaan Dichterswijk (Z90)	2011	36.337	36.337	2021
Busbaan Transwijk (Z80)	2011	63.802	63.802	2020
Integrale aanpak NRU	2012	45.100	45.100	2029
Westelijke stadsboulevard	2016	36.420	36.420	2025
Uitvoeren visie Kanaalstraat Damstraat	2019	7.900	7.900	2024
Uitvoeren visie Amsterdamse Straatweg	2019	3.267	3.267	2023

* Het betreft de prognose ten opzichte van het geautoriseerde/ vrijgegeven budget.

Uithoflijn en bijdrage Allonge Uithoflijn

Mijlpalen/planning

De aanleg van de tramlijn is afgerond en op 15 december 2020 hebben colleges GS en B&W het einddossier vastgesteld en het project beëindigd. Over de eindafrekening zijn afspraken vastgelegd in een beëindigingsovereenkomst tussen partijen. De laatste nog resterende werkzaamheden zijn met een lumpsum bijdrage ondergebracht bij de organisaties van provincie of gemeente.

Financieel

In de beëindigingsovereenkomst van de bestuursovereenkomst Uithoflijn zijn afspraken vastgelegd over de eindafrekening tussen provincie en gemeente. Het positief saldo Werkend Tram Vervoer Systeem (WTVS) wordt verrekend tussen partijen, wanneer onderstaande nog af te hechten onzekerheden zijn afgerond:

1. Een goedkeurende project controleverklaring over 2020. Er is inmiddels een brief ontvangen van de accountant waarin wordt aangegeven dat er in de eerste drie kwartalen van 2020 geen onrechtmatigheden of onzekerheden zijn geconstateerd. Er is nog geen controleverklaring afgegeven. De projectaccountant wacht op het oordeel van de concernaccountant van de provincie over de laatste Uithoflijn dossiers die ter beoordeling voorliggen. Verwacht wordt dat dit proces in Q2 wordt afgerond, waarna de controleverklaring over 2020 kan worden afgegeven.
2. Het ontvangen van de laatste tranche van de rijkssubsidie. De laatste 30 miljoen euro (plus resterende indexering) wordt aangevraagd zodra de goedkeurende project controleverklaring over 2020 is ontvangen. Het einddossier wordt met de aanvraag meegestuurd als eindverantwoording van het project Uithoflijn.
3. Een positieve evaluatie van de combideklaag proefvakken in Utrecht Science Park. Het vervangen van de combideklaag is voor een lumpsum bedrag als restpunt overgedragen aan de provincie. Hiervoor zijn eind november 2020 twee proefvakken aangebracht. Indien in het voorjaar van 2021 blijkt dat de aangebrachte proefvakken geen acceptabele oplossing bieden, kan het zijn dat er nog een aanvullend budget nodig is om tot een goede oplossing te komen. Dit risico is klein en de kans van optreden onwaarschijnlijk (tussen 1% en 5%). Maar als het risico zich voordoet kan het financiële gevolg aanzienlijk zijn (orde grootte enkele miljoenen).

De eventuele benodigde minder- of meerkosten die voortkomen uit bovenstaande onzekerheden zijn ten laste gebracht van het positief resultaat, voorafgaand aan de definitieve eindafrekening die naar verwachting in het derde kwartaal van dit jaar plaatsvindt. Op basis van de verdeling 76%/24% zal de gemeente circa 1,9 miljoen euro minder bijdragen aan het projectdeel WTVS dan voor de bijdrage aan het tekort UHL in het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid was gereserveerd. Dit betekent dat er straks ruim 2 miljoen minder wordt betaald uit de reservering hiervoor binnen het MPB. Daarnaast zit binnen het krediet van 17,5 miljoen euro voor de Allonge nog een ruimte van 0,480 miljoen euro.

Met de Provincie Utrecht en de Uithofpartners UU en UMC Utrecht zijn ook afspraken gemaakt over het beheer en de beheerkosten van het Uithoflijntracé. Deze zijn vastgelegd in twee beheerovereenkomsten. Het accres voor areaaluitbreiding voorziet niet in de dekking van alle kosten voor dagelijks beheer en onderhoud van de gemeente. Zoals we vorig jaar hebben gemeld zijn er meerkosten voor dagelijks beheer, met name in het stationsgebied. Deze zijn meegenomen in de knelpunten voor de begroting 2021. Voor het Groot onderhoud van gezamenlijke kunstwerken (gebruik door tram en bus) draagt de gemeente 24% van de jaarlijkse kosten bij aan de eigenaar provincie. Deze structurele lasten van 0,096 miljoen euro vallen binnen het programma Beheer openbare ruimte en groen en zijn onderdeel van de besluitvorming bij de voorjaarsnota 2022. De provincie wordt eigenaar van deze kunstwerken. De gemeente zal een Recht van Opstal vestigen, voor de objecten die op gemeentelijke grond staan.

Dafne Schippersbrug (voorheen fietsbrug over het Amsterdam Rijnkanaal)

Mijlpalen/planning/risico's

Zoals in de Eerste Bestuursrapportage 2020 reeds vermeld, is het project begin 2019 volledig opgeleverd en in beheer overgedragen naar Stadsbedrijven. Daarmee is het project afgerond. In verband met de juridische procedure met de aannemer, die in hoger beroep is gegaan, kan het project financieel nog niet worden afgesloten. De verwachting is dat het Hof pas medio 2022 arrest zal wijzen.

Financieel

Eventuele hogere kosten als gevolg van de juridische procedure kunnen worden opgevangen binnen de resterende reservering.

Busbaan Transwijk (Z80)/Bereikbaarheid stationsgebied en Busbaan Dichterswijk (Z90) inclusief maatregelen auto- en langzaam verkeer (incl. onderdoorgang)

Mijlpalen/planning/risico's

De busbaan Transwijk (Z80) is op 13 juli 2019 in gebruik genomen. De restpunten zijn opgelost. Vanuit de wijk zijn zorgen geuit over een veilige afwikkeling van het fietsverkeer van en naar het voorrang plein ter plaatse van de Churchillaan. Met de bewoners worden mogelijke oplossingen verkend en deze worden zo spoedig mogelijk gerealiseerd. Na deze eventuele aanpassingen zal de Busbaan Transwijk financieel worden afgerond.

De Busbaan Dichterswijk (Z90) is eind 2020 gefaseerd opengesteld. Dit is de allerlaatste nog ontbrekende HOV-schakel over de Dr. M.A. Tellegenlaan en de Van Zijstweg. In het eerste kwartaal 2021 wordt de gehele infrastructuur, dus naast de busbaan ook alle fietsvoorzieningen, shared space en de auto rijbanen, opgeleverd, waarna de onderhoudstermijn ingaat.

Hergebruik van het brugdek van de Nelson Mandela brug is niet mogelijk gebleken. Uit de meetresultaten naar vermoeiingsgebreken en na aanvullend onderzoek en beoordelingen door diverse experts volgde het nadrukkelijke advies om de brugval/brug te vervangen. Met name het niet kunnen garanderen dat de brug minimaal 20 jaar mee kan (zonder buitensporige onderhoudslasten) en het voldoen aan de wettelijke Europese richtlijnen, is hierin doorslaggevend geweest. Inmiddels is de tijdelijke situatie voor veilig gebruik gedurende maximaal 3 jaar ingevuld, tegen de laagst mogelijke kosten. Uiterlijk in 2023 dient de brug te zijn vervangen en er wordt daarom overgegaan tot de aanschaf van een nieuwe brug. De aanbesteding voor de selectie van een aannemer is opgestart.

Financieel

De provincie Utrecht heeft één subsidiebeschikking afgegeven voor de aanleg van de HOV Leidsche Rijn waarvan de busbaan Transwijk en de busbaan Dichterswijk de laatste twee tracédelen zijn. De Busbaan Dichterswijk is het laatste te realiseren deel binnen deze subsidiebeschikking. Met de provincie zijn de afspraken nagenoeg afgerond, waarmee de vervanging van de brug ten laste kan worden gebracht van subsidiebeschikking. Wij verwachten beide projecten, zowel busbaan Transwijk als de busbaan Dichterswijk, binnen het verleende raads krediet te realiseren, waarvan de subsidiebeschikking met de provincie onderdeel uitmaakt.

Noordelijke Randweg Utrecht

Mijlpalen/planning

In het tweede kwartaal 2021 is de raad geïnformeerd over de definitieve uitkomsten van de kostenraming van de Extra Ontwerploop. De uitkomsten van de extra ontwerploop zijn gebruikt voor het opstellen van een bijgestelde financiële raming die daarna nog extern is getoetst. Het eerder aan de raad gecommuniceerde tekort voor een variant met twee onderdoorgangen is op basis van de extra

ontwerploop gedaald van 94 miljoen euro naar 62 miljoen euro (beide bedragen exclusief BTW). In dit tekort is de prognose van toekomstige prijsstijgingen opgenomen.

Gezien de omvang van het tekort heeft het college in 2020 besloten een twee-sporenaanpak te volgen. Hierin wordt parallel gewerkt aan:

1) het verkrijgen van voldoende financiële middelen voor een kwalitatief goede variant met in ieder geval twee onderdoorgangen

2) het verkennen van een alternatieve oplossing voor de NRU die past binnen het beschikbare budget, waarbij het uitgangspunt van drie ongelijkvloerse kruisingen wordt losgelaten.

Met provincie en rijk zijn afspraken gemaakt om spoor 2 te intensiveren in verband met het ontbreken van zicht op dekking van spoor 1. Op basis van de met provincie en Rijk gemaakte afspraken is de 'Aanpak uitwerking spoor 2 NRU 2021' opgesteld, en op basis daarvan wordt in 2021 een variantenstudie uitgevoerd. Inzet is om op het BO-MIRT in het najaar van 2021 een aantal kansrijke varianten te kunnen presenteren. Op basis daarvan wordt besloten of partijen de budgetten blijven aanhouden voor de NRU.

Risico's

Het grootste risico in spoor 1 dat er geen dekking wordt gevonden voor het verschil tussen de geraamde kosten (van het VO) en huidige beschikbare budget, is opgetreden. Om die reden wordt spoor 2 geïntensiveerd.

De grootste risico's voor spoor 2 op dit moment zijn:

- de uitspraak van de Raad van State over het tracébesluit A12/A27; als het tracébesluit niet wordt goedgekeurd, zijn de veranderende uitgangspunten te groot om een kwalitatief goede studie uit te voeren. Een aanzienlijke vertraging zal het gevolg zijn.
- Aankoop van stikstofrechten: in spoor 1 is een aanbod ontvangen van een veehouder in de gemeente Stichtse Vecht. Deze is bereid zijn stikstofrechten te verkopen wanneer hij met de gemeente Stichtse Vecht tot afspraken kan komen over bestemmingsplanwijziging van zijn perceel. Het aanbod is dusdanig interessant dat overwogen wordt deze rechten aan te kopen met het uitgangspunt deze voor spoor 2 in te zetten. Er is echter een risico dat deze rechten bij nader inzien niet voldoende of niet nodig zijn. In dat geval zijn de kosten onnodig gemaakt. De kans wordt echter klein geschat. Stikstofrechten kunnen ook als compensatie voor andere projecten worden ingezet.

Financieel

Het beschikbare budget voor de NRU spoor 1 is 230,1 miljoen euro. Hiervan is 45,1 miljoen euro vrijgegeven voor o.a. de voorbereidingen. De gemaakte plankosten om te komen tot een voorlopig ontwerp binnen spoor 1 bedragen 16,6 miljoen euro. De provincie betaalt 2/3 van deze kosten, de gemeente Utrecht het restant. Afhankelijk van de uitkomsten van de planstudie die de komende maanden wordt uitgevoerd, wordt in het najaar in het BO-MIRT besloten over de bijdragen van provincie en rijk aan de NRU.

Over de plankosten in spoor 2 is met de provincie afgesproken dat de gemeente Utrecht deze kosten dekt, vooruitlopend op de nieuwe subsidieafspraken met de provincie Utrecht over het vervolg van de NRU. Binnen het resterende gemeentelijke voorbereidingskrediet is voldoende dekking beschikbaar om deze kosten op te vangen.

Westelijke Stadsboulevard

Mijlpalen/planning

Op 27 oktober 2020 is het Voorlopig Ontwerp (VO) van de Westelijke Stadsboulevard vastgesteld door het college B&W. In het Voorlopig Ontwerp is gekozen voor een scenario waarin versoberingen zijn doorgevoerd en waarbij niet eerder gestart wordt met de herinrichting van de Majellaknoop voordat duidelijkheid is over sloop/nieuwbouwplannen van de woningen in het Thomas a Kempisplantsoen. De Raad is hierover op 29 mei 2020 geïnformeerd. Op 4 februari 2021 heeft de Raad het uitvoeringskrediet van 30,32 miljoen euro beschikbaar gesteld. Samen met de besluitvorming over het uitvoeringskrediet, is er een motie (motie 27: behoud parkeerplaatsen ventweg Cartesiusweg) aangenomen en zijn een aantal toezeggingen gedaan. Deze motie en de toezeggingen worden samen met de nog opstaande toezegging uitvoeringsplan (17/T322) voor het zomerreces van 2021 afgehandeld.

Begin 2021 is gestart met het uitwerken van het definitief ontwerp. Naar verwachting is het Definitief Ontwerp rond de zomer van 2021 gereed waarna de werkzaamheden worden aanbesteed. Volgens planning starten we in het 1e kwartaal van 2022 met de uitvoering en leveren we het werk medio 2024 op. De wegdelen van de WSB leggen we gefaseerd aan. Waar mogelijk starten we met de aanleg van de Marnixlaan, st. Josephlaan en de Cartesiusweg. Daarna volgende de Majellaknoop, Lessinglaan, Joseph

Haydnlaan en Pijperlaan. De precieze fasering stellen we op bij het Definitief Ontwerp. We benaderen omwonenden en andere belanghebbenden om hierover mee te denken en we stemmen af met geplande werkzaamheden aan bijvoorbeeld kabels en leidingen en andere projecten in en om de stad.

Risico's

Op basis van het concept voorlopig ontwerp is een risicoanalyse uitgevoerd en is in de raming een reservering opgenomen voor voorziene en onvoorziene risico's waaronder hogere plankosten, rentekosten en vertraging. Andere voorziene risico's, opgenomen in het risicomodel van de WSB, zijn het aanpassen van het faseringsplan tijdens de uitvoering, onvoldoende dekking voor DVM systeem, bezwaren op verkeersbesluiten, PFAS en meerkosten door onverwachte kabels en leidingen.

Financieel

Na versoering van het ontwerp, maar inclusief geluidsmaatregelen woningen, komt de totale kostenraming uit op 36,42 miljoen euro. De WSB is een project waarover wordt afgeschreven. Op 4 februari 2021 heeft de Raad een krediet van 30,32 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de realisatie van de Westelijke Stadboulevard. Daarnaast was er reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar van 6,1 miljoen euro.

Herinrichten Kanaalstraat-Damstraat

Mijlpalen/Planning

In 2020 is het Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (IPvE-FO) vastgesteld door het college. De Raad heeft eind 2020 het budget voor de herinrichting geautoriseerd. In 2021 werken we aan het Voorlopig Ontwerp (medio 2021) en Definitief Ontwerp (eind 2021) en bereiden we de aanbesteding voor. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om de stadsverwarming uit de Damstraat naar het Lombokplein te verleggen waardoor ruimte ontstaat voor aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel in de Damstraat.

Risico's

Belangrijkste voorziene planningsrisico is de renovatie van de stadsverwarming van de Damstraat. Het is wenselijk om deze stadsverwarming gelijktijdig met de herinrichting te vervangen of te verleggen. Dit heeft gevolgen voor de doorlooptijd. Samen met Eneco onderzoeken we wat de impact precies is. Belangrijkste voorziene financiële risico is de omvang van faseringen tijdens de uitvoering van het werk. Dit vanwege de complexiteit van de omgeving: een drukke winkelstraat waarbij logistiek vervoer en bezoek mogelijk moet blijven, en weinig ruimte in de zijstraten is voor omleidingen. Daarnaast bestaat de kans dat tijdens de uitvoering kabels en leidingen moeten worden verlegd, die nu nog niet in beeld zijn. Beheersmaatregelen zijn getroffen om de voorziene risico's zo veel mogelijk te minimaliseren.

Financieel

De geraamde kosten voor de herinrichting van de openbare ruimte Kanaal- en Damstraat bedragen 8,0 miljoen euro (op basis van het IPvE-FO). Het beschikbare taakstellende budget voor de herinrichting is 7,9 miljoen euro, inclusief bijdragen uit andere programma's van 0,4 miljoen euro. Voor het resterende tekort voor de herinrichting van 0,1 miljoen euro, geldt een bezuinigingsopgave die wordt betrokken bij het opstellen van het Voorlopig Ontwerp. Daarnaast zal bij de uitvoering van het project werk met werk worden gemaakt met vervanging van de riolering. Voor het vervangen van het riool is aanvullend een bedrag beschikbaar van 3,5 miljoen euro uit het beheer- en onderhoudsprogramma Riolering.

Het krediet van 7,9 miljoen euro is vrijgegeven (raadsvoorstel 2020/8008256) voor het ontwikkelen en realiseren van de herinrichting Kanaalstraat - Damstraat.

Uitvoeren visie Amsterdamsestraatweg

Mijlpalen/Planning

In 2020 is de Verkeersstudie Noordwest Utrecht afgerond. Daarmee zijn de verkeerskundige uitgangspunten voor de Herinrichting van de Amsterdamsestraatweg bekend. In het vervolg op deze studie zijn in de tweede helft van 2020 de principekeuzes voor de herinrichting bepaald. Begin 2021 is gestart met de herziening van het in 2018 opgestelde concept IPvE/FO. Volgens planning kan het herziene IPvE/FO kort voor de zomer in consultatie worden gebracht. Na vaststelling van het IPvE/FO starten we in de tweede helft van 2021 met het opstellen van het VO. Realisatie is volgens de huidige planning (en zonder enige vertraging) voorzien in 2023.

Risico's

He grootste risico is of de geraamde kosten van 8 miljoen euro toereikend zijn om de herinrichting op basis van de gewenste kwaliteit uit te voeren. Om binnen het beschikbare budget te blijven is er onder andere voor gekozen om op het traject Spoorviaduct – Marnixlaan alleen gerichte aanpassingen te doen. Deze gerichte aanpassingen betreffen onder meer een kwaliteitsimpuls voor de verschillende pleintjes, het verkeersveilig maken van de aansluitingen met zijwegen, het anders inrichten van de functiestrook inclusief het versterken van de groenstructuur. Na het opstellen van het FO zal een kostenraming worden opgesteld. Dit geeft inzicht of het risico inderdaad optreedt.

Het tweede risico is de voortgang in het ontwerpproces. Het in consultatie brengen van het IPvE/FO voor de zomer is gebaseerd op een ambitieuze planning zonder ruimte voor vertraging. Gevolg kan zijn dat de consultatie pas na de zomer plaats kan vinden.

Financieel

De geraamde kosten voor de herinrichting bedraagt 8,0 miljoen euro (afgeleid van concept IPvE-FO uit 2018). Dit past binnen het beschikbare taakstellende budget voor de herinrichting van de openbare ruimte van de Amsterdamsestraatweg (traject Weerdsingel – Marnixlaan).

Er is een voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling van de visie vrijgegeven van 3,267 miljoen euro. Binnen dit krediet is een bedrag van 0,6 miljoen euro bestemd voor de programmakosten Amsterdamse Straatweg en een bedrag van 0,167 miljoen voor kleine aanpassingen bij de kop van Lombok/Damstraat. Het hiervan resterende budget van 2,5 miljoen euro is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg. Daarnaast is er voor de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg een resterend budget in het MPB gereserveerd van 5,5 miljoen euro. Het vrij vragen van dit krediet voor de uitvoering is voorzien na het opstellen van en globale raming op basis van het herziene IPvE/FO.

5.1.3. Programma Openbare Ruimte en Groen

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project(*)	Project gereed in jaar...	x € 1.000
Wal- en kluis muren (t/m rak 21)	2009	52.600	*	xxx	
Wal- en kluis muren (rak 22)	2019	15.000	*	xxx	

(*) Zie het programmaplan Wervengebied.

In juli 2020 heeft uw raad het [Plan van Aanpak Wervengebied](#) vastgesteld, waarmee de basis is gelegd voor onder meer een integrale aanpak voor de wal- en kluis muren, werfkelders en het weren van te zwaar verkeer. In het plan van aanpak zijn diverse onderzoeken aangekondigd op basis waarvan een programmaplan wordt opgesteld voor gezamenlijk en samenhangend beheer en behoud van het middeleeuwse monumentale wervengebied. Belangrijke waarden daarbij zijn veiligheid, erfgoed en gebruik. In dit Plan van Aanpak en het raadsvoorstel wordt een samenhangende programmatische aanpak aangekondigd. Daarnaast wordt voorgesteld om het doel van de beschikbare budgetten van Wal- en kluis muren (rak 1 – 21) te verbreden voor de uitvoering van de 1e fase van de programmatische aanpak in het Plan van Aanpak Wervengebied. Het project Wal- en Kluis muren wordt vanaf 2020 herzien binnen de bredere programmatische aanpak van het programma Wervengebied.

Het Programmaplan Wervengebied is U, conform toezegging bij het vaststellen van het Plan van aanpak Wervengebied in juli 2020, in april 2021 aangeboden. Voor de huidige resterende budgetten van in totaal € 38,9 mln voor wal- en kluis muren en wervengebied wordt voorgesteld deze te autoriseren voor de uitvoering van het programmaplan wervengebied voor de periode 2021 tot en met 2023 en aan te wenden voor de onuitstelbare, onvermijdelijke en onoplosbare maatregelen uit het uitvoeringsplan. Daarnaast is er nog voor 9,4 miljoen euro aan urgente maatregelen in het uitvoeringsplan 2021-2023. Bij de voorjaarsnota komen we met een voorstel voor de resterende dekking van 9,4 miljoen euro. Verder zal in de komende periode een financiële strategie worden uitgewerkt voor de dekking van de kosten voor de uitvoering van het programmaplan wervengebied voor de periode van 2024 tot circa 2050 die wordt betrokken bij de Voorjaarsnota in 2022.

5.1.4. Programma Onderwijs

x € 1.000				
Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project*	Project gereed in jaar...
Aanpak Multifunctionele Accommodaties (MFA's)				
* MFA Waterwin, Musicallaan 106	2016	*	*	2021
* MFA Weide Wereld, Teunisbloemlaan 48	2016	*		2023
* MFA Het Zand, Pauwoogvlinder 20	2016	*		2022
* MFA Voorn, Akkrumerraklaan 131 + 101	2016	*		2021
* MFA Nieuw Welgelegen, Grebbeberglaan	2017	*	*	2021
Projecten Primair Onderwijs				
Rafaelschool, Lanslaan 12, Attleplantsoen 39	2017	*		2023
Kleine Prins, Blauwe Vogelweg 11	2017	*	*	2024
Basisschool Rijnvliet	2017	*	*	2021
Basisschool Leeuwesteyn Noord	2017	*	*	2022
Cartesiusdriehoek	2021	*	*	2025
Projecten Voortgezet Onderwijs				
Globe College, Bonte Koelaan 179	2018	*	*	2023
Bonifatius College, Burgemeester F. Andreaelaan 7	2018	*	*	2023
Internationale School Utrecht, Cambridgelaan	2018	*	*	2023
Academie Tien, Berlijnplein	2018	*	*	2022
X11, Merwedekanaalzone	2017	*		2025
College Overvecht	2021		*	2025
College Vleuten de Meern	2021	*	*	2025

*Het betreft de prognose ten opzichte van het geautoriseerde/vrijgegeven budget.

Aanpak Multifunctionele Accommodaties (MFA's)

MFA Waterwin, Musicallaan 106

Eind 2019 is de aanbesteding van de werkzaamheden afgerond en zijn de werkzaamheden gestart. Het gebouw is inmiddels opgeleverd en in gebruik genomen.

MFA Weide Wereld, Teunisbloemlaan 48

Na lange stilstand, is het ontwerpproces weer gestart. De vertraging, het maken van een nieuw ontwerp (vanwege het aangepaste programma) en een hogere duurzaamheidsambitie (BENG) hebben geleid tot een aanzienlijk hogere kostenraming, die niet past binnen de door de gemeenteraad bepaalde kaders. Dit is een grote uitdaging in het vervolgproces. Dit zal terugkomen bij de actualisatie van het MPOHV (gelijktijdig met de programmabegroting 2022).

MFA Het Zand, Pauwoogvlinder 20

Het voorlopig ontwerp is eind 2019 vastgesteld waarna gestart is met het definitief ontwerp. Na het afronden van de werkzaamheden in MFA Waterwin, kunnen de renovatiewerkzaamheden starten (i.v.m. tijdelijke huisvesting).

MFA Voorn, Akkrumerraklaan 101 + 131

Eind 2019 is de aanbesteding van de werkzaamheden afgerond en is de tijdelijke huisvesting geplaatst en in gebruik genomen. De start van de renovatiewerkzaamheden nam plaats in het eerste kwartaal van 2020. In het eerste kwartaal van 2021 zijn de renovatiewerkzaamheden afgerond.

MFA Nieuw Welgelegen, Grebbeberglaan 13

De aanpassingen zijn gereed en het project wordt in de eerste helft van 2021 geactiveerd. Na de verhuizing van het Globe College naar de nieuwbouw, start een nieuw project in hetzelfde gebouw, de inhuizing van het St-Gregoriuscollege.

Projecten Primair Onderwijs

Rafaelschool, Lanslaan 12, Attleplantsoen 39

Het betreft een nieuwbouwproject voor de samenvoeging van twee bestaande locaties van de Rafaelschool. De omgevingsvergunning voor de bouw is reeds verleend. Hiertegen zijn door omwonenden bezwaren ingediend en het proces om deze te behandelen loopt momenteel.

Kleine Prins, Blauwe Vogelweg 11

Voor deze school is er een plan in ontwikkeling waarbij de gemeentelijke ambities voor de Kromme Rijn worden meegenomen. Daarna zal het project verder ontwikkeld worden. De oplevering staat gepland voor 2024.

Basisschool Rijnvliet

De bouw van Kindcentrum Rijnvliet is aangevangen en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 opgeleverd.

Basisschool Leeuwestejn Noord

Het nieuwe gebouw komt midden in de wijk Leeuwestejn en krijgt een natuurlijk en duurzaam karakter. De bouw is naar verwachting gereed in het najaar van 2022.

Cartesiusdriehoek

In de Cartesiusdriehoek komt een basisschool in combinatie met een sporthal. Het definitief ontwerp van het stedenbouwkundig plan is bijna gereed. Samen met het schoolbestuur wordt nu invulling gegeven aan de tijdelijke huisvesting, in afwachting van de definitieve huisvesting. De bouw start naar verwachting in 2023 en is in 2025 gereed.

Projecten Voortgezet Onderwijs

Globe College, Bontekoelaan 179

Het betreft een renovatie gecombineerd met nieuwbouw aan de Bontekoelaan voor 800 leerlingen inclusief een sporthal. De bouw aan de Bontekoelaan is inmiddels gestart.

Bonifatius College, Burgemeester Fockema Andreaelaan 7

Betreft de renovatie en uitbreiding van het Bonifatius College. Het project bevindt zich in de uitvoeringsfase. De planning is om in 2022 bij het 100-jarig bestaan een gerenoveerd gebouw te hebben dat tevens is uitgebreid.

Internationale School Utrecht, Cambridgelaan

De haalbaarheid voor de definitieve huisvesting van de International School voor 1.200 leerlingen op de locatie aan de Cambridgelaan op het USP De Uithof is in 2018 onderzocht. Het betreft een nieuwbouwproject. De Bouwvelop is eind 2019 vastgesteld en het bestemmingsplan traject is gestart. Het project zit in de ontwerpfase, maar heeft in deze fase vertraging opgelopen en zal niet voor 2023 gereed zijn. De raad is hier begin maart over geïnformeerd door middel van een raadsbrief. De vertraging is het gevolg van het gegeven dat de ISUtrecht meer tijd nodig heeft om zijn financieringsdeel van de nieuwbouw goed te organiseren en vast te leggen. Deze vertraging heeft mogelijk financiële consequenties. Deze worden inzichtelijk gemaakt en hier komen we bij de 2e bestuursrapportage op terug.

Academie Tien, Berlijnplein

In Leidsche Rijn Centrum Oost zal aan het Berlijnplein eind 2022 de nieuwe VO school Academie Tien (NUOVO) haar deuren openen. Het definitief ontwerp is gereed. Op dit moment bevindt het project zich in de aanbestedingsfase.

X11, Merwedekanaalzone

In Merwedekanaalzone deelgebied 5 komen twee basisscholen en een school voor voortgezet onderwijs, in combinatie met een sporthal. Het definitief ontwerp van het stedenbouwkundig plan is bijna gereed. Samen met de schoolbesturen is gewerkt aan een gewenste inpassing. De bouw van de eerste school voor basisonderwijs zal naar verwachting afgerond zijn in 2025.

College Overvecht

Betreft de nieuwbouw van een school voor het voortgezet onderwijs. Voor deze nieuwe school is een locatieonderzoek opgestart in samenwerking met het schoolbestuur. Dit onderzoek inventariseert de mogelijkheden van een groot aantal locaties, hierbij wordt ook de omgeving bij betrokken. Doel is te komen tot een shortlist met haalbare locaties waaruit vervolgens een keuze gemaakt kan worden.

College Vleuten de Meern

Betreft de nieuwbouw van een school voor het voortgezet onderwijs. Voor deze nieuwe school is een locatieonderzoek gaande. Een beperkt aantal locaties is als mogelijk haalbaar aangemerkt. Binnenkort zal hier een keuze in gemaakt kunnen worden.

5.1.5. Programma Utrechts Vastgoed

In de [Nota Kapitaalgoederen 2020-2023](#) zijn alle benodigde investeringen in het maatschappelijk vastgoed gepresenteerd. Deze investeringsplanning wordt jaarlijks geactualiseerd en toegelicht in het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).

In onderstaande rapportage wordt een korte toelichting gegeven op de voortgang van de vijf grote projecten in het programma Vastgoed.

Over de voortgang van de Domtoren wordt u halfjaarlijks middels een aparte raadsbrief geïnformeerd. Onderstaande informatie betreft slechts een beknopte samenvatting.

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project**	x € 1.000	Project gereed in jaar
Domplein 021 (Domtoren)	2016	*	*		2024
Musketon	2018	*	*		2024
Sportcampus deel 1	2019	*	*		2022
Isotopenweg - Lageweide (Depot Centraal Museum)	2021	*	*		2024
Totaal		58.815	90.704		

*) Voor de afzonderlijke investeringsbedragen verwijzen wij naar de geheime bijlage behorende bij de programmabegroting 2021 en het MPUV 2021.

***) Het betreft de prognose ten opzichte van het geautoriseerde/vrijgegeven budget. Voor een aantal projecten wordt bij deze bestuursrapportage aanvullende autorisatie gevraagd.

Domplein 021 (Domtoren)

Het doel van de restauratie van de Domtoren is het zodanig verbeteren van de technische staat van de toren dat deze 50 jaar zonder grootschalig onderhoud zou moeten kunnen meegaan, waarbij maximaal behoud van cultuurhistorisch belangrijk materiaal voorop staat. Aannemingsbedrijf Nico Bont heeft eind 2019 de opdracht gekregen voor de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn gestart in 2020 en zullen naar verwachting lopen tot en met 2024. Ondanks de huidige coronacrisis gaat het restauratiewerk door en verloopt deze volgens planning, waarbij in 2020 het natuursteen van twee van de acht zijden van de achtkant van de lantaarn (3e geleding) en één van de vier zijden van de tweede geleding zijn gerestaureerd.

De bezoekerslift die het mogelijk maakt voor bezoekers om de Domtoren tegen een kleine vergoeding van boven te bezichtigen, zal in gebruik genomen worden zodra de coronamaatregelen dit weer toe laten.

In het kader van de subsidieregeling Erfgoedparels 2021 is in november 2020 een nieuwe subsidieaanvraag voor 0,7 miljoen euro ingediend bij Provincie Utrecht. De gemeente is nog in afwachting of de subsidieaanvraag tot een toekenning zal leiden en moet hierbij concurreren met andere ingediende initiatieven.

Stichting Utrechts eigen Dom heeft in december 2020 een donatie van 0,1 miljoen euro gedaan voor de restauratie en verwante activiteiten zoals het realiseren van de bezoekerslift.

Musketon

De bijna 40-jarige Musketon wordt geheel gerenoveerd. Zowel technisch als functioneel zal het gehele gebouw aangepakt worden. Om te komen tot een gedragen project is er, naast overleggen met de huurders, een intensief participatietraject met de bewoners van Lunetten en daarmee de gebruikers van de Musketon. Na overleg met alle betrokkenen zijn er begin 2021 nog drie scenario's over waarin de theaterzaal zijn doel en (fysieke) functie behoudt. Verkenning van de ontwerpen laten voor de opties een financieel knelpunt zien die niet op te lossen lijkt binnen de exploitatie. Daarnaast heeft Historische Vereniging Oud-Utrecht de gemeentelijke monumentale status aangevraagd voor zowel buiten als binnenzijde van de Musketon. De mogelijkheden en ontwerpen worden in de volgende ontwerpfase verder uitgewerkt en zoveel mogelijk geoptimaliseerd. De financiële consequenties worden in het MPUV 2022 in beeld gebracht. Planning is hierdoor verschoven en we gaan er nu vanuit dat medio 2021 een gedragen schetsontwerp kan worden vastgesteld. Rekening houdend met een jaar ontwerpen en aanbesteden betekent dit dat de bouwwerkzaamheden eind 2022 gestart kunnen worden en in de loop van 2024 wordt afgerond.

Sportcampus deel 1

Na een intensief ontwerp- en engineeringproces, heeft in het laatste kwartaal van afgelopen jaar de aanbesteding plaatsgevonden van de bouwwerkzaamheden. Naast de aanpassingen die nodig zijn voor de uitbreiding van het Leidsche Rijn College, wordt dit gebouw verduurzaamd naar een energieneutraal gebouw (ENG). Het gebouw wordt in warmte en koude zelfvoorzienend.

Conform de afspraken die eind 2019 gemaakt zijn met de gebruiker (het schoolbestuur), de huurder Vastgoed Exploitatie Binnensport en de versnellingsopgave energieneutraal kernvastgoed, is het ontwerp vertaald in een voor uitvoering gereed plan waarvan de uitvoering inmiddels (begin 2021) is gestart. De verwachting is dat eind 2021 het project opgeleverd wordt. De financiële afhandeling van het project zal nog doorlopen in 2022.

Belangrijk risico dat nog aanwezig is, is de aanwezigheid van archeologische vondsten in de grond aangezien er een tweetal grote warmtebuffers worden aangebracht in het aangrenzende terrein. Overigens zal dit het bedrijfsproces van de school niet beïnvloeden, omdat de primaire warmtevoorziening op dit moment al aanwezig is en deze behouden kan blijven zolang dit nodig is.

Isotopenweg – Lageweide (Depot Centraal Museum)

Al sinds 2012 wordt gekeken naar een nieuwe adequate plek voor het verouderde depot waarin Centraal Museum, Erfgoed van de Gemeente Utrecht en Erfgoed van de Provincie Utrecht nu gevestigd zijn. Het huidige depotgebouw is vol en voldoet klimatologisch en technisch niet meer aan de eisen rond museaal depotbeheer.

In december 2020 heeft de gemeenteraad steun gegeven aan de inhoudelijke en financiële kaders van de ontwikkeling van het nieuwe gebouw aan de Isotopenweg. Inmiddels maken Universiteitsmuseum en Museum Speelklok ook deel uit van de voorbereiding. De Vastgoedorganisatie Utrecht en Culturele Zaken werken nauw met alle gebruikers samen aan de voorbereiding. Daartoe wordt een integraal ontwerpteam geselecteerd die invulling kan geven aan de specifieke vraag om collectie, duurzame en circulaire ambities en architectuur op deze bijzondere plek te verbinden.

Er is een kostendeskundige ingeschakeld om het programma van eisen om te zetten in een raming. Dit bedrag is opgenomen in paragraaf 5.2 Bijstuuringsvoorstellen investeringsprojecten 2021 (tabel Uitbreidingsinvesteringen categorie A) en zal met het vaststellen van de eerste bestuursrapportage 2021 worden geautoriseerd. Start van het project is in 2021, de verwachte oplevering in 2024.

5.2 Bijsturingsvoorstellen investeringsprojecten 2021

5.2.1. Investeringsprojecten Bereikbaarheid

In het MPB, als onderdeel van het MPR worden voorstellen gedaan voor herprogrammering. In bijlage (Relatie actualisatie MPB 2021 met eerste bestuursrapportage) bij het MPR, wordt de relatie met de programmering MPB ten opzichte van het vrij vragen van kredieten toegelicht. Het moment van vrij vragen is afhankelijk van het moment waarop het project start. Budgetten zullen worden vrij gevraagd in de programmabegroting van het jaar waarin het project gaat starten. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in 2021 vragen we de kredieten vrij bij de 1e bestuursrapportage. De kredieten die bij de Eerste Bestuursrapportage moeten worden vrij gevraagd zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2020 cfm. Programma-Begroting 2021	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
x € 1.000			
Uitbreidingsinvesteringen categorie A			
Inpassing van knelpunten en investeringswensen MPB 2021			
Vorrangspein 't Goylaan	1.200	75	1.275
Verkeersmanagement (bewegwijzering en bijdragen van derden voor Proof of Concept en Slimme kruisingen)	5.050	1.730	6.780
Bijdrage onsluiting Fort de Gagel	0	185	185
Maatregelen Vondellaan voor bereikbaarheid station	1.600	1.065	2.665
Vaartsche Rijn incl. maatregelen Linschotensingel	2.717	400	3.117
Gemeentelijke inzet Ring Utrecht	136	88	224
Herprogrammering No Regret			
Fietsroute om de Zuid- Fietsroute richting Lunetten (inclusief provinciale subsidie)		1.454	1.454
Fietsmaatregelen om de Noord- fietsstraat Menno Coehoorn, 's Gravesande en Joh. de Bekastraat		860	860
No regret HOV- MWKZ / Europalaan Zuid (provinciale subsidie)		2.148	2.148
No regret OV- verbinding Overvecht USP/ Kardinaal de Jongweg (provinciale subsidie)		1.905	1.905
Bijdragen derden			
Actieplan verkeersveiligheid t/m 2024	2.173	1.146	3.319
Moldaudreef	700	301	1.001
OV doorstroming	0	1.906	1.906
Alternatieve route Platolaan	900	400	1.300
Vechtroute	3.200	1.000	4.200
Onderdoorgang Locomotiefstraat (Cartesiusdriehoek)	4.900	5.600	10.500
Proof of concept en Slimme kruisingen (zie hierboven bij inpassing knelpunten)			
Projecten luchtkwaliteit t/m 2024 (Elektrisch vervoer)	5.196	215	5.411
Inpassing van kasritme			
As Votulast	700	900	1.600
Overige aanpassingen in 1e Berap			

Budgetten actieplan verkeersveiligheid t/m 2024	3.319	3.596	6.915
Projecten luchtkwaliteit t/m 2024	5.411	2.024	7.435
Invoeren betaald parkeren		1.200	1.200
Subtotaal investeringen categorie A	37.202	28.199	65.401
Herprogrammering investeringen in categorie B			
Subtotaal investeringen categorie B	0	0	0
Totaal	37.202	28.199	65.401

Naast het vrij vragen van kredieten voor de projecten die zijn opgenomen in de herprogrammering in het MPB 2021, vragen we hier ook kredieten vrij voor het actieplan verkeersveiligheid t/m 2024, Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit t/m 2024 en voor de invoering van betaald parkeren. Hieronder lichten we dit toe.

Actieplan verkeersveiligheid tot en met 2024

Bij de Voorjaarsnota 2018 is met ingang van 2020 een structureel budget beschikbaar gesteld voor verkeersveiligheid. Een deel van dit budget wordt ingezet voor structurele programmakosten. Het resterende bedrag wordt ingezet voor projecten binnen het actieplan verkeersveiligheid. Dit actieplan is als project opgenomen in de investeringsstaat, maar het krediet is nog niet aangepast voor deze bedragen. Daarom stellen we voor om de beschikbare financiële ruimte voor de jaren 2020 tot en met 2024 toe te voegen aan het beschikbaar gestelde krediet voor het actieplan verkeersveiligheid. Het gaat in totaal om een bedrag van 3,596 miljoen voor de periode 2020 t/m 2024.

Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit tot en met 2024

Voor Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit was een krediet vrij gevraagd voor de periode t/m 2020. Voor de uitvoering van de maatregelen vragen we nu een bedrag van 2,024 miljoen euro vrij (inclusief 0,967 miljoen euro bijdragen van derden). In dit bedrag is de herprogrammering van 0,215 miljoen euro voor elektrisch vervoer opgenomen, zoals is toegelicht in het MPB.

Invoeren betaald parkeren tot en met 2024

Het college van burgemeester en wethouders voert de door de gemeenteraad vastgestelde procedure invoering betaald parkeren uit. Een parkeerdrukmeting en een draagvlakmeting zijn onderdeel van de procedure. Uitbreiding en/of vervanging van het betaald parkeren is een continue proces waarbij het investeringskrediet telkens voor een periode van vier jaar wordt aangevraagd. Voor de periode 2021-2024 vragen wij om een krediet van 1,2 miljoen euro.

5.2.2. Investeringsprojecten Openbare Ruimte en Groen

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programma-begroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijziging	x € 1.000
				Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Wal- en kluisuren (t/m rak 21)	52.600	0	15.200	67.800
Wal- en kluisuren (rak 22)	15.000	0	0	15.000
Uitbreidingsinvesteringen categorie B	19.093	0	0	19.093
Totaal	86.693	0	15.200	101.893

Wal- en kluisuren

Anticiperend op het rapport van Antea Group en uitgaande van de door Antea Group genoemde onderkant van de bandbreedte resteert een knelpunt van 15,2 miljoen euro. Om de kapitaallasten hiervoor te dekken is bij de Programmabegroting 2021 het benodigd budget van 0,555 miljoen euro structureel beschikbaar gesteld. Wij stellen voor het bedrag van 15,2 miljoen euro toe te voegen aan het reeds beschikbare budget.

Projecten uit de nota kapitaalgoederen

Voor 2021 is 19,093 miljoen euro vrijgegeven voor de projecten uit de nota kapitaalgoederen. Met de vaststelling van de nota Beheer openbare ruimte in 2021, worden vervangingsinvesteringen geactiveerd vanaf 0,1 miljoen euro. De projecten voor de vervangingsinvesteringen blijven in 2021 binnen het vrijgegeven bedrag van 19,093 miljoen euro.

Zie [Nota Beheer Openbare Ruimte](#)

5.2.3. Investeringsprojecten Onderwijs

In onderstaande tabellen is inzicht gegeven in de actuele autorisaties van de vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen binnen Onderwijs. Uitgangspunt hiervoor zijn de geautoriseerde uitgaven conform de Programmabegroting 2021. De gereedmeldingen bij de Jaarstukken 2020 (autorisaties) zijn hierop in mindering gebracht, evenals de voorgestelde wijziging.

	x € 1.000			
Vervangingsinvesteringen Onderwijs	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programmabegroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Primair Onderwijs	131.336	-10.135	0	121.201
Voortgezet Onderwijs	59.379	-10.378	0	49.001
Totaal	190.714	-20.513	0	170.202

	x € 1.000			
Uitbreidingsinvesteringen A Onderwijs	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programmabegroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Primair Onderwijs	92.003	-7.960	-1.325	82.718
Voortgezet Onderwijs	194.529	0	0	194.529
Totaal	286.532	-7.960	-1.325	277.247

Voorgestelde wijziging

Al Hambra

Project Al Hambra is komen te vervallen. Voor de ruimtevrage van Al Hambra was een beschikking verleend om de bestaande locatie uit te breiden. Deze uitbreiding is echter niet gerealiseerd. Later is de mogelijkheid gevonden om door middel van het gebruik van een dislocatie de ruimtevrage op te lossen. Een deel van de school is daar nu gehuisvest. Daarmee is de uitbreiding, waar de beschikking voor verleend is, onnodig geworden, daarom verlagen we in bovenstaande tabel het geautoriseerde bedrag. Het budget blijft binnen het Programma Onderwijshuisvesting.

Aanpassing projecten

Weerdsingel

De verbouwing van het pand aan de Weerdsingel is in overleg met het schoolbestuur versneld. Om dit mogelijk te maken heeft Stichting Monton een plan uitgewerkt, waarbij middels een gefaseerde uitvoering de school eerder haar intrek in de Weerdsingel kan nemen. De start zal plaatsvinden in 2021 en de renovatie is gereed in 2022.

5.2.4. Investeringsprojecten Samenleven en Sport

In de [Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023](#) is vorig jaar het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2021 (MPUV). Met de

actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabel staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2021 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2021 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst verwijzen wij het MPUV 2021 en de daarbij behorende geheime bijlage.

	x € 1.000			
Vervangingsinvesteringen Sport	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programmabegroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	7.401	-145	-1.293	5.963
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	9.110	-2.658	-1.900	4.552
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	19.738	-6.590	-2.851	10.297
10Volkstuinen (gebouwen)	155	-155	0	0
Zwembaden (gebouwen en installaties)	3.654	-696	-810	2.148
Totaal	40.058	-10.244	-6.854	22.960

	x € 1.000			
Uitbreidingsinvesteringen A Sport	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programmabegroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	4.971	0	-1.010	3.961
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	4.018	0	105	4.123
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	8.941	-926	-506	7.509
Totaal	17.930	-926	-1.411	15.593

5.2.5. Investeringsprojecten Utrechts Vastgoed

In de [Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023](#) is het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2021 (MPUV). Met de actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabellen staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2021 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2021 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst en voorgestelde wijzigingen verwijzen wij het MPUV 2021 en de daarbij behorende geheime bijlage.

Vervangingsinvesteringen

				x € 1.000
Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programma-begroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Cultuur	15.120	-	5.445	20.565
Erfgoed	51.708	-695	439	51.452
Gemeentelijke Huisvesting	12.516	-10.600	360	2.276
MFA's	54.759	-	-2.229	52.530
Welzijn	15.308	-	-1.650	13.658
Zorg	4.543	-822	700	4.421
Overig/Overig beleid	9.206	-	-2.595	6.611
Totaal	163.160	-12.117	470	151.513

Uitbreidingsinvesteringen

				x € 1.000
Uitbreidingsinvesteringen categorie A	Geautoriseerde uitgaven t/m 2021 conform Programma-begroting 2021	Gereedmeldingen Jaarstukken 2020	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2021
Cultuur	3.100	-	31.700	34.800
Gemeentelijke Huisvesting	1.400	-	349	1.749
MFA's	6.397	-6.397	-	-
Welzijn	4.365	-2.300	-	2.065
Zorg	590	-	-	590
Overig/Overig beleid	243	-	-	243
Totaal	16.095	-8.697	32.049	39.447

In de Programmabegroting 2021 zijn ook geplande uitbreidingsinvesteringen categorie B opgenomen. Deze projecten zijn nog niet geautoriseerd bij de programmabegroting en daarom zijn deze ook niet opgenomen in de voorgestelde wijzigingen bij deze bestuursrapportage.

6. Budget neutrale bijsturingvoorstellen

6.1 Financiële voorstellen

In de bijsturingvoorstellen worden voorstellen gedaan om onttrekkingen aan reserves te doen, budgetten over te hevelen over programma's heen of de hoogte van de baten en lasten aan te passen. Deze bijsturingvoorstellen zijn budget neutraal en hebben geen financiële impact op de programmabegroting.

Hieronder is een totaaloverzicht van alle budgettair neutrale wijzigingen per programma opgenomen.

Programma's	x € 1.000 Budgettair neutrale wijzigingen
Algemene middelen	0
Bereikbaarheid	0
Bewoners en Bestuur	-28
Cultuur	1.204
Diverse programma's	0
Duurzaamheid	223
Economie en Werkgelegenheid voor iedereen	39
Ondersteuning op maat	0
Onderwijs	-1.068
Openbare ruimte en Groen	988
Overhead	-55
Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en Erfgoed	0
Samenleven en Sport	0
Utrechts Vastgoed	0
Veiligheid	0
Vennootschapsbelasting	0
Volksgesondheid	0
Werk en Inkomen	0
Bruto resultaat	1.303
Mutaties op de reserve	-1.303
Bewoners en Bestuur	-92
Duurzaamheid	-223
Openbare ruimte en Groen	-988
Netto resultaat	0

6.1.1. Bewoners en Bestuur

Budgettair neutrale bijsturingvoorstellen

Kapitaallasten budget Klantverwijssysteem

(Sub)doelstelling		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Overhead, Mens en organisatie	-55,4				
Naar	Bewoners en bestuur, 2,3 kwaliteit dienstverlening is....	55,4				

x € 1.000

Beslispunt:
Het budget voor kapitaallasten van het klantverwijssysteem overzetten van Programma overhead (F&H) naar programma bewoners en bestuur (PDV)

Argument:
De nieuwe investering is geactiveerd in het programma Bewoners en Bestuur omdat het daar in gebruik is. Met deze overboeking van het budget brengen we budget en lasten bij elkaar.

Exploitatiebijdrage voor de ROM

(Sub)doelstelling		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Bewoners & Bestuur	-175	-175	-175	-175	0
Naar	Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	175	175	175	175	0

x € 1.000

Beslispunt:
0,175 miljoen euro EBU budget uit programma Bewoners & Bestuur overhevelen naar programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen voor de exploitatiebijdrage voor de ROM voor de periode van 2021 tot en met 2024.

Argument:
Het betreft meerjarige (4+) afspraken, vastgelegd in de bestuursovereenkomst ROM en convenant U10-EBU-ROM. Daarnaast wordt inhoudelijk gestuurd op de ROM vanuit de doelstellingen van programma Economie. Hierom is het logisch om de bekostiging van de exploitatiebijdrage aan de ROM volledig bij programma Economie te beleggen.

Onttrekking reserveverkiezing

(Sub)doelstelling		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Bewoners en bestuur, verkiezingen, kosten verkiezingsborden		69			
van	Bewoners en bestuur, verkiezingen, kosten VIBES		11			
van	Bewoners en bestuur, verkiezingen, kosten mobiel stembureau		12			
Naar	Reserve verkiezingen		-92			

x € 1.000

Beslispunt:
Conform amendement A2020/153 de kosten voor de verkiezingsborden, de Vibes en de mobile bus gemaakt bij de tweede kamerverkiezing ten laste te brengen van de reserve verkiezingen

Argument: Dit is de uitwerking van amendement A2020/153

Storting reserve verkiezingen

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
	Bijdrage waterschappen voor verkiezing 2023			-58			
	Reserve verkiezingen			58			

Beslispunt: Storten van jaarlijkse bijdrage uit het gemeentefonds voor de waterschapsverkiezingen 2023
 Argument: Uit het gemeentefonds ontvangen wij jaarlijks een bijdrage van de Waterschappen voor de Waterschapsverkiezingen. Deze storten we in de reserve en onttrekken we in het jaar dat er een Waterschapsverkiezing is.

6.1.2. Duurzaamheid

Budgettair neutrale bijstuuringsvoorstellen

Verhogen baten en lasten in verband met subsidies onderdeel Uitwerken Energieambities

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Uitwerken van de energieambities	Verhogen baten RRE - energie	-500	-242			
Naar	Uitwerken van de energieambities	Verhogen lasten RRE - energie	500	242			
Van	Uitwerken van de energieambities	Verhogen baten IRIS - energie	-228				
Naar	Uitwerken van de energieambities	Verhogen lasten IRIS - energie	228				

Beslispunt: De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken Energieambities te verhogen met 0,992 miljoen euro in verband met de hiervoor ontvangen subsidies.

Argument: Gemeente Utrecht heeft in 2021 binnen de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) subsidie ontvangen vanuit het Rijk (0,742 miljoen euro). Deze regeling is specifiek bedoeld om huishoudens te ondersteunen bij het reduceren van hun Energiegebruik. Daarnaast worden er kosten gemaakt voor het Europese project IRIS (Internationale Research en Innovatie Samenwerking) waarvoor subsidie is ontvangen (0,228 miljoen euro).

Verhogen baten en lasten onderdeel Schone Bodem

			x€ 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Schone Bodem	bodemsanering Griftpark (baten)	-1.481	-	-100	0	0
				1.000			
Naar	Schone Bodem	lasten exploitatiebudget bodem	1.481	1.000	100	0	0
Van	Schone Bodem	bijdragen (baten) grondwateronttrekking	-100	-100	-100	-100	-100
Naar	Schone Bodem	dotatie risicoreserve Bodem	100	100	100	100	100
Van	Schone Bodem	onttrekking reserve Nedereindse plas	-323	-35	-35	-35	-35

Naar	Schone Bodem	lasten exploitatiebudget bodem	323	35	35	35	35
------	--------------	--------------------------------	-----	----	----	----	----

Besispunt: De baten en lasten binnen het onderdeel Schone Bodem te verhogen met:

- 2,581 miljoen euro over de jaren 2021 tot en met 2023, (respectievelijk 1,481 miljoen euro, 1,000 miljoen euro en 0,100 miljoen euro) in verband met de ontvangen subsidie voor Bodemsanering Griftpark;
- 0,100 miljoen euro per jaar van 2021 tot en met 2028 in verband met bijdragen van derden;
- 0,288 miljoen euro in 2021 en 0,035 miljoen euro van 2021 tot en met 2030 in verband met onttrekking aan de reserve Nedereindse Plas.

Argument:

- In verband met de toegekende incidentele specifieke uitkering Bodemsanering Griftpark voor fase 1 en 2 van het Bestparc-onderzoek, worden de begrote baten en lasten binnen het programma Duurzaamheid opgehoogd voor de jaren 2021 tot en met 2023 (in totaal 2,581 miljoen euro).
- De baten van het programma duurzaamheid onderdeel bodem nemen de komende 8 jaar toe met 0,100 miljoen euro per jaar door het meerjarig ramen van verwachte bijdragen die derden betalen als gevolg van grondwateronttrekkingen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de risicoreserve Bodem om mogelijke kosten van sanering te kunnen opvangen.
- In navolging van het raadsbesluit '[Keuze scenario sanering Nedereindseplas](#)' op 1 oktober 2020, worden voor de uitvoering van blijvende monitoring van de waterkwaliteit aan de Oostplas, diverse investeringen gedaan aan grondwerk, hekwerk en aanplanting van vegetatie. Hier wordt in 2021 een bedrag van 0,288 miljoen euro onttrokken aan de reserve Nedereindseplas. Ook worden de jaarlijkse kosten voor 10 jaar nazorg in de periode 2021 t/m 2030 (in totaal 0,350 miljoen euro) onttrokken aan deze reserve.

6.1.3. Openbare Ruimte en Groen

Budgettaire neutrale bijstellingsvoorstellen

Verhogen baten en lasten Project Nederland Schoon

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Schoonhouden van de openbare ruimte	Verhogen baten Schoon (incidenteel)	-560	0	0	0	0
Naar	Schoonhouden van de openbare ruimte	Verhogen lasten Schoon (incidenteel)	560	0	0	0	0

Besispunt:

Verhogen baten en lasten Project Nederland Schoon (incidenteel).

Argument:

Net als voorgaande jaren ontvangt de gemeente Utrecht een vergoeding vanuit de raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022

De hogere baten en lasten zijn het gevolg van een ingediend projectvoorstel om extra maatregelen te nemen tegen zwerfafval. In 2021 gaat het om een geraamd bedrag van 0,56 miljoen euro. Deze middelen zijn bestemd voor het beïnvloeden van gedrag door voorlichting en informatievoorziening, stimuleren van participatie en pilots met nieuwe manieren van schoonmaken.

nemen tegen zwerfafval. In 2021 gaat het om een geraamd bedrag van 0,56 miljoen euro. Deze

Onttrekking reserve voor investeringen Meerjaren Groenprogramma in 2021

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Onttrekking reserve Meerjaren Groenprogramma	-863	0	0	0	0
Naar	Ontwikkelen van een aantrekkelijke groen	Lasten Meerjaren Groenprogramma	863	0	0	0	0

Beslispunt:
Een bedrag van 0,863 miljoen euro te onttrekken voor de investeringen van het Meerjaren Groenprogramma in 2021.

Argument:
In de reserve Meerjaren Groenprogramma zijn middelen gereserveerd om schommelingen in de uitgaven op de groenprojecten op te vangen. In de programmering van het Meerjarengroen programma worden deze middelen ingezet in 2021 voor de uitvoering van diverse groenprojecten.

Enmalige onttrekking reserve ophaaldienst

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Het afval ophalen en de infrastructuur	Onttrekking reserve Ophaaldienst	-125	0	0	0	0
Naar	Het afval ophalen en de infrastructuur	Verhogen lasten onderhoud vervoermiddelen	635	0	0	0	0
Van	Het afval ophalen en de infrastructuur	Verlagen lasten Afvalverwerking	-510	0	0	0	0

Beslispunt:
Een bedrag van 0,125 miljoen euro éénmalig te onttrekken aan de reserve Ophaaldienst in het jaar 2021.

Argument:
De verwachte hogere lasten van het onderhoud wagenpark en de verwachte lagere afrekening AVU jaar 2020 worden per saldo gecompenseerd uit de reserve ophaaldienst middels een eenmalige onttrekking.

6.1.4. Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen

Budgettair neutrale bijstuuringsvoorstellen

Overheveling subsidiebudget Museum Sonneborg van programma Economie naar Cultuur

			x € 1.000				
(Sub)doelstelling			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Economie & Werkgelegenheid voor iedereen		-136	-136	-136	-136	-136
Naar	Cultuur		136	136	136	136	136

Beslispunt:
Overhevelen van het subsidiebudget voor Museum Sonnenborgh van 0,136 miljoen euro van het programma Economie naar programma Cultuur.

Argument:
Dit betreft het subsidiebudget voor Museum Sonnenborgh dat vanaf 2021 wordt overgeheveld van programma Economie naar programma Cultuur. Het account Museum Sonnenborgh valt, in lijn met andere gesubsidieerde musea in Utrecht, vanaf 2021 onder het programma Cultuur.

Bijsturingvoorstellen in verband met de uitwerking maatregelenpakket 3 Corona zoals opgenomen in de programmabegroting 2021

		x € 1.000				
	(Sub)doelstelling (binnen programma's	2021	2022	2023	2024	2025
Van	Onttrekking reserve ROM	-1.500				
Naar	Storting reserve OMU	1.500				
Van	Bestemmingsreserve Corona	-500				
Naar	Reserve ROM	500				
Van	Bestemmingsreserve Corona	-500				
Naar	Reserve OMU	500				

Beslispunt:

- Van de 3 miljoen euro van de risicoreserve Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM), 1,5 miljoen euro bestemmen voor een risicoreservering Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU), voor de uitwerking van het maatregelenpakket 3 Corona zoals opgenomen in de programmabegroting 2021. Hiermee bedraagt de totale kapitaalverstrekking van de gemeente Utrecht aan de ROM 6 miljoen euro.
- Uit de bestemmingsreserve Corona 0,5 miljoen euro over te hevelen naar de nieuw ingestelde risicoreserve OMU voor de uitwerking van het maatregelenpakket 3 Corona zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en de risicoafdekking op 50% te stellen.
- Uit de bestemmingsreserve Corona 0,5 miljoen euro overhevelen naar de risicoreserve ROM, voor de voor de uitwerking van het maatregelenpakket 3 Corona zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 en gelijktijdig de risicoafdekking te verlagen naar 33,3% en de Utrechtse bijdrage aan het ROM fonds te verhogen met 2 miljoen euro.

Argument: In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Voor de ROM en OMU is aanvullend 1 miljoen euro beschikbaar gesteld in de programmabegroting 2021. Bij het instellen van de risicoreserve ROM was deze nog op 100% van het verstrekte kapitaal gesteld. In de praktijk blijkt dit gezien het werkelijke risico, te hoog. Door deze reserve te splitsen in een risico afdekking voor de ROM én een risico afdekking voor de OMU, met gelijktijdig een verlaging van de risicoafdekking en de extra bijgestorte middelen, kan er meer fondsvermogen worden gefinancierd door de gemeente Utrecht. Dit zal bijdragen aan het duurzame herstel uit de coronacrisis.

In de raadsbrief 'Uitwerking Maatregelenpakket 3 Werken, Opleiden en Begeleiden' (...maart 2021) bent u geïnformeerd over de uitgangspunten voor interventies OMU en dat er een risicoafdekking van 50% wordt gehanteerd. Met een risicoafdekking van 50% kan een fondsvermogen van 4 miljoen euro aan het OMU worden verstrekt.

We stellen voor, in lijn met advies van de Taskforce Corona, de risico afdekking van het ROM fonds te verlagen naar 33,3%. Ervaring bij andere ROM-fondsen in Nederland laat zien dat met deze afdekking van het risico, het revolverende karakter behouden kan blijven. De Utrechtse bijdrage aan het ROM Fonds (kapitaalverstrekking) kan hiermee worden verhoogd met 2 miljoen euro, naast de 1 miljoen euro waarover reeds was besloten bij de programmabegroting 2021.

Door een extra bijdrage te doen aan het ROM fonds, kunnen we samen met onze partners de maximale co-financiering (16 miljoen euro) opbrengen en kunnen we hiermee de maximale bijdrage van Rijk (16 miljoen euro) realiseren. Hiernaast werkt de bijdrage aanjagend voor private investeringen omdat ROM een co-investerings eis heeft van minimaal 50% door private investeerders per transactie. De ervaringen met de COL-regeling en verschillende onderzoeken laten zien dat er in de regio een flinke behoefte is aan kapitaal en door de coronacrisis zal die behoefte alleen maar groter worden. Een groot deel van deze kapitaalbehoefte concentreert zich in de gemeente Utrecht. Door de kaders van de Regionale Economische Agenda (REA) te hanteren voor de investeringen wordt gegarandeerd dat het geld besteed wordt aan duurzame economische oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

De verlaging van de risico reserve ten opzichte van het uitgezette kapitaal leidt tot hogere rentekosten van 0,04 miljoen euro. Deze zullen worden gedekt uit het programma Economie en Werkgelegenheid voor Iedereen.

6.1.5. Werk en Inkomen

Budgettair neutrale bijsturingvoorstellen

Niet doorvoeren besparingsopdracht voor verlaging van het normbedrag van schoolverlaters in de bijstand

(Sub)doelstelling			x € 1.000				
			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Verstrekken bijstand	BUIG	-80	-80	-80	-80	-80
Naar	Verstrekken bijstand	BUIG	80	80	80	80	80

Beslispunt:

De besparingsopdracht voor verlaging van het normbedrag van schoolverlaters in de bijstand niet door te voeren en te dekken door de begroting voor juridische kosten in dezelfde doelstelling te verlagen.

Argument:

In de Programmabegroting 2020 hebben wij in het kader van begroting in balans een besparingsvoorstel gedaan om per 2021 het normbedrag voor schoolverlaters in de bijstand te verlagen met 20%. In de uitwerking blijkt dat, mede vanwege nieuwe jurisprudentie, deze besparingsmaatregel bijna geen opbrengsten heeft. Uit de jurisprudentie blijkt dat het studentenreisproduct moet worden meegeteld bij het bepalen van het normbedrag, waarop de korting gebaseerd zou moeten worden. Hierdoor liggen het bijgestelde normbedrag en bijstandsnorm niet ver genoeg uit elkaar voor substantiële opbrengsten. Daarnaast wordt hierdoor onderscheid gemaakt tussen MBO- schoolverlaters en HBO/WO- schoolverlaters, waarbij deze eerste groep een groter nadeel ondervindt. Sinds de coronacrisis is het uitdagender voor studenten om gemotiveerd te blijven voor hun opleiding en tegelijkertijd moeilijker om aan een baan te komen. Dit maakt het zowel financieel als inhoudelijk onwenselijk om de schoolverlaterskorting in te voeren. We stellen voor daarom om deze maatregel niet door te voeren. Wij maken een budgettair neutraal bijsturingvoorstel om het ingeboekte bedrag van 0,08 miljoen euro op te vangen binnen programma Werk en Inkomen, doelstelling inkomen door de begroting voor juridische kosten in deze doelstelling met hetzelfde bedrag te verlagen.

6.1.6. Onderwijs

Budgettair neutrale bijsturingvoorstellen

Overheveling budget Amateurkunsteducatie

(Sub)doelstelling			x € 1.000				
			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Onderwijs - Talentontwikkeling 0-12 jaar		-1015	-1015	-1015	-1015	-1015
Naar	Cultuur - Participatie		1015	1015	1015	1015	1015

Beslispunt:

Vanaf 1 januari 2021 het budget Amateurkunsteducatie van het programma Onderwijs naar het programma Cultuur overhevelen – nadere regel Amateurkunsteducatie

Argument:

Dit betreft het budget voor de nadere regel Amateurkunsteducatie dat vanaf 2019 door het programma Cultuur wordt uitgevoerd. De naderere regel Amateurkunsteducatie is in 2019 ingesteld na het wegvallen van Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) als uitvoerende organisatie voor Amateurkunsteducatie. Het UCK als subsidierelatie en het bijbehorende subsidiebudget maakte onderdeel uit van het programma Onderwijs. Nu uitvoering van de nadere regel Amateurkunsteducatie al bij programma Cultuur was onder

gebracht is het voorstel vanaf 2021 ook het budget Amateurkunsteducatie van het programma Onderwijs naar het programma Cultuur over te hevelen.

Budgettair neutrale bijsturingvoorstellen

Overheveling personele kosten die samenhangen met bovengenoemd budget Amateurkunsteducatie

(Sub)doelstelling		x € 1.000				
		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Onderwijs - Talenontwikkeling 0-12 jaar	-53	-53	-53	-53	-53
Naar	Cultuur - participatie	53	53	53	53	53

Beslispunt:

Vanaf 1 januari 2021 het budget Amateurkunsteducatie van het programma Onderwijs naar het programma Cultuur overhevelen - jaarlijkse personele kosten die samenhangen met punt 1.

Argument:

Dit betreft het budget voor de jaarlijkse personele kosten die samenhangen met uitvoering van de nadere regel Amateurkunsteducatie. Het voorstel is om, in lijn met overheveling van het budget Amateurkunsteducatie, dit budget over te hevelen van programma Onderwijs naar programma Cultuur.

6.1.7. Veiligheid

Budgettair neutrale bijsturingvoorstellen

Overheveling middelen Zandpad

(Sub)doelstelling		x € 1.000				
		2021	2022	2023	2024	2025
Van	7437100000 Programma Veiligheid	-222				
Naar	7067001 Programma Veiligheid	222				

Beslispunt: Overhevelen middelen Zandpad ten behoeve van toezicht en handhaving naar projectmanagementmiddelen Zandpad.

Argument: In het verleden zijn er voor 2021 en verdere jaren middelen beschikbaar gesteld voor de toezicht en handhaving op het Nieuwe Zandpad. De opening van het Nieuwe Zandpad is echter uitgesteld tot 2022. Dit betekent dat toezicht en handhaving in 2021 niet noodzakelijk is, maar dat de projectmanagementkosten (inclusief communicatie en juridische kosten) om diverse redenen wel toenemen. Wij stellen voor in 2021 de middelen met betrekking tot de toezicht en handhaving om te zetten in middelen ten behoeve van het projectmanagement.

6.1.8. Cultuur

De drie budget neutrale bijsturingvoorstellen met betrekking op Cultuur zijn al eerder opgenomen, namelijk bij het onderdeel Economie (1) en Onderwijs (2).

6.2 Overheveling taken naar gemeenten

In de september- en decembercirculaire 2020 worden extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken beschreven, de corresponderende posten. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijk programma's wordt getoetst bij de organisatieonderdelen. Hieronder een overzicht van de financiële middelen en daaronder een toelichting waarvoor het nodig is.

	x € 1.000				
Corresponderende posten	2021	2022	2023	2024	2025
Waterschapsverkiezingen	60	61	61	61	62
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp		-119			
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015		-223			
Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 - 2021		5.700			
Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	11.214				
Landelijke functies opvang (DU)	300	300	300	300	300
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	32	32	32	32	32
Gezond in de stad: impuls kansrijke start (DU)	21	21			
Vrouwenopvang (DU)	2.515	2.515	2.515	2.515	2.515
Aanpak laaggeletterdheid (DU)	187				
Uitstapprogramma prostituees (DU)	353	262	262	262	262
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	62	62	62	62	
Beschermde Wonen (IU)	2.639	2.861	2.861	2.861	2.861
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	85	85	85	85	85
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	881	881	881	881	881
Vrouwenopvang (DU)	316	316	316	316	316
Inburgering (IU)	11	24	27	27	27
Mutatie algemene uitkering	18.676	12.778	7.402	7.402	7.341
Door te vertalen naar programma's	18.676	12.778	7.402	7.402	7.341
Saldo corresponderende posten	0	0	0	0	0

Waterschapsverkiezingen

Eén keer per vier jaar organiseert Utrecht de Waterschapsverkiezingen. Hiervoor ontvangen we van de waterschappen een bijdrage van 0,240 miljoen euro. Deze bijdrage wordt in vier jaarlijkse termijnen uitgekeerd. In de jaren dat er geen waterschapsverkiezing is wordt dit budget in de egalisatiereserve 'verkiezingen' worden gestort om in een verkiezingsjaar te onttrekken.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten is voor 2021 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2021 een bedrag van 24,264 miljoen euro uit de algemene uitkering te nemen, waarvan 18,06 miljoen euro uit het subcluster Wmo 2015 en 6,204 miljoen euro uit het subcluster Jeugdhulp. Voor het onderdeel jeugdhulp leidt dit tot een uitname van 0,119 miljoen euro.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten is voor 2021 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2021 een bedrag van 24,264 miljoen euro uit de algemene uitkering te nemen, waarvan 18,06 miljoen euro uit het subcluster Wmo 2015 en 6,204 miljoen euro uit het subcluster Jeugdhulp. Voor het onderdeel WMO leidt dit tot een uitname van 0,223 miljoen euro.

Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 – 2021

Bij de besluitvorming bij de programmabegroting 2020 is op de algemene middelen een stelpost opgenomen voor deze middelen. De begroting voor het programma Ondersteuning op maat is bij de begroting 2020 en aanvullend in de Kaderbrief 2021 al aangepast. Deze middelen dienen nu ter invulling van de stelpost.

Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)

Het gaat hier om een incidentele decentralisatie uitkering om het projectvoorstel 'Eerst een thuis' uit te kunnen voeren. Zie raadsbrief op 29 mei 2020 (kenmerk: 7590300).

In de brief gaan wij in op de extra middelen van het Rijk voor ons planvoorstel ten aanzien van de ambitie om dakloosheid in onze stad en regio fors terug te dringen, waarbij het hebben van een eigen stabiele woonplek en woonomgeving voorop staat. We hebben voor dit plan vier speerpunten geformuleerd:

- Meer geschikte en betaalbare (semi)permanente woonplekken voor 'Eerst een (t)huis' in stad én regio;
- Meer financiële middelen voor passende hulp en begeleiding (meerjarig);
- Een 'Living Lab' waarin we samenwerken met kennisinstellingen om de ontwikkelingen en effecten van dit planvoorstel goed te kunnen volgen;
- Een inspanning die we als regio samen doen.

Landelijke functies opvang (DU)

Utrecht is (landelijk) penvoerder voor de subsidie aan het centrum voor seksueel geweld. Deze middelen in het gemeentefonds zijn bedoeld om de kosten van de subsidie aan hen te kunnen dekken.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

Het macrobudget van de decentralisatieuitkering Maatschappelijke opvang voor de centrumgemeentetaak (U16) van Utrecht is niet gewijzigd. Maar door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven is de objectieve verdeling tussen de centrumgemeenten wel gewijzigd. Het is noodzakelijk om deze middelen toe te voegen aan de budgetten voor de maatschappelijke opvang om zo de werkelijke kosten te kunnen dekken.

Gezond in de stad: impuls kansrijke start (DU)

Om te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijke start krijgen, zijn de eerste 1.000 dagen cruciaal. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller voor problemen op latere leeftijd. Daarom investeren we extra in de eerste 1.000 dagen van kinderen die opgroeien in een kwetsbare situatie en bieden hen een Kansrijke Start.

Vanuit de jeugdgezondheidszorg hebben we veel aandacht voor de eerste 1.000 dagen. We werken daarbij intensief samen met partners in de stad.

In meicirculaire 2019 is, vanuit Gezond In de Stad als impuls voor Kansrijke start een bedrag van 72k beschikbaar gekomen voor de jaren 2019, 2020 en 2021. Het bedrag en de bijbehorende activiteiten zitten bij VG.

De extra middelen van 21k, zijn gedurende drie jaar nodig, en worden, net als de eerder beschikbaar gestelde middelen ad 72k) ingezet op:

Een impuls om te komen tot een lokale coalitie Kansrijke Start en dit langer continueren

Deelname aan het stimuleringsprogramma Kansrijke Start van VWS.

Het delen van ervaringen over en resultaten van de aanpak ten behoeve van onder andere de monitoring via het stimuleringsprogramma en/of de rijksoverheid

Vrouwenopvang (DU)

Er zijn structurele middelen toegevoegd aan het objectieve verdeelmodel voor de versterking van Veilig Thuis. Deze bijdrage is toegekend omdat door de vernieuwde wettelijke meldcode per 1-1-2019 een hogere stijging van meldingen en adviezen plaatsvindt dan dat van tevoren is ingeschat. Voor acute crisissituaties in de vrouwenopvang en voor het aanpakken van door-en uitstroomproblematiek zijn ook structurele middelen beschikbaar gesteld.

Aanpak laaggeletterdheid (DU)

Deze post is niet alleen bedoeld voor de gemeente Utrecht, maar ook voor de regiogemeenten met betrekking tot Laaggeletterdheid. Utrecht is contactgemeente en is voor de vier regiogemeenten verantwoordelijk voor de verdeling en inzet van deze middelen. Vorig jaar is hiervoor de eerste jaarsnede 2020 ontvangen van de regeling 2020-2024. Wij voeren de regie en betalen de kosten voor de regio uit deze middelen

Uitstapprogramma prostituees (DU)

Sinds 2014 zijn er vanuit de tijdelijke regeling uitstapprogramma's Prostituees (RUPS) honderden prostituees begeleid in de overstap van sekswerk naar (een) andere werk(omgeving). Streven is al jaren dat de financiering een structureel karakter krijgt. In de Meicirculaire 2020 is aangekondigd dat het kabinet vanaf 2021 structureel geld beschikbaar heeft gesteld voor een landelijk dekkend netwerk van uitstapprogramma's om mensen die de prostitutie willen verlaten, hierbij te ondersteunen.

Utrecht is een van de DUUP-gemeentes (decentralisatie-uitkering voor uitstapprogramma's voor prostituees), voor het (laten) ontwikkelen en (laten) uitvoeren van regionale uitstapprogramma's voor prostituees vanaf 1 januari 2021. Utrecht vervult deze rol van centrumgemeente voor de vrouwenopvangregio's Utrecht, Eemland en Gooi- en Vechtstreek.

Vanaf 2014 zijn deze Rijksmiddelen toegevoegd aan VG.

De verwachting is dat het volledige bedrag ad 353k voor 2021 en 262k structureel vanaf 2022 nodig is voor uitstapregelingen in Utrecht en omstreken, in de betreffende DUUP-regio. Met het bedrag vanaf 2022 zal er de facto sprake zijn van een efficiëncyslag van circa 20%. Er zal in 2021 gekeken moeten worden hoe dit gerealiseerd kan worden zonder grote afbreuk aan de kwaliteit en continuïteit van de uitstapprogramma's.

In 2021 zal de gemeente moeten investeren om de regeling te borgen binnen de DUUP-regio. Daarvoor is het incidentele bedrag wat in die jaarschijf zit nodig (91k).

Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)

Deze middelen zijn noodzakelijk om de lokale omgevingsveiligheid te versterken. Het is onderdeel van de meerjarenagenda omgevingsveiligheid 2021-2024.

Beschermd Wonen (IU)

De middelen voor de decentralisatieuitkering Beschermd Wonen (BW) zijn bestemd om vanuit het wettelijke kader van de WMO voor de regio (U16) beschermde woonplekken aan te bieden. Deze extra middelen zijn nodig om de autonome groei op te vangen.

Suppletie-uitkering integratie sociaal domein

De suppletie-uitkering Overheveling integratie-uitkering sociaal domein (IUSD) geeft invulling aan de bestuurlijke afspraak dat de overheveling van de IUSD naar de algemene uitkering geen herverdeeffect (positief of negatief) mag hebben. Op basis van de actuele maatstaf komt dit bedrag extra beschikbaar voor de WMO.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

Door de uitbreiding van de gemeente Vijfheerenlanden is het maatschappelijke opvanggebied vergroot. Hiervoor is deze compensatie. Deze middelen zijn nodig om aan onze wettelijke taak te voldoen om de daklozenopvang goed te kunnen organiseren.

Vrouwenopvang (DU)

Door de uitbreiding van de gemeente Vijfheerenlanden is het vrouwenopvanggebied vergroot. Hiervoor is deze compensatie. Deze middelen zijn nodig om aan onze wettelijke taak te voldoen om de vrouwenopvang goed te kunnen organiseren

Inburgering (IU)

Deze middelen zijn bedoeld voor de implementatie van de Wet inburgering. Middelen worden ingezet voor maatschappelijke begeleiding, participatietrajecten etcetera.

Compensatie Corona

In de september- en decembercirculaire 2020 en maartcirculaire 2021 zijn middelen ter compensatie van corona toegekend. De middelen uit de september- en decembercirculaire 2020 zijn volledig in scenario C verwerkt. Voor de middelen uit de maartcirculaire is dit deels verwerkt in scenario C.

	x € 1.000
Compensatie Corona	2021
<i>September- en Decembercirculaire 2020</i>	
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	3.630
Aanvullend pakket re-integratie	2.051
Gemeentelijk schuldenbeleid	855
Bijzondere bijstand	301
Crisisdienstverlening (DU)	1.845
Impuls re-integratie	1.095
Cultuurmiddelen (DU)	5.971
Tweede kamerverkiezingen (DU)	357
Totaal	16.105
Door te vertalen naar reserves en programma's	16.105
Saldo	0
<i>Maartcirculaire 2021</i>	
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	623
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	96
Perspectief Jeugd en Jongeren	1.068
Extra begeleiding kwetsbare groepen	500
Bestrijden eenzaamheid ouderen	398
Afvalverwerking	594
Jongerenwerk Jeugd	362
Mentale ondersteuning jeugd	306
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	213
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	1.818
Totaal	5.978
Door te vertalen naar reserves en programma's	5.978
Saldo	0

6.3 Aanpassingen in de programmastructuur

6.3.1 Onderwijs

Inleiding

De Utrechtse Onderwijsagenda als vertrekpunt

In de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) 2019-2022 hebben we als gemeente, samen met onze onderwijspartners, de ambities voor vier jaar vastgelegd. Deze ambities zijn als vertrekpunt genomen bij het formuleren van vier opgaven die centraal staan in de opgaveboom van het programma onderwijs en die terugkomen in de programmabegroting van 2021. De eerste opgave is 'gelijke onderwijskansen voor ieder kind' waarbij we willen zorgen dat ieder kind, ongeacht opleiding van ouders, afkomst of thuissituatie, zijn of haar talenten ten volle kan benutten en tot recht kan laten komen. De tweede opgave betreft 'de beste leraren' en met deze opgave zetten we in op het aantrekken, opleiden en behouden van voldoende goede onderwijsprofessionals voor onze stad. Met de derde opgave 'bouwen en verbinden voor de toekomst' werken we aan moderne en toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen. Tot slot geven we in de vierde opgave 'werk voor iedereen' vorm aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, voor maximale kansen op de arbeidsmarkt.

Omdat we opgavegericht samenwerken met onze partners in de stad, willen wij onze programmabegroting en verantwoording aansluiten op deze samenwerking.

De Utrechtse Onderwijsagenda loopt tot 2022, echter is de verwachting dat de opgaven en doelstellingen van de UOA ook na 2022 relevant zijn en centraal zullen staan in ons beleid. Daarom is er ondanks de vierjarige looptijd van de UOA voor gekozen deze opgaven als vertrekpunt te nemen voor de nieuwe doelstellingen en indicatoren in het Programma Onderwijs.

De voordelen van de nieuwe indeling

Het gesprek dat op 9 februari 2021 met de onderwijspartners en de raad is gevoerd heeft ons inzicht gegeven in de waarde van het juiste gesprek op het juiste moment. Met de aanwezigen is gekeken naar het beantwoorden van de vragen 'Doen we de goede dingen?' en 'Doen we de dingen goed?'

Aan de hand van de opgehaalde input zijn nieuwe doelstellingen geformuleerd die beter antwoord kunnen geven op deze vragen. Het bepalen van bijbehorende indicatoren laat ons zien dat de gegevens die beschikbaar zijn maar een deel van het verhaal vertellen over de stand van zaken op de doelstelling. Als we betekenisvol willen sturen en verantwoorden is er meer nodig dan de informatie die de indicatoren ons geven.

Vanuit de gedachten van het Utrechts Sturingsmodel gaan we vanaf 2022 twee keer per jaar met de partners en de raad in gesprek. Aan de hand van alle beschikbare informatie die er is op zowel kwantitatief (onderzoeksgegevens) als kwalitatief (gesprekken met kinderen en ouders) gebied voeren we duidingsgesprekken om te kijken of we de goede dingen doen en of we de dingen ook goed doen. De uitkomsten van deze gesprekken vormen de basis voor een voortgangsrapportage op het Programma Onderwijs en geven een toelichting die verder gaat dan de informatie die de indicatoren ons geven. Deze voortgangsrapportage laat zien waar we met elkaar bepalen dat het goed gaat en waar het nog beter kan of wellicht anders moet. In de producten van de Planning & Control (P&C) Cyclus laten we zien wat dit betekent voor de inzet van de beschikbare middelen.

Als vorm voor de voortgangsrapportage denken we niet alleen aan tekst. Er zijn ook andere manieren om een toelichting te geven op wat we doen, bijvoorbeeld met beeldmateriaal of verhalen. Een voorbeeld dat ons hierbij aanspreekt is 'Samen stad maken op de Utrechtse manier'.

De nieuwe indeling van het Programma Onderwijs vanaf 2022 volgens de opgaven van de Utrechtse Onderwijs Agenda, maken ons daarnaast wendbaarder op de inzet van het beschikbare budget. Vanuit de opgaven zien we of we doen wat nodig is en of de middelen juist worden ingezet. Mocht uit de beschikbare gegevens en de duidingsgesprekken blijken dat dit niet zo is kan er binnen de opgave gekeken worden naar de inzet van de middelen binnen de opgave. Vanuit de onderbouwing die zal volgen in de voortgangsrapportage zal in de P&C Cyclus worden aangegeven wat de financiële consequenties zijn.

Nieuwe indeling Programma Onderwijs

Het huidige Programma Onderwijs 2021 kent een onderverdeling naar 3 doelstellingen.

De nieuwe indeling van het Programma Onderwijs kent vier doelstellingen gekoppeld aan de vier opgaven van de Utrechtse Onderwijs Agenda. Doelstelling 3.1 Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen zijn als doelstelling 1 en 1.1 opgenomen in het Programma Onderwijs 2021 zoals vastgesteld bij de 1ste Bestuursrapportage 2020. Deze doelstelling kent inhoudelijk geen wijzigingen, maar krijgt in de nieuwe indeling alleen een nieuw nummer.

Bij deze doelstellingen is het van belang ons te realiseren dat onderwijs een stukje van de puzzel is. Samen met andere partijen zorgen we voor een integrale aanpak in de stad waarin we leefwerelden met elkaar verbinden op weg naar een inclusievere samenleving met kansrijke deelname voor alle kinderen en jongeren in de stad.

Was (Sub)Doelstelling/indicator			Wordt (Sub)Doelstelling/indicator		
Doel- stelling	Subdoel- stelling	Omschrijving	Doel- stelling	Subdoel- stelling	Omschrijving
1.		Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen	1.1		Gelijke onderwijskansen voor ieder kind: Alle kinderen en jongeren (van 0 tot 23 jaar) zijn in staat om hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving succesvol te doorlopen.
	1.1	Voldoende passende en duurzame huisvesting voor de Utrechtse scholen		1.1.1.	We beginnen vroeg. Investeren in het tegengaan van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen blijkt het meest effectief.
	1.2	Adequaat leerlingenvervoer		1.1.2	Hun ontwikkeling kent geen onderbrekingen. Overgangen verlopen soepel.
2.		Kwalitatief goed onderwijs		1.1.3	Kinderen en jongeren worden voldoende uitgedaagd om zich optimaal te ontwikkelen.
	2.1	Alle Utrechtse leerlingen van 0-12 jaar bereiden zich voor op het behalen van een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten		1.1.4	Waar iets extra's nodig is qua ondersteuning en aanbod voor maximale onderwijskansen, organiseren we dat met de partners in de stad.
	2.2	Alle Utrechtse leerlingen van 12-23 jaar behalen van een startkwalificatie en ontwikkelen hun talenten	2.1		Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals
3.		Iedere Utrechter heeft vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur	3.1		Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen: Voldoende passende en duurzame huisvesting voor de Utrechtse scholen
	3.1	Zoveel mogelijk Utrechters gebruiken de bibliotheek	4.1		Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt: Een sluitende en duurzame overgang naar werk voor iedereen tot 23 jaar

Wijzigingen en indicatoren

In de nieuwe indeling zijn er geen aparte doelstellingen meer voor Leerlingenvervoer en de Bibliotheek. Beide maken onderdeel uit van doelstelling 1.1 Gelijke onderwijskansen voor ieder kind.

Naast de duidingsgesprekken en de voortgangsrapportage nemen we onderstaande indicatoren op in het Programma Onderwijs om binnen de P&C Cyclus op te rapporteren.

Voor doelstelling 3.1 hanteren we dezelfde indicatoren als vastgesteld bij de 1ste Bestuursrapportage 2020 en opgenomen in het Programma Onderwijs 2021 onder doelstelling 1.1.

De overige effect en prestatie indicatoren behorend bij de oude doelstelling 2 Kwalitatief goed onderwijs en doelstelling 3 Iedere Utrechter heeft vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur, komen te vervallen, met uitzondering van de door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gestelde indicatoren.

Effectindicatoren programma onderwijs, doelstelling 1.1 gelijke onderwijskansen: Alle kinderen en jongeren (van 0 tot 23 jaar) zijn in staat om hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving succesvol te doorlopen.

Omschrijving	Bron	Doelstelling / streefcijfer
E1.1 aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen	Rapportages VE aanbieders en JGZ	
E1.2 gemiddeld jaarlijkse bereik % van deelnemende kinderen aan de Voorschoolse Educatie (VE)	Rapportages VE aanbieders en JGZ	
E1.3 Aantal leerlingen Primair onderwijs dat langer dan 3 maanden geen onderwijs volgt (op locatie)	Administratie leerlingzaken	
E1.4 Aantal leerlingen Voortgezet onderwijs dat langer dan 3 maanden geen onderwijs volgt (op locatie) onder de 18 jaar	Administratie leerlingzaken	
E1.5 Aantal leerlingen op het mbo dat langer dan 3 maanden geen onderwijs volgt (op locatie) onder de 18 jaar	Administratie leerlingzaken	
E1.6 Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer	Administratie Leerlingenzaken	
E 1.7 Klanttevredenheid leerlingenvervoer	Klanttevredenheidsonderzoek	

Voor E1.2 bespreken we in de duidingsgesprekken het bereikte %, vinden we dit te laag of zijn we tevreden. Wat zijn de oorzaken indien te laag of indien succes en behouden. Hoe kunnen we komen tot hoger bereik? Hebben we voldoende plekken of teveel? Hier komen we in de voortgangsrapportages op terug.

Voor E1.3 tot en met E1.5 bespreken we de aantallen in samenhang met het absoluut verzuim in de duidingsgesprekken. In de voortgangsrapportage staan we stil bij wat goed gaat en wat beter kan. Welk aanbod mist nog?

Effectindicatoren programma onderwijs, doelstelling 2.1: Utrecht Leert!: Voldoende goede onderwijsprofessionals

Omschrijving	Bron	Doelstelling / streefcijfer
E2.1 Het % niet vervulde vacatures in het primair onderwijs	CenterData	
E2.2 Het % niet vervulde vacatures in het voortgezet onderwijs	CenterData	
E2.3 Het % niet vervulde vacatures in het middelbaar beroepsonderwijs	CenterData	

Effectindicatoren programma onderwijs, doelstelling 4.1: Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt: Een sluitende en duurzame overgang naar werk voor iedereen tot 23 jaar

Omschrijving	Bron	Doelstelling / streefcijfer
E4.1 % gediplomeerde mbo uitstromers die direct na verlaten onderwijs werk* hebben	CBS	
E4.2 % gediplomeerde mbo uitstromers die 1 jaar na verlaten onderwijs werk* hebben	CBS	
E4.3 % ongediplomeerde mbo uitstromers die direct na verlaten onderwijs werk* hebben	CBS	
E4.4 % ongediplomeerde uitstromers mbo die 1 jaar na verlaten onderwijs werk* hebben	CBS	

*minimaal 12 uur per week betaald werk

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
------------------------------------	--------------------------------------

Besispunt: (reden van wijziging):

Argument:

Bij nieuwe indicatoren ook de Bron en oorsprong vermelden:

N.B.

1. Als het om een effect- of prestatie-indicator gaat dit duidelijk aangeven indien mogelijk met nummer erbij
2. Een aanpassing van de doelstelling betekent niet automatisch een aanpassing van het budget

6.3.2. Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Subdoelstelling: 2.1 Streven naar passende huisvesting voor bewoners en woningzoekenden

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
------------------------------------	--------------------------------------

Effectindicator

E2.1.1 Bruto toegevoegde woningen	Start bouw woningen
-----------------------------------	---------------------

Besispunt: (reden van wijziging)

Met deze aanpassing is er aansluiting met het MPR en Peilstok

Argument:

Op deze manier laten we de indicator aansluiten op de cijfers waarover we rapporteren in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) en de Peilstok

6.3.3 Duurzaamheid

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
------------------------------------	--------------------------------------

(Sub)Doelstelling/effectindicatorindicator

Nieuwe indicator	Aantal afgesloten panden van het aardgas
------------------	--

Besispunt: (reden van wijziging)

In zowel de beantwoorde [motie 2019/108: Meer inzicht in klimaatbeleid](#) als in het recent uitgevoerde [raadsaudit Onderzoek Energietransitie](#) is gevraagd om het gemeentelijke energiebeleid inzichtelijker te maken. Het voorstel is om een nieuwe indicator voor het aantal afgesloten panden van het aardgas op te nemen.

Argument:

Door het opnemen van deze effect-indicator wordt jaarlijks inzicht gegeven op de voortgang van het aantal afsluitingen. Dit sluit aan bij de coalitiedoelstelling om in 2030 40.000 woningen van het aardgas te krijgen.

Bron en oorsprong: netwerkbedrijf Stedin

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
(Sub)Doelstelling/indicator	(Sub)Doelstelling/indicator
E1.1.2 Percentage opwekking duurzame energie van het totaalverbruik energieverbruik stad	E1.1.2 Percentage duurzaamheid stadswarmtenet Utrecht

Beslispunt: (reden van wijziging)

In zowel de beantwoorde [motie 2019/108: Meer inzicht in klimaatbeleid](#) als in het recent uitgevoerde [raadsaudit Onderzoek Energietransitie](#) is gevraagd om het gemeentelijke energiebeleid inzichtelijker te maken. Het voorstel is om de huidige indicator te vervangen om beter aan te sluiten bij de doelstelling uit het coalitieakkoord.

Argument: Voor de huidige indicator Percentage opwekking duurzame energie zijn enkel cijfers beschikbaar die structureel één jaar achter lopen. Het wijzigen van de indicator naar het percentage duurzaamheid van het stadswarmtenet Utrecht sluit aan bij de coalitiedoelstelling om in 2030 een duurzaam stadswarmtenet te hebben. Gemeente Utrecht is met warmtebedrijf Eneco in overleg over de routekaart om tot een duurzaam stadswarmtenet te komen, deze indicator maakt de voortgang hiervan deels inzichtelijk. Tevens rapporteren we jaarlijks over de BBV indicator percentage hernieuwbare elektriciteit in de stad.

Bron: Eneco (warmte-etiket).

N.B.

1. Als het om een effect- of prestatie-indicator gaat dit duidelijk aangeven indien mogelijk met nummer erbij
2. Een aanpassing van de doelstelling betekent niet automatisch een aanpassing van het budget

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
(Sub)Doelstelling/indicator	Effectindicator
2.1 Nieuwe indicator doelstelling	Totale milieuschaduwprijs per euro/m2 bruto-vloeroppervlak

Beslispunt: (reden van wijziging)

In de Commissie Stad en Ruimte heeft het college toegezegd (toezegging 20/T139) samen met de raad een indicator voor circulaire economie te ontwikkelen nadat de raad het [Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023](#) heeft vastgesteld. Dit heeft plaatsgevonden op: 5 november 2020. Het voorstel is om een nieuwe indicator voor de totale milieuschaduwprijs per euro/m2 bruto- vloeroppervlak (MPG) op te nemen bij de nieuwbouw van woningen.

Argument:

Utrecht bouwt momenteel veel nieuwe woningen (ca. 3.000 per jaar) en gaat er tot 2040 nog zo'n 60.000 bouwen. Daar zijn veel grondstoffen en materialen voor nodig die momenteel nog flink bijdragen aan de milieubelasting en CO2-uitstoot. De bouwopgave in Utrecht kan, gezien de impact die de bouw heeft op het milieu en gezien de omvang, een grote bijdrage leveren om Utrecht volledig circulair te krijgen. Via de indicator Milieu Prestatie Gebouw (MPG) wordt de prijs van de milieuschade van het gebruik van grondstoffen en materialen bij het bouwen van nieuwe woningen en in beeld gebracht. Met als doelstelling om de milieuschade door het gebruik van grondstoffen en materialen terug te dringen.

Bron en oorsprong: Gemeentelijke data: MPG berekening bij aanvraag omgevingsvergunning en Duurzaamheidsverslag.

6.3.4 Bereikbaarheid

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Effectindicator	
E1.2.5 Aantal verkochte P+R combikaarten	E1.2.5 Aantal verkochte kaartjes/kaartjes P+R Kortingsregeling
Beslispunt: (reden van wijziging) De indicator 'Aantal verkochte P+R combikaarten' sluit niet meer aan op de huidige situatie.	
Argument: Per 1 september 2020 kunnen in de P+R geen combikaarten meer gekocht worden waarmee mensen kunnen parkeren én reizen. Mensen kunnen vanaf nu op twee manieren gebruik maken van de kortingsregeling waarmee men in plaats van 6 euro per dag voor 2 euro kan parkeren (dus 4 euro korting). <ol style="list-style-type: none">1. Men reist met de eigen ov chipkaart naar het centrum en krijgt korting.2. Men reist met een papieren (samen)reiskaartje uit de U-OV-automaat naar het centrum en krijgt korting. Op het samenreiskaartje kunnen vijf mensen reizen, maar de korting wordt per auto (kenteken) gegeven.	
Bij nieuwe indicatoren ook de Bron en oorsprong vermelden: Bron: automaatinfo bij de P+R's. Oorsprong: Voorjaarnota 2021	

- N.B. 1. Als het om een effect- of prestatieindicator gaat dit duidelijk aangeven indien mogelijk met nummer erbij
2. Een aanpassing van de doelstelling betekent niet automatisch een aanpassing van het budget.

6.3.5 Openbare Ruimte en Groen

Gemeentelijke Watertaken

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicator	
1.2.1 Vervangen en re-linen van 5 km riolering	Gemeentelijke Watertaken (Water en Riolering)
Beslispunt: (reden van wijziging) De prestatiedoelstelling houdt meer in dan het vervangen en re-linen van vijf kilometer. Het gaat om alle activiteiten die voortkomen uit de wettelijke watertaken. Daarnaast is het aantal km riolering meer dan vijf kilometer.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij het huidige en het nieuwe Plan Gemeentelijke Watertaken Utrecht en is per abuis niet eerder doorgevoerd.	

Subdoelstelling: 2.2 We richten het groen zo in dat aantrekkelijk en bereikbaar wordt

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicator	
P2.2.1 De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden in de stad	De hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden in de stad
Beslispunt: (reden van wijziging) In de berekening wordt ook het aantal m2 water meegenomen, dat was eerder niet duidelijk.	
Argument: Water werd al meegenomen in de indicator maar was niet benoemd.	

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicator	
P2.2.2 De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden rondom de stad	De hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden rondom de stad
Beslispunt: (reden van wijziging) In de berekening wordt ook het aantal m2 water meegenomen, dat was eerder niet duidelijk.	
Argument: Water werd al meegenomen in de indicator maar was niet benoemd.	

Afval

In november 2020 is de Grondstoffennota aangenomen. In het hoofdstuk 7. Begroting en realisatie, van deze nota, zijn nieuwe doelstellingen en prestatie- en effectindicatoren opgenomen. Met het aannemen van deze nota is het nodig om de doelstellingen en prestatie- en effectindicatoren ook in de programmabegroting aan te passen.

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Subdoelstelling	
2.3 Afval wordt op efficiënte wijze gescheiden ingezameld om de klant van dienst te zijn en om te zetten als grondstof	Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen, aantoonbaar ingezet als grondstof en afvalscheiding wordt positief gestimuleerd
Beslispunt (reden van wijziging): Met deze subdoelstelling zijn de circulaire ambities beter geborgd. De kwaliteit van de gescheiden ingezamelde grondstoffen staat voorop, zodat hoogwaardige recycling mogelijk is.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij de Grondstoffennota uit november 2020.	

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Effectdoelstelling	
E2.3.1 Het afval wordt in toenemende mate gescheiden ingezameld	Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen en in toenemende mate ingezet als grondstof
Beslispunt (reden van wijziging): Met deze subdoelstelling zijn de circulaire ambities beter geborgd. De kwaliteit van de gescheiden ingezamelde grondstoffen staat voorop, zodat hoogwaardige recycling mogelijk is.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij de Grondstoffennota uit november 2020.	

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatiedoelstelling	
P2.3.1 Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken	De infrastructuur voor inzameling van groente-, fruit- en etensresten versterken en de overige maatregelen uit de Grondstoffennota uitvoeren
Beslispunt (reden van wijziging): Met het bieden van de juiste voorzieningen en diensten is het voor inwoners eenvoudig hun afval op een juiste wijze goed gescheiden in te leveren. De nadruk gaat liggen op het verzamelen van groente-, fruit- en etensresten.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij de Grondstoffennota uit november 2020.	

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicator	
P2.3.1 Percentage laagbouwaansluitingen aangesloten op voorzieningenniveau van Het Nieuwe Inzamelen	Vastgestelde maatregelen Grondstoffennota 2020
Beslispunt (reden van wijziging): In de begroting worden de voorgenomen maatregelen beschreven en in de verantwoording de gerealiseerde maatregelen. In de Grondstoffennota is in hoofdstuk 7.4 een planning gegeven van de maatregelen.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij de Grondstoffennota uit november 2020.	
Prestatie indicator	
P2.3.1 Percentage huisaansluitingen dat gebruik maakt van zakkeninzameling	Woningen aangesloten op brengvoorziening voor gfe
Beslispunt (reden van wijziging): In paragraaf 4.2.1 (Gft) van de Grondstoffennota beschrijven we hoe we de komende jaren overstappen op een brengsysteem voor groente, fruit, en etensresten (gfe) ter vervanging van de Citybin. De eerste jaren waarin de voorbereidingen voor het innovatiepartnerschap worden getroffen, zal dit cijfer naar verwachting nog op nul staan.	
Argument: Nieuwe omschrijving sluit aan bij de Grondstoffennota uit november 2020.	

6.3.6 Werk en Inkomen

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Effectindicator	
E3.1.1 bereik individuele inkomenstoelage	Verdwijnt
Beslispunt: (reden van wijziging) Data over omvang doelgroep is niet actueel beschikbaar. De inkomenscijfers van het CBS komen pas na twee jaar. Daarom is de verhouding tussen verstrekkingen en doelgroep niet goed meetbaar.	
Argument: Data over omvang doelgroep is niet actueel beschikbaar.	
Prestatieindicator	
P3.1.1 Aantal verstrekkingen Individuele Inkomenstoelage	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	
P3.1.1 Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	Uitgaven aan bijzondere bijstand voor bewind
Beslispunt: (reden van wijziging) Bijzondere bijstand is een vangnet voor bijzondere omstandigheden. Het verhogen of verlagen van het gebruik is geen doel op zich. We streven wel naar het voorkomen van (onnodige) bewinden en voortgang binnen bestaande schuldenbewinden en uitstroom waar mogelijk, zodat de kosten afnemen	
Argument: Zie argumentatie bij beslispunt	

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Effectindicatoren	
E3.2.1 Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	
E3.2.1 Gemiddelde schuldenlast bij start van en schulddienst-traject gaat omlaag	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	
Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Prestatie indicatoren	
P3.2.1 Aantal huishoudens in budgetbeheer	Aantal afgegeven toelatingsbeschikkingen schulddienstverlening
Beslispunt: (reden van wijziging) Dit geeft beter inzicht in de mate waarin het lukt om meer mensen te bereiken en hulp op maat te bieden	
Argument: Zie argumentatie bij beslispunt	
P3.2.1 Percentage U-pashouders afgezet tegen de geschatte doelgroep	Verdwijnt
Beslispunt: (reden van wijziging) We gebruikten de cijfers uit de minimascan van Stimulansz. Stimulansz stopte per 1 januari 2021 met de publicatie van deze cijfers en er zijn geen alternatieven beschikbaar (CBS-cijfers lopen bijvoorbeeld twee jaar achter en zijn dus niet actueel).	
Argument: Geen actuele cijfers	
P3.2.1 Percentage gebruik van het individuele U-pasbudget	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	
P3.2.1 Aantal mensen met een U-polis afgezet tegen het aantal U-pashouders	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	

P3.2.1 Aantal gestarte schuldregelingen	Aantal gestarte trajecten gericht op schuldenvrijheid
Beslispunt: (reden van wijziging) Als het lukt om er eerder bij te zijn is niet meer altijd een volledige schuldregeling nodig, maar kan ook een betalingsregeling of een herfinanciering uitkomst bieden	
Argument: Zie argumentatie bij beslispunt	
P3.2.1 Aantal driegesprekken (unieke personen)	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	
P3.2.1 Aantal huishoudens actief benaderd met methode vroegsignalering	Blijft gelijk
Beslispunt: (reden van wijziging) Niet van toepassing	
Argument: Niet van toepassing	

6.3.7 Samenleven en Sport

Nieuwe indeling Programma Samenleven en Sport

Bij de Voorjaarsnota van 2019 hebben we het harmoniseren van de P&C-cyclus met het Utrechtse sturingsmodel aangekondigd. Om beter opgavegericht te kunnen werken, en ons met een integrale blik en in samenwerking met inwoners, cliënten en betrokken organisaties te richten op wat we willen bereiken. Daarbij kijken we niet alleen naar wat er gemeten wordt, maar duiden we samen de data, We werken vanuit een visie en leidende principes, bijbehorende kaders en een kwantitatieve en kwalitatieve informatievoorziening. We maken deze informatie over kwaliteit, bereikbaarheid en beschikbaarheid en over trends en ontwikkelingen inzichtelijk met behulp van grafieken. We duiden indicatoren in interactieve sessies met de raad, in lijn met onze visie. In de programmabegroting 2020 hebben we het Programma Samenleven en sport geïntroduceerd op basis van deze uitgangspunten.

Het programma Samenleven en Sport sluit aan bij de opgave om de sociale basis te versterken. Daarmee werken we aan een stad waarin niemand wordt uitgesloten en iedereen gewoon kan opgroeien, meedoen, sporten en bewegen. We zorgen voor een goede en toegankelijke basisinfrastructuur waarin iedereen activiteiten kan ontplooiën en ondersteunen en waardeerden we vrijwilligers, bewonersinitiatieven en organisaties op het gebied van welzijn en sport in de stad.

Om de samenhang tussen al deze verschillende elementen beter zichtbaar te maken, hebben we de doelstellingen van het programma Samenleven en Sport aangepast. Vanaf de programmabegroting 2022 laten we voortaan op deze nieuwe integrale doelstellingen zien wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. We komen dan ook met een bijgesteld voorstel hoe we de informatie en data over trends en ontwikkelingen die bijdragen aan onze ambities meer in deze lijn kunnen vormgeven en hoe we daarover met de gemeenteraad in gesprek willen gaan.

Was (Sub)Doelstelling/indicator	Wordt (Sub)Doelstelling/indicator
Doelstelling	
19. Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn. Zij kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede infrastructuur.	19. Utrechters krijgen gelijke kansen, zijn betrokken bij elkaar en ondernemen activiteiten

Sub Doelstelling	
19.1. Samenleven: Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn	19.1 In Utrecht kan iedereen gezond opgroeien, sporten en bewegen en prettig samenleven
Effectindicator	
E19.1.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke accommodaties waar bewoners met en voor elkaar activiteiten kunnen ondernemen	E19.1.1 Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig
Prestatie indicator	
P19.1.1.1 We faciliteren medebeheer en zelfbeheer van buurtcentra en speeltuinen en zorgen voor aantrekkelijke buurtcentra	P19.1.1.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen
Effectindicator	
E19.1.2 Alle Utrechters kunnen gewoon meedoen en prettig samenleven door een stevige (pedagogische) civil society en een sterke sociale samenhang in buurten en wijken	E19.1.2 Utrechters doen mee, zorgen voor elkaar en zijn betrokken in de buurt
Prestatie indicator	
P19.1.2.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen en ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers	P19.1.2.1 We ondersteunen bewonersinitiatieven, vrijwillige inzet en mantelzorgers
Effectindicator	
E19.1.3 De veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en opvoeders wordt versterkt	E19.1.3 Utrecht heeft een divers en laagdrempelig sport- en beweegaanbod
Prestatie indicator	
P19.1.3.1 We faciliteren waar nodig ondersteuning zodat alle jeugdigen mee kunnen doen in de samenleving. We stimuleren hierbij een gezamenlijk pedagogische visie en gaan uit van de rechten van kinderen	P19.1.3.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname
Effectindicator	
E19.1.4 In Utrecht kan iedereen zichzelf zijn, niemand wordt bewust of onbewust uitgesloten	E19.1.4 Sporters kunnen hun talenten ontwikkelen
Prestatie indicator	
P19.1.4.1 We voeren de antidiscriminatie-agenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit	P19.1.4.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling P19.1.4.2 Sportevenementen
	E19.1.5 Utrechters kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen met respect voor hun verschillen
	P19.1.5.1 We voeren de antidiscriminatie-agenda, regenboogagenda en het actieplan Utrecht Zijn We Samen uit
Sub Doelstelling	
19.2 Sport: Alle Utrechters kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede sportinfrastructuur	19.2 Utrecht heeft een goede en toegankelijke infrastructuur om activiteiten te ondernemen
Effectindicator	
E19.2.1 Utrecht heeft goede en toegankelijke sportaccommodaties	E19.2.1 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtaccommodaties
Prestatie indicator	

P19.2.1.1 Buitensportaccommodaties	P19.2.1.1 We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen voor bewonersinitiatieven
P19.2.1.2 Binnensportaccommodaties	
P19.2.1.3 Zwembaden	
P19.2.1.4 Accommodatiebeleid	
Effectindicator	
E19.2.2 We stimuleren alle Utrechters om te sporten en te bewegen	E19.2.2 Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportaccommodaties
Prestatie indicator	
P19.2.2.1 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname	P19.2.2.1 Buitensportaccommodaties
	P19.2.2.2 Binnensportaccommodaties
	P19.2.2.3 Zwembaden
	P19.2.2.4 Accommodatiebeleid
Effectindicator	
E19.2.3 Bevorderen van topsport, talentontwikkeling en evenementen	Vervalt
Prestatie indicator	
P19.2.3.1 Ondersteunen en faciliteren van initiatieven op het gebied van topsport en topsporttalentontwikkeling	Vervalt
P19.2.3.2 Sportevenementen	Vervalt

Beslispunt: Om de samenhang tussen al de verschillende elementen binnen het programma beter zichtbaar te maken, hebben we de (sub)doelstellingen en effectindicatoren van het programma Samenleven en Sport (deels) aangepast.

Argument: De nieuwe subdoelstellingen gaan over activiteiten en voorzieningen zonder onderscheid te maken tussen samenleven en sport. De effectindicatoren passen in deze nieuwe opstelling beter onder de subdoelstellingen.

Bij nieuwe indicatoren ook de Bron en oorsprong vermelden: Niet van toepassing